

Urząd Gminy Krasne
Krasne 121
36-007 Krasne

PROJEKT

**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
GMINY KRASNE
na lata 2016-2022**

LIPIEC 2018

Opracowanie :

Eurogrant Sp. z o.o.

ul. Krakowska 25/2
33-100 Tarnów
biuro@eurogrant.pl
tel. 14 657 14 65, fax +48 14 657 14 64

Zespół w składzie:

Mgr inż. Lucyna Krupa-Szado

Mgr Wacław Olko

Mgr Monika Gucwa

Mgr Monika Stach

Mgr Marta Rygiel

John - Szado

Olko Wacław

Monika Gucwa

Monika Stach

Marta Rygiel

WYKAZ POJĘĆ I SKRÓTÓW UŻYTYCH W OPRACOWANIU	5
I. WPROWADZENIE	7
1.1.Cel i podstawa wykonania Lokalnego Programu Rewitalizacji	7
1.2.Struktura dokumentu i metodyka jego opracowania	8
II. DIAGNOZA	9
2.1. Analiza obecnej sytuacji Gminy	9
2.1.1.Położenie i uwarunkowania przestrzenne	9
2.1.2. Sfera społeczna.....	12
2.1.3. Sfera gospodarcza.....	22
2.1.4. Sfera techniczna	24
2.1.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	30
2.1.6. Sfera środowiskowa.....	34
III. WYZNACZENIE OBSZARÓW KRYZYSOWYCH	38
3.1. Metodologia wyboru obszaru zdegradowanego	38
3.2. Analiza zjawisk negatywnych	41
3.2.1.Wskaźniki SFERA SPOŁECZNA.....	41
3.2.2. Wskaźniki SFERA GOSPODARCZA.....	44
3.2.3. Wskaźniki SFERA TECHNICZNA.....	45
3.2.4. Wskaźniki SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA.....	46
3.2.5. Wskaźniki SFERA ŚRODOWISKO	47
3.3.Wyniki delimitacji i wskazanie obszarów zdegradowanych.....	48
3.3.1.Wybór terenów zdiagnozowanych, jako obszary kryzysowe.....	48
IV.CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.....	52
4.1.Wskazanie obszaru do rewitalizacji	52
4.1.1. Obszary rewitalizacji -POGŁĘBIONA DIAGNOZA.....	56
4.2. Potencjał obszaru rewitalizacji	62
4.3. Zasięg terytorialny obszaru i uzasadnienie jego wyboru w odniesieniu do wskaźników referencyjnych dla województwa podkarpackiego.....	63
V.ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY KRASNE na lata 2016-2022	65
5.1. Wizja rewitalizacji	65
5.2. Misja rewitalizacji	66
5.3. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych	66
VI.PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	67
6.1. Zestawienie projektów społecznych.....	69
6.1.1. Powiązanie projektów społecznych z celami programu rewitalizacji	69
6.2. Zestawienie projektów INWESTYCYJNYCH.....	70

6.2.1. Powiązanie projektu inwestycyjnego z celami programu rewitalizacji	71
6.3. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	72
6.4. Planowane efekty rewitalizacji	73
6.5. Plan finansowy	74
6.5.1. Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych:	75
6.6. Analiza ryzyka wraz ze środkami zaradczymi	78
VII. KOMPLEKSOWOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	80
7.1. Komplementarność przestrzenna	80
7.2. Komplementarność problemowa	81
7.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna	83
7.4. Komplementarność międzyokresowa	83
7.5. Komplementarność źródeł finansowania	85
VIII. METODYKA BUDOWANIA LPR	88
8.1. Mechanizmy włączania interesariuszy w proces rewitalizacji	88
8.1.1. Interesariusze procesu rewitalizacji	88
8.1.2. Procedura włączenia interesariuszy w prace projektowe.	89
8.1.3. Spotkania z interesariuszami.	90
8.1.3.1. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH	93
8.2. Powiązania LPR z dokumentami strategicznymi	97
IX. SYSTEM ZARZĄDZANIA LPR	103
9.1. System wdrażania LPR	103
9.2. Zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym	104
9.3. Monitoring, ewaluacja LPR	105
9.3.1. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć w zakresie oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne 2016-2022.	106
9.3.2. Ewaluacja	107
9.3.3. Aktualizacja	109
X. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	110
ZAŁĄCZNIK NR 1:	111
PROJEKT INWESTYCYJNY	111
PROJEKTY SPOŁECZNE	118
PROJEKT SPOŁECZNY UZUPEŁNIAJĄCY	124
Spis tabel, rysunków, map	127

WYKAZ POJĘĆ I SKRÓTÓW UŻYTYCH W OPRACOWANIU

BDL – Bank Danych Lokalnych

EFFR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

GUS – Główny Urząd Statystyczny Instrukcja - Instrukcja przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

IZ - Instytucja Zarządzająca

KM – Komitet Monitorujący

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

ROF - Rzeszowski Obszar Funkcjonalny

RPO WP 2014-2020 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 UE

ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Pojęcia przedstawione poniżej, pochodzą z „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020”, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, z 3 lipca 2015 r.

1) **Rewitalizacja** – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

2) **Stan kryzysowy** – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia
- w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

3) **Obszar zdegradowany** – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

4) **Obszar rewitalizacji** - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

5) **Program rewitalizacji** - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn.zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji);

6) **Projekt rewitalizacyjny** - projekt w rozumieniu art. 2 pkt. 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji

i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

I. WPROWADZENIE

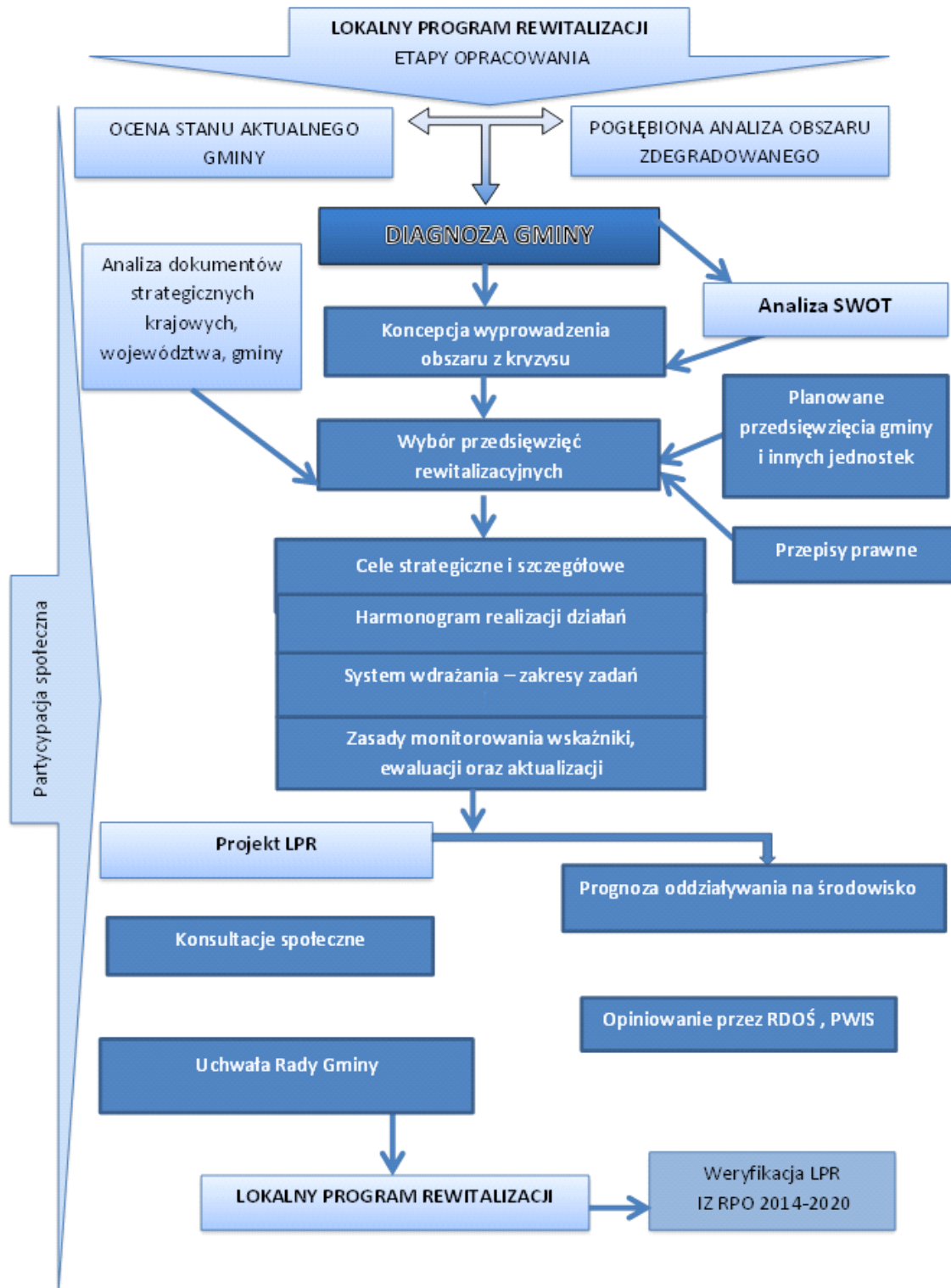
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016 – 2022 (LPR) jest dokumentem, który wspiera zarządzanie procesem wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Występowanie obszaru zdegradowanego zostało określone w wyniku diagnozy, która została szeroko opisana w niniejszym dokumencie. Treść dokumentu oraz sposób jej opracowania był w dużej mierze zależny od „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020” (zwanymi dalej *Wytycznymi*) przygotowanych przez Ministerstwo Rozwoju. Wytyczne wyjaśniają oraz definiują kluczowe pojęcia ale co najważniejsze wskazują cechy i elementy programów rewitalizacji, które obligatoryjnie muszą się w nich znaleźć. Wszystkie wskazane elementy zostały ujęte w poniższych rozdziałach. Maksymalny zasięg czasowy, w którym może obowiązywać LPR jest określony przez art. 52 ustawy z dnia 9 października 2015 r., która do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza realizację przedsięwzięć wynikających z programu nie będącego Gminnym Programem Rewitalizacji, opracowanym zgodnie z zapisami ustawy.

1.1. Cel i podstawa wykonania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne jest identyfikacja obszarów zdegradowanych w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej i środowiskowej w celu rozwiązania problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Niniejszy LPR ma także na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego wskazanych obszarów zdegradowanych poprzez wdrożenie programu rewitalizacji, który zapewni przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji wyznaczonych obszarów oraz polepszy jakość życia mieszkańców.

Przygotowanie niniejszego dokumentu składało się z przygotowania, diagnozowania i projektowania. Proces diagnozowania oparty został na najbardziej aktualnych dostępnych danych statystycznych dotyczących sytuacji Gminy Krasne. Dołożono wszelkich starań, aby wytyczone cele i działania były spójne z dokumentami strategicznymi Gminy Krasne oraz dokumentami wyższego rzędu tj. Strategią Rozwoju Województwa podkarpackiego oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Ponadto prezentowany dokument został opracowany także w oparciu o przeprowadzoną partycypację społeczną, w ramach której odbyły się konsultacje społeczne przeprowadzone w różnych formach.

1.2. Struktura dokumentu i metodyka jego opracowania

II. DIAGNOZA

Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) charakterystyka Gminy Krasne została przygotowana w trzyletnim horyzoncie czasowym, dla lat 2014-2016. Ponadto, w celu lepszego zobrazowania zjawisk tło analiz stanowią analogiczne wskaźniki dla powiatu łańcuckiego oraz województwa podkarpackiego, w tym samym okresie. Charakterystyka gminy składa się z analizy pięciu obszarów wyróżnionych zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 przygotowanych przez Ministerstwo Rozwoju. Obejmują one kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

Całościowe spojrzenie na gminę, a także odniesienie się do wartości średnich z poziomu powiatu i województwa pozwoliło w dalszej części prac nad dokumentem lepiej rozumieć i diagnozować procesy zachodzące wewnątrz gminy, a także ich skalę i na tej podstawie wyciągać wnioski, co do istotności zdarzeń zachodzących w poszczególnych jednostkach urbanistycznych zdefiniowanych na poziomie Gminy Krasne. Pomimo, iż dokument odnosi się do sytuacji wewnętrznej gminy w prowadzonej analizie zjawisk nie można abstrahować od wartości średnich dla porównywalnych jednostek, bowiem tylko wtedy możliwe jest rzetelne wskazywanie czy dane zjawisko rzeczywiście jest, czy nie jest, problemem i przesądza o obiektywnych czynnikach obniżających jakość życia mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

2.1. Analiza obecnej sytuacji Gminy

2.1.1. Położenie i uwarunkowania przestrzenne

Gmina Krasne zlokalizowana jest w centralnej części województwa podkarpackiego. Na wschodzie graniczy z Gminami Łańcut i Czarna, od południa z Gminą Chmielnik Rzeszowski, od północy z Gminą Trzebownisko, a od strony zachodniej z miastem Rzeszów. Zajmuje powierzchnię 3910 ha.

Na tle 13 gmin powiatu rzeszowskiego, pod względem obszaru, Krasne okazuje się gminą średniej wielkości, lecz pod względem gęstości zaludnienia znajduje się w czołówce - 280 osób/km kw.

Pod względem klasyfikacji fizyczno-geograficznej, Gmina Krasne położona jest na pograniczu dwóch makroregionów, tj. Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego, w obrębie jednostki geologicznej zwanej zapadliskiem podkarpackim, powstałej w wyniku ruchów górotwórczych Karpat, podczas których wielkie masy skalne zostały przemieszczone w kierunku północnym, tworząc wzdłuż czoła Karpat zagłębienie, nieckę, tzw. Rynę Podkarpacką.

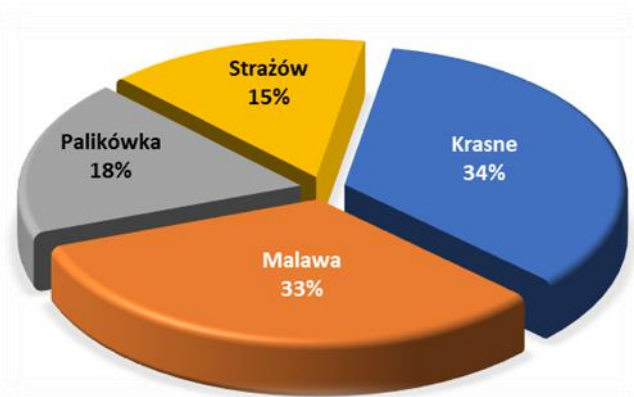
Gmina Krasne to w większości pagórkowaty teren, od południa porośnięty lasami, przechodzący na północy w płaskie doliny Starego Wisłoczyska, poprzecinany licznymi potokami i ciekami. Gmina leży w zasięgu typu klimatu podgórskiego nizin i kotlin oraz typu górskiego.

Gmina Krasne ma charakter wiejski. W skład Gminy wchodzi 4 sołectwa:

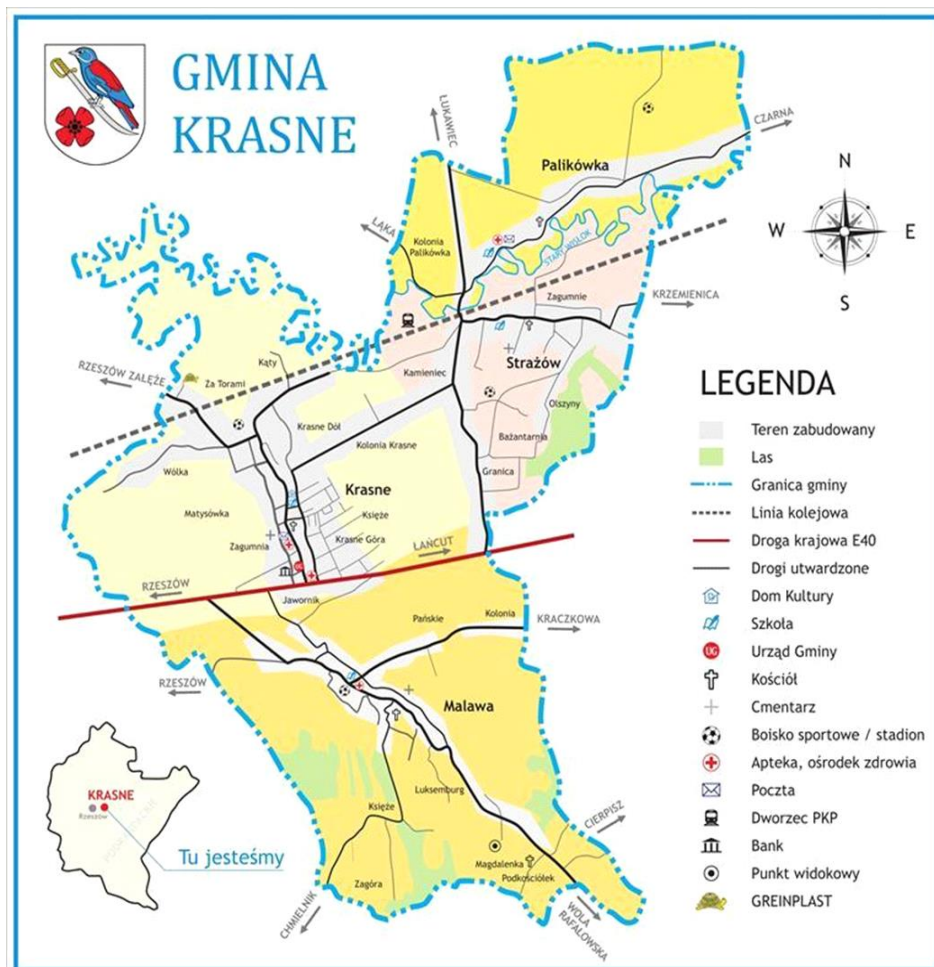
- **Krasne** o powierzchni 1340 ha;
- **Malawa** o powierzchni 1270 ha;

- **Palikówka** o powierzchni 705 ha;
- **Strażów** o powierzchni 595 ha.

Rysunek 1. Powierzchnia Gminy Krasne z podziałem na miejscowości[%]

Źródło: opracowanie własne dane UG Krasne

Mapa 1. Gmina Krasne

Źródło: www.gminakrasne.pl

Największą część Gminy Krasne zajmuje miejscowość Krasne – 1340 ha, co stanowi 34% powierzchni całej gminy. Kolejną co do wielkości jest Malawa – 1270 ha (33% całości) oraz Palikówka – 705 ha (18% całości). Najmniejszą pod względem powierzchni miejscowością w Gminie Krasne jest Strażów, który zajmuje jedynie 15% powierzchni całej gminy, tj. 595 ha.

W celu przeanalizowania sytuacji Gminy Krasne i późniejszej delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wykorzystano wiele dostępnych danych ilościowych uzyskanych m.in. od Urzędu Gminy Krasne. Tam gdzie było to możliwe analizowana była dynamika zmian. Nie wszystkie wskaźniki zostały przeanalizowane w ujęciu dynamicznym, jednak starano się aby cała analiza była obiektywna i w jak najdokładniejszym stopniu ukazała problemy i szanse Gminy Krasne.

Mapa 2. Gmina Krasne na tle powiatu rzeszowskiego

Źródło: www.powiat.rzeszow.pl

2.1.2. Sfera społeczna

Najbardziej istotnymi w kontekście Programu Rewitalizacji zgodnie z ministerialnymi wytycznymi są zjawiska społeczne, a w szczególności takie kwestie jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto do obszaru społecznego zostały przypisane również zagadnienia z zakresu demografii.

Poniżej zaprezentowano przegląd podstawowych danych:

DEMOGRAFIA

Według danych Gminy Krasne na dzień 31 grudnia 2017r. gminę zamieszkiwało 11 099 mieszkańców. Pod względem płci, niewielką przewagę stanowiły kobiety - 5680 czyli 51,18% mieszkańców. Liczba mężczyzn wyniosła natomiast 5419 co daje 48,82% mieszkańców.

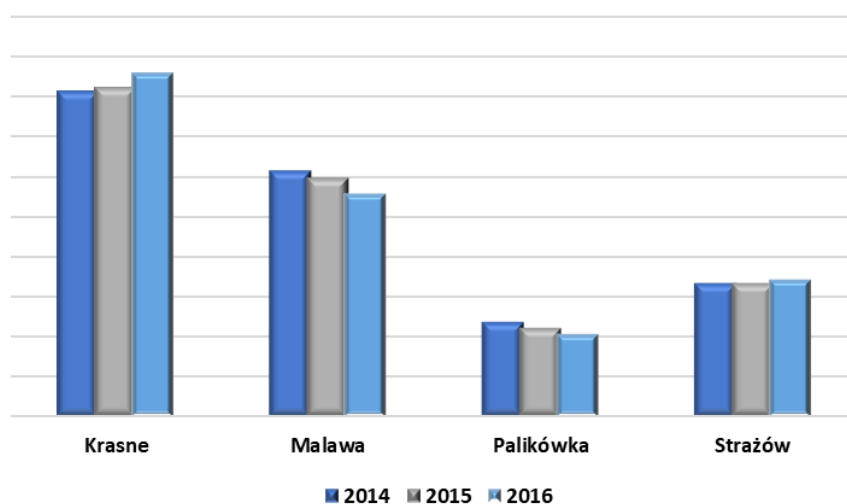
Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Krasne (2014-2016)

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności			% udziału w całkowitej liczbie ludności
		2014	2015	2016	
1	Krasne	4349	4475	4558	41,32
2	Malawa	3298	3313	3332	30,59
3	Palikówka	1229	1221	1219	11,27
4	Strażów	1797	1822	1852	16,82
	Gmina Krasne	10673	10831	10961	100,00

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Mimo, iż w analizowanym okresie (2014-2016) ogółem w Gminie Krasne liczba ludności wzrosła o 2,69%, w dwóch miejscowościach zmniejszyła się : w miejscowości Malawa o 0,50% i w miejscowości Palikówka o 0,78%

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Krasne w podziale na miejscowości. [2014-2016]

Opracowanie własne na podstawie danych z UG Krasne

W 2016r. największą liczbę ludności spośród wszystkich miejscowości w gminie odnotowano w miejscowości Krasne: 4558 osób, co stanowi 41,58% wszystkich mieszkańców gminy. Drugą pod względem liczby mieszkańców miejscowością w gminie jest Malawa – 3374 mieszkańców (30,40%). W Strażowie mieszka 1861 mieszkańców (16,90%), najmniej mieszkańców jest w Palikówce – 11,12% (1211) wszystkich osób zamieszkujących gminę.

Tabela 2. Gęstość zaludnienia w Gminie Krasne (2016 r.)

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia
1	Krasne	4558	13,40	340
2	Malawa	3332	12,70	262
3	Palikówka	1219	7,05	173
4	Strażów	1852	5,85	317
	Gmina Krasne	10961	39,00	281

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Gęstość zaludnienia w Gminie Krasne wynosi 281 osób/km². Jest to wartość wyższa od średniej dla województwa podkarpackiego, która wynosi 119 osób/km² oraz średniej krajowej równej 123 osoby/km². Największa gęstość zaludnienia jest w miejscowości Krasne i wynosi 340 os/km². Najmniejsza gęstość zaludnienia jest w Palikówce i wynosi 173 os./km². Każda miejscowość gminy charakteryzuje się wyższą gęstością zaludnienia, niż średnia dla województwa i kraju.

Przyrost naturalny w Gminie Krasne uwzględniający urodzenia i zgony (na 100 ludności) w analizowanym okresie (2014-2016) wykazuje tendencję malejącą. W latach 2014-2015 wyniósł on 0,34 a w 2016r. spadł do 0,32 i do 0,18 w 2017r.

Tabela 3. Przyrost naturalny w Gminie Krasne

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Przyrost naturalny na 100 ludności	0,34	0,34	0,32	0,18

Źródło: BDL GUS

Analizując sytuację przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach, stwierdzono, że najmniejsza wartość przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 100 osób jest w miejscowości Palikówka (0,12).

Tabela 4. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób z podziałem na sołectwa Gminy Krasne (dane na rok 2014)

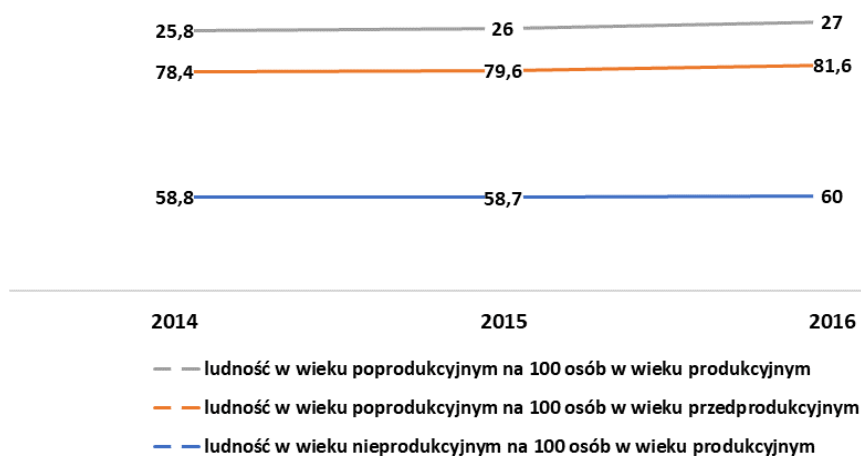
Sołectwo	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób
1 Krasne	58	37	0,48
2 Malawa	39	30	0,27
3 Palikówka	13	12	0,12

Sołectwo		Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób
4	Strażów	22	17	0,28
Gmina Krasne OGÓŁEM		132	96	0,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Krasne

W analizowanym okresie (2014-2016) w Gminie Krasne odnotowano niekorzystne zjawisko rosnącego wskaźnika obciążenia demograficznego, czyli liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 2. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Krasne (2014-2016)

Źródło: opracowano na podstawie danych z GUS, Bank Danych Regionalnych

Wszystkie wskaźniki obciążenia demograficznego wykazują tendencję rosnącą. Największą dynamiką zmian charakteryzuje się wskaźnik ukazujący ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2014-2016. W roku wyniósł on 78,4 osób, a w 2016 roku już 81,6.

O zasobach ludnościowych świadczy nie tylko liczba ludności, lecz także struktura wiekowa. Gmina Krasne posiada niekorzystną strukturę demograficzną. W roku 2016 aż 62,39% mieszkańców gminy stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym tylko 20,71%, a po produkcyjnym 16,9.

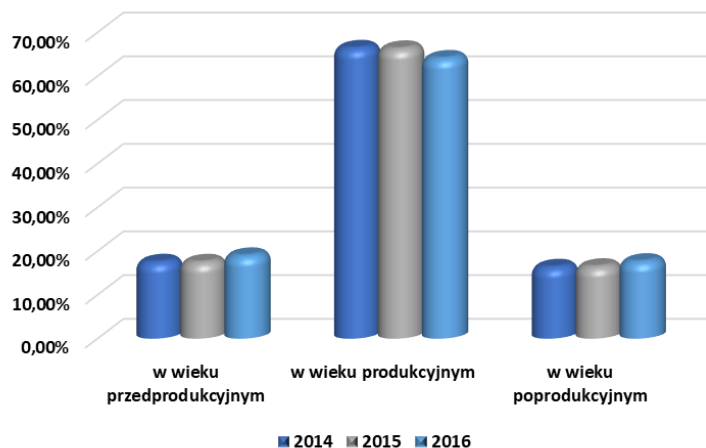
Tabela 5. Struktura wiekowa wg ekonomicznych kategorii wieku w Gminie Krasne w latach 2014-2016

	2014	2015	2016
w wieku przedprodukcyjnym	17,42%	17,40%	17,45%
w wieku produkcyjnym	66,32%	66,20%	65,69%
w wieku poprodukcyjnym	16,26%	16,39%	16,85%

Źródło: opracowano na podstawie danych z GUS, Bank Danych Regionalnych

Analizując strukturę wiekową mieszkańców Gminy Krasne można zaobserwować w badanym okresie (2014-2016) niekorzystną tendencję wskazującą na starzenie się społeczeństwa. Widoczny jest spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (o 0,1%) oraz produkcyjnym (o 0,49%) i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (o 0,59%).

Wykres 3. Struktura wiekowa wg ekonomicznych kategorii wieku w Gminie Krasne w latach 2014-2016

Źródło: opracowano na podstawie danych z GUS, Bank Danych Regionalnych

Można przewidywać, że wraz z upływem lat udział osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku przedprodukcyjnym będzie sukcesywnie się zwiększał. Sytuacja ta jest szczególnie niekorzystna ze względu na obecny system funkcjonowania świadczeń emerytalnych. Proces ten jest również niekorzystny ze względu na zwiększone zapotrzebowanie osób w wieku poprodukcyjnym świadczeniami zdrowotnymi. Osoby starsze często są również narażone na wykluczenie społeczne.

Analizując stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym na terenie poszczególnych sołectw, zauważyć można, że stosunek ten najwyższy procent przyjmuje w sołectwie Krasne (18%), natomiast drugie z kolei jest sołectwo Strażów (17,99%).

Tabela 6. Liczba ludności w wieku produkcyjnym, poprodukcyjnym oraz ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania w sołectwach Gminy Krasne (dane na rok 2014)

Sołectwo		Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym
1	Krasne	3289	592	18,00%
2	Maława	2487	447	17,97%
3	Palikówka	963	173	17,96%
4	Strażów	1284	231	17,99%
Gmina Krasne OGÓŁEM		8023	1443	17,99%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Krasne

Zmiany w strukturze ludności stanowią wyzwanie dla nowej polityki rozwoju, w szczególności w zakresie wzmacniania atrakcyjności osadniczej i dostosowywania systemu świadczenia usług publicznych - głównie w obszarze polityki społecznej i edukacji.

RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Bezrobocie jest zjawiskiem polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i chcących pracować nie znajduje żadnego zatrudnienia. W Polsce, zgodnie z Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotnym jest osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, bądź, jeśli jest osobą niepełnosprawną, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieucząca się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie wieczorowym albo zaocznym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Cechą specyficzną polskiego bezrobocia jest stosunkowo niska aktywność bezrobotnych, zarejestrowanych, jako osoby poszukujące pracy, w podejmowaniu wysiłków na rzecz szybkiego formalnego zatrudnienia. Ponadto osłabienie aktywności w tym obszarze wynika często ze zbyt małej różnicy między możliwym do uzyskania zarobkiem z tytułu legalnego zatrudnienia, a wysokością zasiłku dla bezrobotnych, przy jednoczesnej możliwości zatrudnienia „na czarno”.

Zjawisko bezrobocia stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych, pociąga za sobą negatywne konsekwencje społeczne i ekonomiczne.

Ogółem udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym systematycznie się zmniejsza. W 2014 r. zarejestrowanych bezrobotnych było 524 osoby, a w 2016 r. 438 osób.

Tabela 7. Liczba bezrobotnych w Gminie Krasne

Wyszczególnienie	2014	2015	2016
Liczba bezrobotnych	524	492	438

Źródło: BDL GUS

Tabela 8. Struktura bezrobotnych (2014)

Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym	
1	196	106	3289	18,00%
2	177	103	2487	17,97%
3	54	27	963	17,96%
4	97	54	1284	17,99%
Gmina Krasne OGÓŁEM	524	290	8023	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Krasne

Stopa bezrobocia jest jednym z podstawowych wskaźników obciążenia społecznego. Wysokie bezrobocie wskazuje bowiem na niewykorzystany potencjał ludzki. Długotrwałe, chroniczne bezrobocie może prowadzić do wykluczenia społecznego. Co więcej, długie pozostawanie bez pracy często przekłada się na powstawanie kolejnych problemów społecznych, w tym m.in.: znaczne koszty materialne związane z utrzymaniem bezrobotnych oraz służb zajmujących się ich problemami i obsługą, spadek dochodów rodzin, rozszerzenie się społecznych kręgów ubóstwa, degradację psychiczną i moralną osób pozostających bez pracy (poczucie beznadziejności, pesymizm, uczucie bezużyteczności, depresja itp.), a często także zjawiska patologii społecznej - alkoholizm, narkomania, przestępczość itd.

Tabela 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym z podziałem na sołectwa w Gminie Krasne (2014.)

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba bezrobotnych 2014 r.	Liczba długotrwałe bezrobotnych 2014 r.	Liczba długotrwałe bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem 2014 r.	Ludność w wieku produkcyjnym	Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ¹ 2014 r.
1	Krasne	196	106	54,08%	3289	5,96%
2	Malawa	177	103	58,19%	2487	7,12%
3	Palikówka	54	28	51,85%	963	5,61%
4	Strażów	97	53	54,64%	1284	7,55%
	Gmina Krasne	524	290	55,34%	8023	6,53%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Krasne

Według danych z 2014 roku aż 55,34% bezrobotnych w Gminie Krasne, to osoby długotrwałe bezrobotne (za długotrwałe bezrobotnego uznaje się osobę, która w okresie ostatnich dwóch lat pozostawała w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez minimum 12 miesięcy. Do okresu tego nie liczy się czas odbywania stażu i przygotowania zawodowego). Najgorzej w tej sferze sytuacja kształtuje się w miejscowości Malawa, gdzie aż 58,19% bezrobotnych, to osoby długotrwałe bezrobotne – jest ich aż 103 na 177 bezrobotnych. W miejscowości Strażów takich osób jest aż 54,64% (53 spośród 97 osób). Najmniejszy odsetek osób długotrwałe bezrobotnych występuje w Palikowce i jest to 51,85% spośród osób bezrobotnych (28 na 54 osoby). Ponad połowa bezrobotnych pozostaje długotrwałe bez pracy w Krasnem – 54,08% (106 osoby na 196).

Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. patologia, przestępczość czy uzależnienia od alkoholu), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny.

Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy. Chcąc zmniejszać poziom bezrobocia, władze Gminy powinny skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów, a także stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na swoim terenie m.in. poprzez tworzenie odpowiedniego systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców lub poprzez wyznaczanie odpowiednich terenów inwestycyjnych.

¹ Wiek dla kobiet 18-59lat dla mężczyzn 18-64 lata

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w 2014 r. wyniosła 1090, a w 2016 o 471 osób mniej, na przestrzeni lat 2014-2016 odnotowano tendencję spadkową omawianego zjawiska. W 2014 r. osoby te stanowiły 10,21% mieszkańców Gminy Krasne, a w 2016 r. odsetek ten zmniejszył się do 5,58%.

Tabela 10. Pomoc społeczna w Gminie Krasne w latach 2014 – 2016

Pomoc społeczna	2014	2015	2016
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	1090	750	870
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	343	321	298

Źródło: opracowano na podstawie danych z BDL GUS

Największa ilość osób korzystających z pomocy społecznej zamieszkuje sołectwo Krasne (419 os.) oraz sołectwo Malawa (276 osób). W sołectwach tych zameldowanych jest również najwięcej osób niepełnosprawnych korzystających z przysługujących im świadczeń (Krasne 49 osób, Malawa 37 osób).

Sytuacja zmienia się w przypadku liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób, wskaźnik ten przyjmuje najwyższą wartość dla sołectwa Palikówka (13,34%).

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Gminie Krasne

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej 2014 r.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej 2015 r.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej 2016 r.
1	Krasne	4349	419	287	320
2	Malawa	3298	276	190	210
3	Palikówka	1229	164	113	125
4	Strażów	1797	231	160	215
	Gmina Krasne	10673	1090	750	870

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Na terenie Gminy występuje duże zróżnicowanie wśród sołectw pod kątem ilości osób korzystających z pomocy społecznej. Jest to strefa kumulacji różnego typu problemów o charakterze społeczno-ekonomicznym.

Tabela 12. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Gminie Krasne (2014)

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej 2014 r.	Korzystający ze świadczeń z tytułu niepełnosprawności 2014r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób
1	Krasne	4349	419	49	9,63%	1,13%
2	Malawa	3298	276	37	8,37%	1,12%
3	Palikówka	1229	164	14	13,34%	1,14%
4	Strażów	1797	231	19	12,85%	1,06%
	Gmina Krasne	10673	1090	119	10,21%	1,11%

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Głównymi przyczynami przyznania pomocy społecznej w Gminie Krasne są 1) ubóstwo, 2) bezrobocie, 3) niepełnosprawność, 4) długotrwała lub ciężka choroba, 5) potrzeba ochrony macierzyństwa. Najczęściej przyznawano pomoc z powodu alkoholizmu i przemocy w rodzinie.

BEZPIECZEŃSTWO

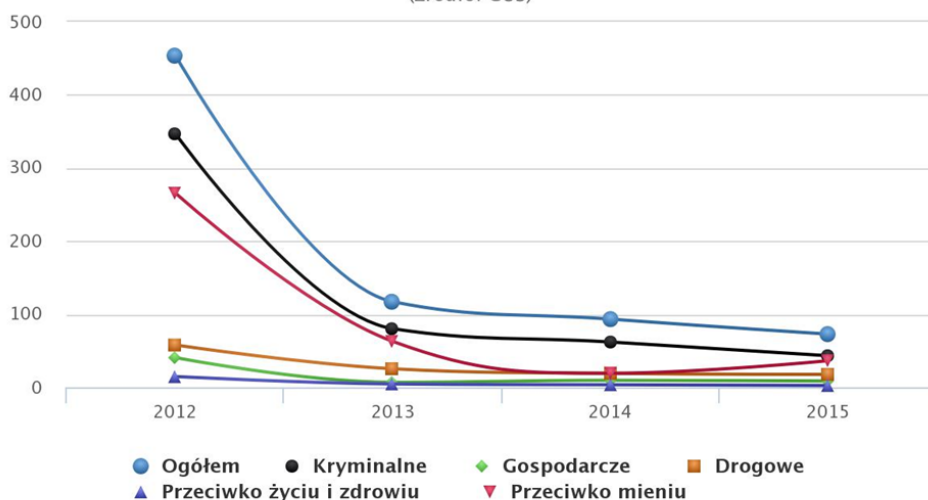
Istotnym wskaźnikiem warunkującym, jakość życia lokalnej społeczności jest także liczba przestępstw i wykroczeń. Przekłada się ona, bowiem na poczucie bezpieczeństwa, które z jednej strony może powodować poczucie dyskomfortu psychicznego mieszkańców, a z drugiej strony może prowadzić do dezintegracji społeczności lokalnych, powodując rezygnację z przebywania w przestrzeniach publicznych.

W Gminie Krasne, podobnie jak w całym kraju zdecydowana większość przestępstw ma podłoże kryminalne. Mniejsza liczba przypada na przestępstwa przeciwko mieniu. Są to głównie włamania, kradzieże, oszustwa, rozboje czy przywłaszczenia. Warte podkreślenia są również liczne przestępstwa drogowe, powodujące śmierć bądź uszczerbek na zdrowiu ofiar. Spotykane są również przestępstwa gospodarcze, głównie związane z fałszowaniem dokumentów, wyłudzeniami. Nielicznie występują również przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu.

Rysunek 2. Przepiępstwa stwierdzone w Gminie Krasne w latach 2012-2015

Przepiępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Krasne w latach 2012 – 2015

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Tabela 13. Przepiępstwa stwierdzone (oszacowane) w Gminie Krasne w latach 2014 – 2016

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba stwierdzonych przepiępstw ogółem 2014	Liczba stwierdzonych przepiępstw ogółem 2015	Liczba stwierdzonych przepiępstw ogółem 2016	Dynamika spadku przepiępstw	Liczba stwierdzonych przepiępstw ogółem na 100 mieszkańców (2014)
1	Krasne	54	62	64	18,52%	1,24
2	Malawa	37	26	16	-56,76%	1,12
3	Palikówka	11	11	7	-36,36%	0,90
4	Strażów	15	14	3	-80,00%	0,83
	Gmina Krasne	117	113	90	-23,08%	1,10

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Na przestrzeni ostatnich lat odnotowuje się tendencję spadkową pod względem popełnianych przepiępstw na obszarze Gminy Krasne (z wyjątkiem sołectwa Krasne –tutaj wzrost o 18,52%). Jest to zdecydowanie pozytywny aspekt, który jeśli się utrzyma może mieć niekwestionowany wpływ na dalszy rozwój Gminy, zwłaszcza, jeśli chodzi o wykorzystanie jej potencjału przyrodniczo-kulturowego do rozwoju np. turystyki.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Kolejnym ważnym kryterium w ocenie relatywnej kondycji danego obszaru jest jego potencjał do zapewnienia odpowiedniego rozwoju kapitału ludzkiego.

Wskaźniki wybrane do analizy tego zagadnienia z jednej strony determinowane były dostępnością wiarygodnych i aktualnych danych, a z drugiej strony charakterem Gminy Krasne. Charakter Gminy sprawia, że lokalna administracja ma ograniczone (w porównaniu do większych aglomeracji) możliwości w zakresie zapewnienia szerokiego

dostępu do kultury, edukacji poza formalnej, sportu itp. W związku z tym potencjał lokalnej społeczności do samoorganizowania się w różnorodnych stowarzyszeniach, fundacjach i organizacjach społecznych stanowi w tym przypadku bardzo dobre odzwierciedlenie kondycji kapitału ludzkiego w analizowanej społeczności.

Tabela 14. Organizacje pozarządowe zarejestrowane w rejestrze KRS, w 2015 r. na terenie Gminy Krasne

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba organizacji pozarządowych w 2015 r.	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
1	Krasne	9	0,21
2	Maława	4	0,12
3	Palikówka	4	0,33
4	Strażów	3	0,17
	Gmina Krasne	20	0,19

Źródło: Urząd Gminy Krasne

W sumie na terenie Gminy Krasne w 2013 roku działało 20 organizacji pozarządowych. Największe ich skupiska zlokalizowane są w środkowo-centralnej części Gminy, czyli w sołectwie Krasne. Jest ich tam 9. Fakt ten może wynikać z obiektywnych czynników takich jak dostępności infrastruktury gospodarczej i lokalowej, bliskości lokalnej administracji oraz dogodnej lokalizacji. Niemniej jednak Gmina powinna przedsięwziąć działania, które zwiększą dostępność ww. organizacji pozarządowych dla społeczności zamieszkującej pozostałą część Gminy, w której występują zdecydowanie mniejsze możliwości związane z aktywną partycypacją w organizacjach, stowarzyszeniach i fundacjach. Najmniej organizacji pozarządowych jest w miejscowości Strażów – tylko 3.

W Maławie są 4 organizacje pozarządowe i także w Palikówe 4. W przeliczeniu na 100 mieszkańców najlepiej wypada Krasne, gdzie 0,21 organizacji pozarządowych przypada na 100 mieszkańców. Najślabiej jest w Maławie – 0,12 organizacji pozarządowych przypada na 100 mieszkańców. Średnia dla całej gminy, to 0,19.

Tabela 15. Uczestnictwo w życiu publicznym w Gminie Krasne (2014).

Lp.	Obszar referencyjny	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania w wyborach samorządowych	Frekwencja w wyborach samorządowych ² I tura 2014	WSKAŹNIK POZIOMU UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM W %
1	Krasne	3394	1731	51%
2	Maława	2604	1399	54%
3	Palikówka	1004	584	58%
4	Strażów	1427	658	46%
	Ogółem	8429	4373	52%

Źródło: Urząd Gminy Krasne

W ocenie aktywności społecznej mieszkańców Gminy Krasne pomocna jest analiza wyborcza z roku 2014 oraz z 2015 r. z podziałem na sołectwa. Można zauważyć niską frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, szczególnie w sołectwie Strażów.

² Frekwencja w wyborach samorządowych - liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (liczba podpisów w spisie oraz adnotacje „odmowa podpisu”) w stosunku do liczby wyborców uprawnionych do głosowania (umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy) w chwili zakończenia głosowania

Spadające frekwencja wyborcza jest trendem ogólnopolskim. Od 1990 roku zwiększa się w Polsce zjawisko absencji wyborczej.

2.1.3. Sfera gospodarcza

Procesy kształtujące sferę gospodarczą wpływają na dynamikę rozwoju społeczno-ekonomicznego. Powyższa zależność jest szczególnie zauważalna na szczeblu lokalnym. Zjawiska i przemiany gospodarcze w znacznym stopniu determinują kierunek oraz dynamikę rozwoju w pozostałych sferach. Na analizowanym obszarze w latach 2014-2015 obserwuje się tendencję wzrostową w liczbie przedsiębiorstw. Od 2014 r. do 2015 r. liczba przedsiębiorstw wzrosła o 57 podmiotów gospodarczych. Świadczy to o wroście gospodarczym gminy.

Tabela 16. Aktywność gospodarcza podmiotów gospodarki narodowej (2014 – 2016)

Lp.	Jednostka terytorialna	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON 2014	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON 2015	Dynamika rozwoju
1	Krasne	422	443	4,98%
2	Malawa	198	205	3,54%
3	Palikówka	80	105	31,25%
4	Strażów	175	179	2,29%
	Gmina Krasne	875	932	6,51%

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Największą dynamikę wzrostu odnotowano w sołectwie Palikówka (31,25%) a mniejszą niż średnia w całej Gminie Krasne odnotowano w sołectwach Malawa i Strażów.

Najwięcej firm ulokowanych jest w sołectwie Krasne (443). W załączonej tabeli widać dynamikę rozwoju sfery gospodarczej w Gminie Krasne – ilość podmiotów gospodarki narodowej wykazuje tendencję wzrostową, co sygnalizuje potencjał do rozwoju gminy ale w latach 2014 – 2015 we wszystkich sołectwach zauważa się spadek w ilości rejestrowanych firm. Największy spadek w ilości zakładanych firm odnotowano w miejscowości Malawa (-37,50%).

Tabela 17. Ilość nowych podmiotów gospodarki narodowej rejestrowanych w REGON (2014 -2015)

Lp.	Jednostka terytorialna	Ilość podmiotów gospodarki narodowej nowo zarejestrowanych w REGON 2014	Ilość podmiotów gospodarki narodowej nowo zarejestrowanych w REGON 2015	Dynamika spadku w zakładaniu nowych firm
1	Krasne	38	24	-36,84%
2	Malawa	24	15	-37,50%
3	Palikówka	7	8	14,29%
4	Strażów	14	10	-28,57%
	Gmina Krasne	83	57	-31,33%

Źródło: Urząd Gminy Krasne

W okresie 2014-2015 ilość nowo rejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej spada, ale także spada również ilość wyrejestrowywanych podmiotów z REGON. Świadczy to o tym, że należy wdrożyć wiele działań, które zachęcą przedsiębiorców do rejestrowania swoich działalności i rozwijania przez to potencjału gminy.

Lokalne przedsiębiorstwa, to głównie firmy z sektora MŚP, w tym głównie jednoosobowe działalności gospodarcze. Kondycja lokalnych przedsiębiorstw powiązana jest także ze stopą bezrobocia na terenie. Niedostateczna oferta miejsc pracy na terenie gminy powoduje albo przymus poszukiwania zatrudnienia na dalszych obszarach terytorialnych lub skutkuje długotrwałym bezrobociem i niewykorzystaniem potencjału ludzkiego.

Tabela 18. Ilość wyrejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z REGON w latach 2014-2015

Lp.	Jednostka terytorialna	Ilość wyrejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z REGON 2014	Ilość wyrejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z REGON 2015
1	Krasne	8	1
2	Maława	5	1
3	Palikówka	1	1
4	Strażów	2	1
	Gmina Krasne	16	4

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Ilość podmiotów gospodarki narodowej w relacji do ilości mieszkańców jest istotnym wskaźnikiem odzwierciedlającym poziom aktywności ekonomicznej wśród lokalnej społeczności. Analiza statystyk opisowych wykazuje dysproporcję pomiędzy jednostkami terytorialnymi Gminy Krasne.

Średnio dla całej gminy na 100 mieszkańców przypada 7,42 podmiotów gospodarki narodowej. Wskaźnik ten jest korzystniejszy dla dwóch miejscowości: Krasne – 9,24 oraz Strażów – 8,63. W Maławie wskaźnik jest niższy, niż wartość dla całej gminy i wynosi 5,4 a Palikówe 4,64.

Tabela 19. Prowadzenie działalności gospodarczej – liczba podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności (2014)	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (2014)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2014)	Ilość nowych podmiotów gospodarcze zarejestrowanych w REGON (2014)	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2014)
1	Krasne	4349	402	9,24	38	0,87
2	Maława	3298	178	5,40	24	0,73
3	Palikówka	1229	57	4,64	7	0,57
4	Strażów	1797	155	8,63	14	0,78
	Gmina Krasne	10673	792	7,42	83	0,78

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Jak widać średnio dla całej gminy na 100 mieszkańców przypada 0,78 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. Wskaźnik ten jest korzystniejszy dla dwóch miejscowości: Krasne – 0,87 oraz Strażów – 0,78. W Maławie wskaźnik jest niższy, niż wartość dla całej gminy i wynosi 0,73 a Palikówe 0,57.

2.1.4. Sfera techniczna

Kolejnym obszarem zdefiniowanym w Wytycznych, w którym należy badać zjawiska kryzysowe są rozwiązania techniczne, które opisują stan techniczny obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych.

MIESZKALNICTWO

Zarówno w Gminie Krasne, powiecie rzeszowskim jak i województwie podkarpackim od 2014r. następuje ciągły przyrost liczby budynków mieszkalnych. Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie w 2016 r. była o 5% większa niż w roku 2014.

Tabela 20 Liczba budynków mieszkalnych i powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Krasne, powiecie rzeszowskim i województwie podkarpackim (2014-2016)

Jednostka administracyjna	2014	2015	2016
Budynki mieszkalne			
Gmina Krasne	3124 ³	3148	3219
Powiat rzeszowski	45032	45524	46165
Województwo podkarpackie	432926	436987	441100
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m²]			
Gmina Krasne	411601	420472	431087
Powiat rzeszowski	4415068	4490629	4589277
Województwo podkarpackie	51861327	52615563	53389798

Źródła: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Stan instalacji techniczno-sanitarnych, w które wyposażone są mieszkania na terenie gminy, uległ poprawie, ale wciąż wymaga dalszych prac. W 2016 roku w przypadku instalacji takich jak wodociąg, ustęp splukiwalny i łazienka nastąpił 5 procentowy wzrost względem roku 2014, ilość mieszkań wyposażonych w ogrzewanie centralne wzrosła w tym czasie o 6%, a w sieć gazową o 5%. Mimo poprawy w 2016 r. 19% wszystkich mieszkań nie posiadało centralnego ogrzewania, a 13,8% nie miało dostępu do gazu sieciowego, 9,5% mieszkań nie posiadało łazienki, a 8,1% ustępu splukiwalnego, instalacji wodociągowej było pozbawionych 5,4% mieszkań.

Tabela 21 Zasoby mieszkaniowe i ich instalacje techniczno-sanitarne w latach 2014-2016 - Gmina Krasne

	2014	2015	2016
Zasoby mieszkaniowe ogółem [szt.]			
Mieszkania	4429	4493	4563

³ DANE UG Krasne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022

Izby	20025	20403	20828
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	411601	420472	431087
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne ogółem [szt.]			
Wodociąg	2923	2984	3071
Ustęp splukiwany	2885	2946	3033
Łazienka	2781	2842	2929
Centralne ogrzewanie	2474	2535	2622
Gaz sieciowy	2923	2984	3071

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba budynków w sołectwach Gminy Krasne, w których zameldowane są osoby na pobyt stały jest zróżnicowana. Największa ilość takich budynków znajduje się sołectwie Krasne (44,46% ogółu budynków), najmniejsza natomiast w sołectwie Palikówka (12,52%).

Tabela 22. Liczba budynków w sołectwach Gminy Krasne, w których zameldowane są osoby na pobyt stały (2014)

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków	Liczba budynków w ogólnej liczbie budynków
1	Krasne	1389	44,46%
2	Maława	779	24,94%
3	Palikówka	391	12,52%
4	Strażów	565	18,09%
	Gmina Krasne	3124	100%

Źródło: Urząd Gminy Krasne

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Sferę techniczną Gminy Krasne przeanalizowano także w oparciu o stan techniczny budynków użyteczności publicznej.

Tabela 23. Budynki użyteczności publicznej wymagające interwencji w Gminie Krasne (2017 r.)

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagających remontu lub modernizacji	Odsetek budynków użyteczności publicznej wymagających remontu lub modernizacji (%)
1	Krasne	8	2	25,00
2	Maława	6	2	33,33
3	Palikówka	6	2	33,33
4	Strażów	6	0	0,00
	Gmina Krasne	26	6	23,08

Źródło: Urząd Gminy Krasne

W Gminie Krasne ogółem prawie jedna czwarta (23,08%) budynków użyteczności publicznej wymaga aktualnie remontu lub modernizacji. W miejscowości Strażów wszystkie budynki użyteczności publicznej przeszły do tej pory modernizację lub remont i problem ten tam już nie występuje. Jedna trzecia budynków użyteczności publicznej w miejscowościach Malawa i Palikówka wymagają podjęcia interwencji w celu poprawy ich stanu technicznego (33,33%), natomiast w miejscowości Krasne jest to dokładnie jedna czwarta (25%).

DZIEDZICTWO KULTUROWE

W Gminie Krasne jest w sumie 19 obiektów zabytkowych, które kwalifikują się do remontu (są w złym stanie technicznym).

Tabela 24. Obiekty zabytkowe w Gminie Krasne (2017 r.)

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków	Liczba obiektów zabytkowych do remontu
1	Krasne	7	7
2	Malawa	5	5
3	Palikówka	2	2
4	Strażów	5	5
	Gmina Krasne	19	19

Źródło: Urząd Gminy Krasne

W wykazie obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych⁴ znajdują się obiekty z dwóch miejscowości:

Krasne

- kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP, 1742, 2 poł. XIX, nr rej.: A-1252 z 19.03.1980
- dzwonnica, 1899, nr rej.: j.w.
- d. cmentarz przy kościele, nr rej.: j.w.
- ogrodzenie, 2 poł. XVIII, z 2 kapliczkami, poł. XVIII i k. XIX, nr rej.: j.w.
- kaplica cmentarna pw. św. Bronisławy, 1883, nr rej.: A-161 z 30.05.2006
- kolumna z figurą św. Antoniego, przy drodze do Przemyśla, poł. XVIII, nr rej.: A-144 z 9.03.2006

Malawa

- kościół fil. pw. św. Marii Magdaleny, 1713, nr rej.: 1272 z 3.06.1994
- cmentarz kościelny, nr rej.: j.w.

Remontowanie i modernizowanie obiektów zabytkowych jest ważne zarówno z punktu widzenia ekonomicznego – dbanie o nie przyciąga turystów na teren gminy, miejsca takie stają się dodatkowo atrakcyjne z powodu odrestaurowania i przywrócenia im dawnej formy

⁴ Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu
http://wuooprzemysl.pl/index.php/site/page/112#Rejestr_Zabytk%C3%B3w

i świetności. Innym powodem jest dbanie o historię swojego regionu i ułamek dziedzictwa, który przetrwał próbę czasu.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

W Gminie Krasne działa Zakład Usług Komunalnych, który jest administratorem m.in.:

1. Oczyszczalni ścieków w Krasnem,
2. Stacji uzdatniania wody wraz z pompownią wody gminnej sieci wodociągowej.

Ważnym aspektem rozwoju infrastrukturalnego jest wyposażenie w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Woda w sieci wodociągowej Gminy Krasne spełnia warunki zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417). Pobiera się ją z podziemnego ujęcia wody w Krasnem i zalicza się do naturalnej wody źródlanej niskozmineralizowanej (zawiera poniżej 500 mg składników mineralnych w litrze). Woda ma parametry umieszczające ją w skali wody twardej, które nieznacznie wahają się i mieszczą się w przedziale 350-380 mg/l Ca CO₃ (dopuszczalne 500 mg/l) co odpowiada 7-7,6 mval. Jednym z rozwiązań, które pozwolą obniżyć twardość wody jest rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Krasnem i montaż odpowiednich urządzeń.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Na przełomie lat 2014-2016 długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie Krasne zwiększyła się o 3,9 km. Ponadto na omawianym obszarze w latach 2014-2016 zwiększyła się objętość wody dostarczanej gospodarstwom domowym o 19,9 dam³. Nastąpił również wzrost zużycia wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca Gminy (o 1,4 m³).

Tabela 25. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie Gminy Krasne w latach 2014-2016

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Krasne	2014	2015	2016
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	104,5	106,9	108,4
Woda dostarczana gospodarstwom domowym [dam ³]	275,8	290,9	295,7
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]	25,7	26,9	27,1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Sytuacja wodociągowa w Gminie Krasne nie wygląda źle, w 2014r. w całej gminie do wodociągu o sumarycznej długości wynoszącej 104,5 km podłączonych było 90,7% budynków. Najmniejszy odsetek budynków wpiętych do sieci wodociągowej jest w miejscowości Malawa (75,44%), najwięcej natomiast w miejscowości Krasne (96,86%). W sumie na terenie gminy 316 budynków nie jest wpiętych do sieci wodociągowej, co stanowi 9,3%.

Tabela 26. Sieć wodociągowa (2014)

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków	Istniejąca sieć wodociągowa [km]	Liczba budynków korzystających z sieci wodociągowej	Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej (%)
1	Krasne	1389	38,1	1349	97,12%

2	Malawa	779	38,2	553	70,99%
3	Palikówka	391	11,8	379	96,93%
4	Strażów	565	16,4	549	97,17%
Gmina Krasne		3124	104,5	2830	90,59%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

SIEĆ KANALIZACYJNA

Według danych GUS na terenie Gminy Krasne ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej stale rośnie w 2014r. było 90,78% a w 2016 r. 93%, należy jednak dążyć do podłączenia 100% budynków do sieci.

W latach 2014-2016 długość czynnej sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 3 km. Co więcej, na podstawie danych statystycznych można zauważyć wzrost objętości odprowadzonych ścieków pomiędzy rokiem 2014 a 2016 o 20 dam³.

Tabela 27 Dane z zakresu kanalizacji na terenie Gminy Krasne w latach 2014-2016

Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Krasne	2014	2015	2016
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	120	122,3	123
Ścieki odprowadzone [dam ³]	362	366	382

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

W 2014r. poniżej średniej w Gminie (odsetek budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków (%)) były budynki mieszkalne w miejscowości Krasne.

Tabela 28. Sieć kanalizacyjna (2014)

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków	Istniejąca sieć kanalizacyjna [km]	Liczba budynków korzystających z sieci kanalizacyjnej	Odsetek budynków korzystających z sieci kanalizacyjnej (%)
1	Krasne	1389	39,7	1183	85,17%
2	Malawa	779	33,9	768	98,59%
3	Palikówka	391	15,2	370	94,63%
4	Strażów	565	31,2	515	91,15%
Gmina Krasne		3124	120	2836	90,78%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

W podziale na poszczególne miejscowości największa ilość budynków przyłączona do kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni ścieków jest w Krasnem (1183), najmniej natomiast w Palikówce 370.

SIEĆ GAZOWA

Gmina powinna dążyć do umożliwienia korzystania z sieci gazowej całej ludności i promować przechodzenie mieszkańców na ogrzewanie domostw i mieszkań gazem w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza związanej z korzystaniem z niskosprawnych pieców na paliwa stałe. Długość czynnej sieci gazowej z roku na rok zwiększa się, różnica między rokiem 2014 a 2016 wynosiła 5608 m. Spadek natomiast nastąpił w przypadku czynnej sieci przesyłowej, gdzie w 2016 r. była ona krótsza o 51 m względem roku 2014.

Tabela 29. Sieć gazowa w Gminie Krasne [2014-2016]

Dane	Jednostka	2014	2015	2016
długość czynnej sieci	m	133 101	135 722	138 709
długość czynnej sieci przesyłowej	m	12 861	12 861	12 810
długość czynnej sieci rozdzielczej	m	120 240	122 861	125 899
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) ⁵	szt.	2512	2594	3022
odbiorcy gazu	gosp.	2623	2683	2754
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	1290	1361	1443
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	9274	9353	9469

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Największa ilość przyłączy gazowych w Gminie Krasne w 2014r. było w miejscowości Krasne (964 szt.) i Malawa (635 szt.), najmniej w Palikówka (380 szt.). W 2014 roku z sieci gazowej korzystało 90,78 % ludności gminy.

Tabela 30. Liczba przyłączy gazowych w gospodarstwach domowych w sołectwach w Gminie Krasne (2014)

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków	Liczba przyłączy gazowych w gospodarstwach domowych	Odsetek budynków podłączonych do sieci gazowej (%)
1	Krasne	1389	964	69,40%
2	Malawa	779	624	80,10%
3	Palikówka	391	380	97,19%
4	Strażów	565	544	96,28%
Gmina Krasne		3124	2512	80,41%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Liczba przyłączy gazowych w Gminie stale rośnie. W analizowanym okresie 2014-2016 najwyższy wzrost odnotowano w miejscowości Palikówka wzrost o 27,11% a najmniejszy w Malawie 18,91%.

⁵ Źródło UG Krasne

Tabela 31. Liczba przyłączy gazowych w gospodarstwach domowych w Gminie Krasne -lata 2014 - 2016.

L.p.	Jednostka terytorialna	2014	2015	2016	% wzrost przyłączy gazowych
1	Krasne	964	996	1148	19,09%
2	Malawa	624	659	742	18,91%
3	Palikówka	380	390	483	27,11%
4	Strażów	544	549	649	19,30%
Gmina Krasne		2512	2594	3022	20,30%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

W procesie rozwoju obszarów wiejskich, infrastruktura techniczna stanowi podstawę wszelkiej działalności gospodarczej, warunkuje jej zakres, strukturę i przestrzenne rozmieszczenie. Poziom rozwoju infrastruktury może decydować o atrakcyjności bądź nieatrakcyjności danego regionu, wsi, a więc stanowić o szansach lub barierach ich dalszego rozwoju. Infrastruktura, jako czynnik aktywizujący postęp społeczno-gospodarczy stanowi jednocześnie jeden z ważnych wyznaczników życia na wsi.

2.1.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna dotyczy przede wszystkim analizy pod kątem niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych.

BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Gmina Krasne posiada tylko 26 budynków użyteczności publicznej. Najwięcej jest ich w miejscowości Krasne – 8, w pozostałych miejscowościach jest ich po 6.

Tabela 32. Budynki użyteczności publicznej w Gminie Krasne (2017 r.)

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej przypadających na 100 mieszkańców
1	Krasne	4653	8	0,18
2	Malawa	3374	6	0,18
3	Palikówka	1211	6	0,50
4	Strażów	1861	6	0,32
Gmina Krasne		11099	26	0,23

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

W przeliczeniu na liczbę mieszkańców najkorzystniej w gminie wypada miejscowości Palikówka, gdzie na 100 mieszkańców przypada 0,50 budynku użyteczności publicznej, najslabiej natomiast wypadają miejscowości Malawa i Krasne, gdzie na 100 mieszkańców przypada jedynie 0,18 budynku użyteczności publicznej.

DROGI PUBLICZNE

Przez terytorium Gminy Krasne przebiegają sieci transportowe o najwyższej randze w układzie krajowym i europejskim. Gwarantuje to doskonałe skomunikowanie gminy z pobliskim portem lotniczym w Jasionce i resztą kraju. Przez teren gminy przebiega międzynarodowa linia kolejowa nr E30, autostrada A4 oraz droga krajowa nr 94, będąca alternatywą dla autostrady A4.

Na przeważającej ilości dróg gminnych występują różnego rodzaju uszkodzenia, do których zaliczyć można deformacje nawierzchni w postaci sfałdowań i kolein, uszkodzenia termiczne i powierzchniowe, które powstały w wyniku niszczącego działania ruchu kołowego, szczególnie na trasie, która służyła do transportu materiałów budowlanych do budowy autostrady i wpływu klimatu. Również brak elementów odwodnieniowych dróg tj. kanalizacji deszczowej w pasie drogowym wpływa na stan techniczny. Ogólny stan dróg publicznych należy określić jako bardzo zły.

Infrastruktura drogowa Gminy Krasne, to 57,8 km dróg publicznych. Największa część dróg publicznych znajduje się w miejscowości Krasne i jest to 18,9 km. Najmniej dróg publicznych jest w miejscowości Strażów: 8,1 km. W miejscowości Palikówka drogi gminne wynoszą w sumie 12,0 km a w miejscowości Malawa 17,9 km.

Na terenie Gminy Krasne w sumie 77,85% dróg publicznych wyposażonych jest w oświetlenie drogowe. Największy odsetek dróg publicznych z oświetleniem jest w miejscowości Strażów i jest to aż 98,77 %. 95,96% dróg publicznych w Krasnem również wyposażonych jest w oświetlenie drogowe. Najmniejszy odsetek dróg publicznych z oświetleniem drogowym jest w miejscowości Malawa – 55,87% oraz Palikówka – 66,67%.

Ponad połowa dróg publicznych w Gminie Krasne wymaga remontu lub modernizacji (59,17%). Najgorsza sytuacja pod tym względem ma miejsce w Krasnem, gdzie aż 76,77% dróg wymaga interwencji. Podobnie jest w miejscowości Strażów – 75,31%. Najmniej dróg wymagających remontu jest w Malawie – 42,46% i Palikówe – 44,17%. Jest to mniej, niż średnia dla całej gminy, jednak wciąż bardzo dużo, bo prawie połowa.

Tabela 33. Stan dróg publicznych w Gminie Krasne (2016)

Lp.	Jednostka terytorialna	Długość dróg publicznych [km]	Długość dróg publicznych wyposażonych w oświetlenie [km]	Odsetek oświetlonych dróg publicznych (%)	Długość dróg publicznych wymagających remontu lub modernizacji	Odsetek dróg publicznych wymagających remontu (%)
1	Krasne	19,8	19,00	95,96	15,2	76,77
2	Malawa	17,9	10,00	55,87	7,60	42,46
3	Palikówka	12,0	8,00	66,67	5,30	44,17
4	Strażów	8,1	8,00	98,77	6,10	75,31
	Gmina Krasne	57,8	45,00	77,85	34,20	59,17

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Gmina Krasne w swojej infrastrukturze drogowej ma 43,77% dróg z przylegającymi chodnikami. Najkorzystniej sytuacja kształtuje się w miejscowości Strażów, gdzie 67,90%

dróg publicznych posiada przylegające chodniki. Najgorzej infrastruktura ma się w miejscowości Malawa, gdzie tylko 31,28% dróg ma chodniki.

Tabela 34. Długość chodników w ciągu dróg publicznych Gmina Krasne (2016)

Lp.	Jednostka terytorialna	Długość chodników w ciągu dróg publicznych [km]	Odsetek dróg publicznych z przylegającymi chodnikami (%)
1	Krasne	9,40	47,47
2	Malawa	5,60	31,28
3	Palikówka	4,80	40,00
4	Strażów	5,50	67,90
	Gmina Krasne	25,30	43,77

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

System komunikacji stanowi jeden z podstawowych elementów zagospodarowania układu przestrzennego gminy. Spełnia on w stosunku do niego funkcję usługową, która polega na zaspokojeniu podstawowych potrzeb w zakresie przewozu ludzi i towarów. Sprawne funkcjonowanie systemu komunikacji jest czynnikiem decydującym o szybkości rozwoju danego regionu. Atrakcyjna komunikacja oznacza dobrą dostępność nawet przy zwiększonej ruchliwości ludności poruszającej się własnym samochodem.

Poprawa infrastruktury drogowej i późniejsze jej utrzymywanie w dobrym stanie jest ważne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju całej gminy. Sytuacja drogowa w Gminie Krasne wymaga bezwzględnej poprawy. Ponad połowa dróg w całej gminie wymaga interwencji – większych, lub mniejszych prac naprawczych. Stan techniczny dróg można określić jako średni, gmina wciąż inwestuje w ich modernizację, jednak cały czas pojawiają się nowe potrzeby i wiele km wymaga nakładów inwestycyjnych. Prace te są niezbędne do poprawy jakości życia w gminie, usprawnienia komunikacji i podniesienia walorów regionu.

Najszersza dostępność do komunikacji zbiorowego transportu mierzona ilością przystanków autobusowych z przypadającą na liczbę mieszkańców znajduje się w miejscowości Palikówka (42 osoby na 1 przystanek), najmniejsza dostępność dotyczy mieszkańców Krasne (186 osoby na 1 przystanek).

Tabela 35. Dostępność do komunikacji zbiorowego transportu mierzona ilością przystanków autobusowych z przypadającą na liczbę mieszkańców (stan 31.12.2017)

Lp.	Jednostka terytorialna	Ilość mieszkańców ⁶	Ilość przystanków	Dostępność komunikacji zbiorowego transportu do (przystanków) na 1 mieszkańca
1	Krasne	4653	25	186
2	Malawa	3374	21	161
3	Palikówka	1211	29	42
4	Strażów	1861	13	143
	Gmina Krasne	11099	88	126

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

⁶ Dane demograficzne UG Krasne 2017)

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

OŚWIATA I EDUKACJA

Na terenie Gminy Krasne działają następujące ośrodki edukacyjno-wychowawcze:

- 1) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krasnem,
- 2) Gminne Przedszkole w Malawie,
- 3) Gminne Przedszkole w Strażowie,
- 4) Gminne Przedszkole w Palikówce,
- 5) Zespół Szkół w Malawie,
- 6) Zespół Szkół w Strażowie,
- 7) Zespół Szkół w Palikówce,

OCHRONA ZDROWIA

Na terenie Gminy Krasne działają następujące placówki ochrony zdrowia:

- 1) Gminny Ośrodek Zdrowia w Krasnem,
- 2) NZOZ „Cardio Center” w Krasnem, który posiada umowę z NFZ w zakresie POZ,
- 3) Wiejski Ośrodek Zdrowia w Malawie,
- 4) Wiejski Ośrodek Zdrowia w Palikówce.

Oprócz tego w Krasnem działa prywatne centrum medyczne i gabinet stomatologiczny. Na terenie Krasnego działają także apteki i punkty apteczne. W miejscowości Malawa jest punkt apteczny. Podstawowe potrzeby mieszkańców gminy w zakresie ochrony zdrowia są zaspokajane na jej obszarze. Stosunkowo niewielka odległość od Rzeszowa – miasta wojewódzkiego i dużego ośrodka miejskiego dodatkowo zaspokaja potrzeby i uzupełnia brakujące usługi związane z ochroną zdrowia.

KULTURA

W Krasnem działa Gminny Ośrodek Kultury i Bibliotek. W Strażowie, Malawie i Palikówce działają filie GOK-u. Ponadto we wszystkich miejscowościach Gminy Krasne działają Gminne Biblioteki.

SENIORZY

Gmina Krasne planuje przedsięwzięcie polegające na utworzeniu dziennych domów opieki dla seniorów. Projekt jest w trakcie realizacji. Zakłada się w nim realizację takich zadań jak:

- usługi opiekuńcze,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- sąsiedzkie usługi opiekuńcze,
- teleopieka.

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNO – REKREACYJNA

Infrastruktura ta jest mocno zaniedbana, wymaga nakładów inwestycyjnych. Na terenie gminy modernizowane są place zabaw dla dzieci, utrzymuje się tereny zielone i rekreacyjne, a w 2015 roku oddano do użytku trasę rowerową będącą częścią projektu

GREEN VELO. Trasa rowerowa biegnie przez Krasne-Krzemienna-Strażów i powstała w ramach programu "Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej" na terenie województwa podkarpackiego.

Przez teren Gminy Krasne będą dwa szlaki turystyczne oznaczone kolorem zielonym i kolorem żółtym.

- Szlak zielony prowadzi od Rzeszowa poprzez Malawę, Łańcut, Czarną, Węglówkę, Brzozę Stadnicką, Julin, Wolę Zarczycką do Nowej Sarzyny, o ogólnej długości 69 km, w tym na terenie gminy 9 km. Na odcinku przebiegającym przez gminę ma charakter szlaku górskiego.
- Szlak żółty jest częścią trasy wiodącej wokół Rzeszowa o przebiegu: Rzeszów-Słocina, Malawa, Tyczyn, Niechóbrz, Bratkowice, Budy Głogowskie, Głogów, Stobierna, o całkowitej długości 120 km, w tym na terenie gminy około 12 km. Drogi, dróżki i ścieżki na terenie gminy są wyjątkowo atrakcyjne dla amatorów turystyki pieszej i rowerowej – często uczęszczane przez mieszkańców gminy, jak i pobliskiego Rzeszowa. Istotne dla atrakcyjności turystycznej terenu mają miejsca, z których można podziwiać rozległe widoki. Punkty widokowe są chyba największą atrakcją turystyczną południowo-wschodniej części gminy.

PUNKTY WIDOKOWE:

- Punkt widokowy przy szlaku żółtym na górze św. Rocha powyżej miejsca, w którym droga główna skręca na wschód. Stąd rozciąga się wspaniały widok w kierunku północno-zachodnim na Rzeszów oraz na północ z krajobrazem Rzeszowa-Załęża, Rzeszowa-Wilkowy i Krasnego, Gminy Trzebownisko, Gminy Czarna.
- Punkt widokowy przy szlaku zielonym w przysiółku Malawy - Za Górą na szczycie wzniesienia około 100 m na północ od trasy szlaku. Rozległy widok na zachód od Rzeszowa poprzez całą dolinę Wisłoka i Płaskowyż Kolbuszowski w kierunku północnym, a kończąc na widocznym w kierunku północno-wschodnim przy dobrej widoczności Łańcucie
- Punkt widokowy przy szlaku zielonym na szczycie góry św. Marii Magdaleny. Widok podobny do poprzedniego, ale ograniczony od zachodu, natomiast bardziej rozbudowany na wschód.

2.1.6. Sfera środowiskowa

Kolejnym obszarem zdefiniowanym w Wytycznych, w którym należy badać zjawiska kryzysowe, są kwestie związane z jakością środowiska. Obszar ten powiązany jest ze standardami środowiska, w tym z gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. Podstawowe dane dotyczące tego obszaru są następujące:

JAKOŚĆ POWIETRZA

O zanieczyszczeniu powietrza stanowią gazy, ciecze i ciała stałe występujące w atmosferze, a nie będące jego naturalnymi składnikami, lub też substancje występujące w ilościach wyraźnie zwiększonych w porównaniu z naturalnym składem powietrza.

Substancje zanieczyszczające powietrze emitowane są ze źródeł punktowych (wyrzutnie, kominy), liniowych (trasy komunikacyjne) i powierzchniowych (składowiska, otwarte

zbiorniki z lotną substancją). Zanieczyszczenia powietrza wpływają w sposób istotny na pozostałe komponenty środowiska. Przemieszczanie się w środowisku emitowanych zanieczyszczeń odbywa się w czterech ośrodkach: atmosferycznym, glebowo-gruntowym, wodnym i roślinnym, przy czym w każdym z tych ośrodków następuje jednoczesne magazynowanie zanieczyszczeń i ich wymiana.

Tabela 36. Zbiorcze zestawienie klas stref dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
		SO ₂	NO ₂	PM10	C ₆ H ₆	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5}	
Strefa podkarpacka	PL1802	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C	
Miasto Rzeszów		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C	

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za 2015 rok- WIOŚ Rzeszów

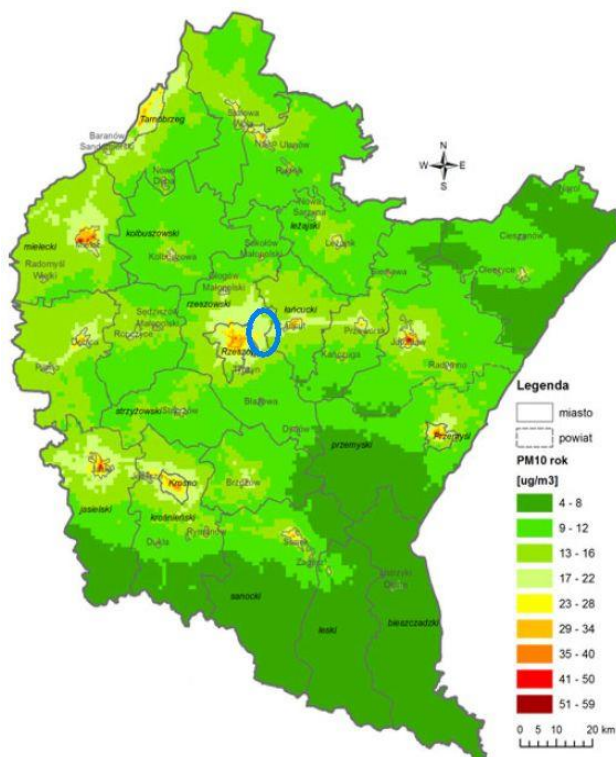
Aktualnie nie gromadzi się w Gminie Krasne szczegółowych dotyczących jakości powietrza dla poszczególnych sołectw, dlatego analiza została przeprowadzona na podstawie rocznych raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, dotyczących jakości powietrza w województwie podkarpackim.

Gmina należy do strefy podkarpackiej. Ponadto analiza danych z wielolecia (2010-2015) pozwoliła na przypisanie klas jakości powietrza i jego ocenę pod kątem ochrony zdrowia. Wysokie stężenia a co za tym idzie najsłabsze klasy jakości przypisano po analizie stężeń PM10, PM2.5 oraz benzo(a)pirenu. Stężenia pozostałych substancji zanieczyszczających mieściły się w dopuszczalnych Normach.

PM10

W strefie podkarpackiej nie zanotowano większych przekroczeń stężeń średniorocznych pyłu PM10. Na terenie Gminy Krasne w 2015 roku w sąsiedztwie strefy miasto Rzeszów i strefy podkarpackiej przekroczona została dopuszczona liczba dni ze stężeniem pyłu PM10 wyższym od 50ug/m³. W zakresie tego parametru strefy otrzymały klasę C.

Mapa 3. Rozkład stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 55

łącznie w województwie podkarpackim wyznaczono 44 obszary przekroczeń w zakresie dobowego pyłu PM₁₀ na obszarze 26 gmin. W wyznaczonych obszarach przekroczeń dominującym źródłem wpływającym na poziom stężeń dobowych pyłu PM₁₀ była emisja powierzchniowa (głównym źródłem jest ogrzewanie mieszkań).

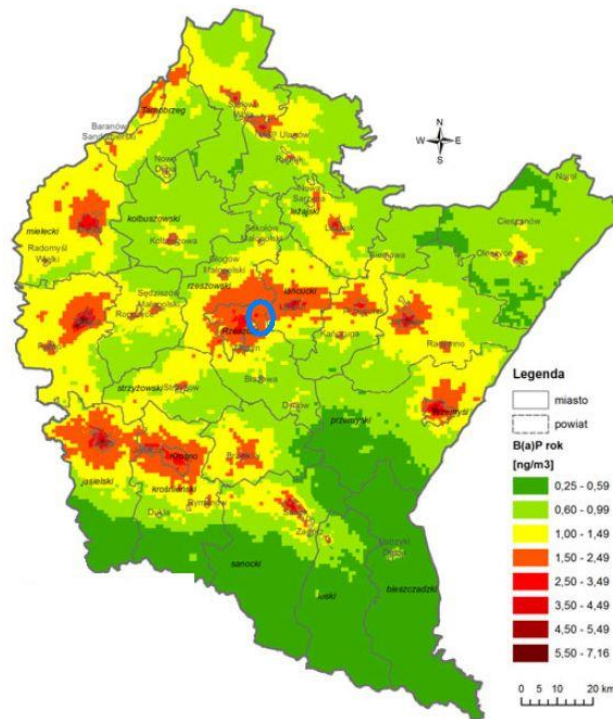
PM_{2,5}

Strefa miasta Rzeszów (w sąsiedztwie której leży Gmina Krasne) pod względem średniorocznego dopuszczalnego poziomu pyłu PM_{2,5} zakwalifikowana została do klasy A. Na terenie miasta (można przyjąć, iż na terenie gminy także) dotrzymany został dopuszczalny poziom.

B(a)P

Wyniki modelowania zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pienem wykazały przekroczenia obowiązującego poziomu docelowego na znacznych obszarach województwa podkarpackiego. Na terenie miasta Rzeszów w 2015r, wystąpiło przekroczenie poziomu docelowego średniorocznego dla B(a)P (stężenia na poziomie 0,98-3,8 ng/m³ przy dopuszczalnej normie 1 ng/m³).

Mapa 4. Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 96

Jedną z głównych przyczyn okresowo gorszej jakości powietrza na terenie Gminy Krasne jest korzystanie z paliwa opałowego niskiej jakości w przydomowych kotłowniach. W celu poprawy jakości powietrza należy wdrażać szereg działań na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza z sektorów najbardziej emisyjnych (energetyka, transport) i ze źródeł emisji rozproszonych (likwidacja

lub modernizacja małych kotłowni węglowych). Ważnym elementem strategii ograniczania niskiej emisji jest także promocja stosowania innowacyjnych technologii w przemyśle, paliw alternatywnych oraz rozwiązań zwiększających efektywność zużycia paliw i energii w transporcie, a także stosowanie paliw niskoemisyjnych w mieszkalnictwie. Ważnym aspektem jest także edukacja mieszkańców na temat właściwego korzystania z przydomowych kotłowni celem zmniejszenia emisji szkodliwych pyłów do atmosfery. Położenie Gminy Krasne w bezpośrednim sąsiedztwie z miastem wojewódzkim Rzeszów również wpływa negatywnie na jakość powietrza.

AZBEST – OBECNOŚĆ I UTYLIZACJA

Płyty azbestowo-cementowe, popularnie zwane eternitem, należą do najpowszechniej stosowanych w naszym kraju wyrobów zawierających szkodliwe włókna azbestowe. Podczas przeprowadzonej w 2014r. inwentaryzacji na terenie Gminy Krasne zidentyfikowano płyty azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni: 28 516 m² tj. 313 676 kg (całkowita masa wyrobów azbestowych w Gminie Krasne). Wyroby azbestowe to głównie płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa 82,5% (258 786 kg) na budynkach gospodarczych.

Tabela 37. Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych rodzajach budynków oraz azbest magazynowany w Gminie Krasne (2014)

Lp.	Rodzaje budynków	Ilość azbestu [w kg]	Typ budynków z azbestem [%]
1	Mieszkalne	74250	23,67%
2	Gospodarcze	209759	66,87%
3	Przemysłowe	8756	2,79%
4	Inne	3971	1,27%
	Azbest zmagazynowany	16940	5,40%

Źródło : Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krasne na lata 2014-2032.

Największa ilość azbestu znajduje się w sołectwie Malawa 31,07% oraz w Krasne (30,77%).

Tabela 38. Ilość azbestu na terenie Gminy Krasne [m²] w 2016 r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Ilość azbestu [kg]	Ilość azbestu w sołectwach [%]
1	Krasne	96525	30,77%
2	Malawa	97471	31,07%
3	Palikówka	51359	16,37%
4	Strażów	68321	21,78%
	Gmina Krasne	313 676	

Źródło : Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krasne na lata 2014-2032.

Ilość wyrobów azbestowych w Gminie Krasne w przeliczeniu na 1 km² wynosi 8,02 Mg/km² i jest kilka razy niższa od średniej krajowej (obliczonej na podstawie szacunkowych danych ilości wyrobów azbestowych występujących na terenie Polski, która wynosi ok. 40 Mg/km²).

Stan techniczny wyrobów zawierających azbest charakteryzowany poprzez stopień pilności ich usunięcia wskazuje na pilną potrzebę pozbycia się 7% eternitu (I stopień pilności), powtórzną ocenę w ciągu roku 7% eternitu (II stopień pilności) i powtórzną ocenę do 5 lat pozostałych 86% eternitu (III stopień pilności) zlokalizowanego w Gminie Krasne.

III. WYZNACZENIE OBSZARÓW KRYZYSOWYCH

3.1. Metodologia wyboru obszaru zdegradowanego

Zgodnie z *Wytycznymi*, obszarem zdegradowanym określa się taki obszar, który znajduje się w zapaści z powodu intensyfikacji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności zjawisk takich jak bezrobocie, obciążenie demograficzne, niski poziom kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto obszar zdegradowany musi charakteryzować się występowaniem na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Delimitację obszaru zdegradowanego oparto na podstawie obiektywnych mierników określających stopień w jakim dane zjawisko negatywne obciąża określony obszar. Dane statystyczne jakie posłużyły do obliczenia poszczególnych wskaźników pochodzą z oficjalnych źródeł co zapewnia ich wiarygodność i pełną weryfikowalność.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w oparciu o zebrane dane statystyczne określono następujące mierniki:

Tabela 39. Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników zjawisk społecznych do wyznaczania obszarów zdegradowanych.

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	METODOLOGIA	ŹRÓDŁO DANYCH
DEMOGRAFIA	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu różnicy między liczbą urodzeń żywych w miejscowości, a liczbą zgonów w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $\text{Wsk.deg.miej.} = ((L_{uzm} - L_{zm}) * 100) / L_{mm}$	Urząd Gminy Krasne stan na 31.12.2014 r.
	Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby osób w wieku poprodukcyjnym miejscowości, pomnożony przez 100% $\text{Wsk.deg.miej.} = (L_{opop} / L_{oprs}) * 100\%$	Urząd Gminy Krasne stan na 31.12.2014 r.
RYNEK PRACY	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu liczby osób bezrobotnych poszukujących pracy pow.12 m-cy w miejscowości i liczby bezrb. ogółem w miejscowości, pomnożony przez 100% $\text{Wsk.deg.miej.} = (L_{obm} / L_{bm}) * 100\%$	Powiatowy Urząd Pracy Rzeszów , stan na 31.12.2014 r.
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu liczby osób bezrobotnych w miejscowości i liczby osób w wieku produkcyjnym ogółem w miejscowości, pomnożony przez 100% $\text{Wsk.deg.miej.} = (L_{obm} / L_{om}) * 100\%$	Powiatowy Urząd Pracy Rzeszów , stan na 31.12.2014 r.
POMOC SPOŁECZNA	Liczba osób korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $\text{Wsk.deg.miej.} = (L_z * 100) / L_{mm}$	GOPS Krasne, stan 31.12.2014r.
	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu liczby osób korzystających z zasiłków	GOPS Krasne, stan 31.12.2014r.

	tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Lz * 100) / Lmm$	
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz przestępstw i wykroczeń w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wska.deg.miej. = (Lzpg * 100) / lms$	Komenda Policji stan na 31.12.2014 r.
INTEGRACJA SPOŁECZNA	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby organizacji pozarządowych w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wska.deg.miej. = (Lopm * 100) / lms$	Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2013 r.
	Frekwencja w wyborach samorządowych I tura 2014	Wskaźnik wyliczono jako iloczyn ilorazu udziału osób w głosowaniu w miejscowości podzielony przez liczbę wyborców w miejscowości i liczby 100 $Wska.deg.miej. = (Logm / Lwybm) * 100$	Państwowa Komisja Wyborcza, stan na 31.12.2014 r.
Przyjęta metodologia obliczeń występowania zjawisk negatywnych		Dla wskaźników gorszych niż średnia dla Gminy przyjęto wartość 1 Dla wskaźników lepszych niż średnia dla Gminy przyjęto wskaźnik 0	

Wskaźniki zostały skalkulowane w taki sposób, aby możliwe było rozróżnienie intensywności nasilenia danego zjawiska negatywnego w celu zapewnienia porównywalności z pozostałymi obszarami Gminy. Jednostka urbanistyczna, dla której wskaźnik **społeczny** jest gorszy niż **średnia⁷ dla całej gminy** może być potencjalnie uznany za zdegradowaną, pod warunkiem występowania dodatkowo, co **najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:**

- 1) gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nie funkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

⁷ Średnia dla gminy liczona jako iloraz danej badanej np. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON ogółem np. $100 / liczb.mieszk.2500 * 100 = 4,0$

Tabela 40. Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników zjawisk gospodarczych, technicznych przestrzenno-funkcjonalnych środowiskowych do wyznaczania obszarów zdegradowanych.

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	METODOLOGIA	ŹRÓDŁO DANYCH
PODMIOTY GOSPODARCZE	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wska.deg.miej. = (Izpg * 100) / Imm$	GUS – Bank Danych Lokalnych, Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2014 r.
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wska.deg.miej. = (Izpg * 100) / Ims$	Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2014 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wska.deg.miej. = (Izpg * 100) / Ims$	Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2014 r.
SFERA TECHNICZNA	Odsetek budynków użyteczności publicznej wymagających remontu lub modernizacji	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu budynków uż.p. w miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby budynków uż.p. w miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Lbgm * 100%) / Lbm$	Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2017 r.
	Odsetek budynków podłączonych do sieci gazowej	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu budynków przyłączonych do sieci gazowej w miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby budynków w miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Lbgm * 100%) / Lbm$	Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2014 r.
	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu osób korzystających z sieci wodociągowej w miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Losw * 100%) / Lms$	Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2014 r.
	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Losk * 100%) / Lmm$	Urząd Gminy Krasne, stan na 31.12.2014 r.

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	METODOLOGIA	ŹRÓDŁO DANYCH
UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE	Liczba budynków użyteczności publicznej przypadających na 100 mieszkańców	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu budynków uż.p. w miejscowości pomnożony przez 100% i liczby mieszkańców miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Lpk*100\%)/Lmm$	Urząd Gminy Krasne , stan na 31.12.2017 r
	Odsetek dróg publicznych wymagających remontu (%)	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu długości dróg gminnych do remontu pomnożony przez 100% i długości dróg w miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Ldr*100\%)/Ldrm$	Urząd Gminy Krasne , stan na 31.12.2016 r
	Odsetek dróg publicznych z przylegającymi chodnikami (%)	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu długości dróg gminnych z chodnikami pomnożony przez 100% i długości dróg w miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Ldr*100\%)/Ldrm$	Urząd Gminy Krasne , stan na 31.12.2016 r
	Liczba przystanków autobusowych	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu przystanków w miejscowości pomnożony przez 100% i liczby mieszkańców miejscowości $Wsk.deg.miej. = (Lpk*100\%)/Lmm$	Urząd Gminy Krasne , stan na 31.12.2017 r
SFERA ŚRODOWISKO	Ilość azbestu w sołectwie	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu ilości azbestu [kg] w miejscowości pomnożony przez 100% liczby azbestu w gminie $Wsk.deg.miej. = (Losk*100\%)/Lmm$	Urząd Gminy Krasne , stan na 31.12.2014 r
	Poziom zanieczyszczenia pyłami z palenisk domowych	Raport Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015.	
Przyjęta metodologia obliczeń występowania zjawisk negatywnych	Dla wskaźników gorszych niż średnia dla Gminy przyjęto wartość 1 Dla wskaźników lepszych niż średnia dla Gminy przyjęto wskaźnik 0		

3.2. Analiza zjawisk negatywnych

3.2.1. Wskaźniki SFERA SPOŁECZNA

Kluczowa z punktu widzenia rewitalizacji *SFERA SPOŁECZNA* została poddana analizie, dzięki której wyprowadzono wskaźniki pokazujące kondycję poszczególnych jednostek statystycznych. Wartość wskaźników wyprowadzono z liczby bezwzględnej osób w poszczególnych kategoriach, którą przeliczono na 100 faktycznej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek statystycznych oraz całej Gminy. Umożliwia to porównanie wartości wskaźnika pomiędzy jednostkami statystycznymi oraz w stosunku do wartości średniej dla całej Gminy Krasne .

DEMOGRAFIA

W sferze społecznej, w kategorii demografia wyróżniono dwa wskaźniki: ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym, oraz wartość przyrostu

naturalnego w przeliczeniu 100 osób wg miejsca zamieszkania. Za miejsce zameldowania przyjęto odpowiednie sołectwo.

Gmina Krasne nie ma ujemnego przyrostu naturalnego jednak jest on na bardzo niskim poziomie (0,34). Najniższy przyrost naturalny zanotowano w miejscowości Palikówka (0,12).

Kryzysowa sytuacja w zakresie stale rosnącej liczby osób starszych dotyczy całej gminy, najwyższy wskaźnik w zakresie *Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania* odnotowano w miejscowości Krasne, (18%) oraz Strażów, gdzie wskaźnik jest równy średniej w Gminie 17,99% .

Tabela 41. Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu SFERA SPOŁECZNA – demografia

Wskaźnik porównawczy	DEMOGRAFIA			
	Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania		Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	
Jednostka urbanistyczna				
Krasne	18,00%	1	0,48	0
Malawa	17,97%	0	0,27	1
Palikówka	17,96%	0	0,12	1
Strażów	17,99%	0	0,28	1
Gmina: wartość średnia	17,99%		0,34	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA (średnia dla Gminy)	Wartość powyżej wartości referencyjnej.		Wartość poniżej wartości referencyjnej	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych.

POMOC SPOŁECZNA ,RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Kolejną kategorią w sferze społecznej jest pomoc społeczna, w której wzięto pod uwagę wskaźnik – liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania oraz korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób.

Liczbowo najwięcej osób korzysta z pomocy społecznej w sołectwach Krasne i Malawa, ale najwięcej osób w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania korzystających z tego rodzaju pomocy notuje się w Palikówce, gdzie na 100 osób ponad 13,34% osób kwalifikuje się do pobierania świadczeń. Wskaźnik korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób jest wyższy niż średnia w Gminie w 3 miejscowościach: Krasne , Malawa i Palikówka.

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w Gminie Krasne (1,11) jest niższa niż wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego, która wynosi 3,16.

Kategoria rynku pracy na terenie Gminy została opracowana w oparciu o dwa wskaźniki – udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania oraz udział długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem.

Według danych z 2014 roku aż 55,34% bezrobotnych w Gminie Krasne, to osoby długotrwale bezrobotne. Najgorzej w tej sferze sytuacja kształtuje się w miejscowości Malawa, gdzie aż 58,19% bezrobotnych, to osoby długotrwale bezrobotne. W miejscowości Strażów takich osób jest aż 54,64%. Najmniejszy odsetek osób długotrwale bezrobotnych występuje w Palikówce i jest to 51,85% spośród osób bezrobotnych. Ponad połowa bezrobotnych pozostaje długotrwale bez pracy w Krasnem – 54, 08%

Tabela 42. Analiza porównawcza wskaźników SFERA SPOŁECZNA rynek pracy i pomoc społeczna

Wskaźnik porównawczy	RYNEK PRACY				POMOC SPOŁECZNA			
	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem		Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania		Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	
Krasne	54,08%	0	5,96%	0	9,63%	0	1,13%	1
Malawa	58,19%	1	7,12%	1	8,37%	0	1,12%	1
Palikówka	51,85%	0	5,61%	0	13,34%	1	1,14%	1
Strażów	54,64%	0	7,55%	1	12,85%	1	1,06%	0
Gmina: wartość średnia	55,34		6,53%		10,21%		1,11%	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA (średnia dla Gminy)	Wartość powyżej wartości referencyjnej							

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I POZIOM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Na stan kryzysowy w sferze społecznej wpływać może również liczba stwierdzonych przestępstw. Średnia liczba przestępstw w Gminie (1,10) jest niższa od wartości referencyjnej dla województwa podkarpackiego (1,32). W sołectwie Krasne (1,24) jest ona wyższa od wartości średniej dla całej Gminy i jest to jedyne sołectwo w którym w badanym okresie (2014-2016) nastąpił wzrost liczby przestępstw (w pozostałych zmalała). Najmniejsza liczba przestępstw odnotowana została w sołectwie Strażów i wynosi ona 0,83 przestępstw na 100 mieszkańców.

Obszar integracji społecznej opisuje liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg siedziby oraz frekwencja w wyborach. Najwięcej organizacji pozarządowych zlokalizowanych jest w Palikówce (0,33) i Krasne (0,36). Najmniejsza aktywność w tym zakresie występuje w sołectwie Malawa (0,12) (0,12 - wartość wskaźnika niższa od wartości referencyjnej dla województwa podkarpackiego).

Tabela 43. Analiza porównawcza wskaźników SFERA SPOŁECZNA bezpieczeństwo publiczne integracja społeczna

Wskaźnik porównawczy	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE		INTEGRACJA SPOŁECZNA			
Jednostka urbanistyczna	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania		Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania		Frekwencja w wyborach samorządowych I tura 2014	
Krasne	1,24	1	0,21	0	51%	1
Malawa	1,12	1	0,12	1	54%	0
Palikówka	0,90	0	0,33	0	58%	0
Strażów	0,83	0	0,17	1	46%	1
Gmina: wartość średnia	1,10		0,19		52%	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA (średnia dla Gminy)	Wartość powyżej wartości referencyjnej		Wartość poniżej wartości referencyjnej			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych.

3.2.2. Wskaźniki SFERA GOSPODARCZA

Zjawiska i przemiany gospodarcze w znacznym stopniu determinują kierunek oraz dynamikę rozwoju w pozostałych sferach. Ilość podmiotów gospodarki narodowej w relacji do ilości mieszkańców jest istotnym wskaźnikiem odzwierciedlającym poziom aktywności ekonomicznej wśród lokalnej społeczności. Analiza statystyk opisowych wykazuje dysproporcję pomiędzy jednostkami terytorialnymi Gminy Krasne.

Średnio dla całej gminy na 100 mieszkańców przypada 7,42 podmiotów gospodarki narodowej. Wskaźnik ten jest korzystniejszy dla dwóch miejscowości: Krasne – 9,24 oraz Strażów – 8,63. W Malawie wskaźnik jest niższy, niż wartość dla całej gminy i wynosi 5,4 a Palikówce 4,64.

Analizując aktywność mieszkańców w zakresie zakładania firm poprzez wskaźnik liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców widać najmniejszą aktywność w sołectwach Palikówka (0,57) i Malawa (0,73). Ilość wyrejestrowanych firm w Gminie maleje (tab.18). W porównaniu do średniej w Gminie najwięcej wyrejestrowało się firm w sołectwach Krasne (0,18%) i Malawie (0,16%).

Tabela 44. Analiza porównawcza wskaźników SFERA GOSPODARCZA

Wskaźnik porównawczy	SFERA GOSPODARCZA					
Jednostka urbanistyczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2014)		Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (2014)		Ilość wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców z REGON 2014	
Krasne	9,24	0	0,87	0	0,18%	1
Malawa	5,40	1	0,73	1	0,16%	1

Palikówka	4,64	1	0,57	1	0,08%	0
Strażów	8,63	0	0,78	0	0,11%	0
Gmina: wartość średnia	7,42		0,78		0,15%	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA (średnia dla Gminy)	Wartość poniżej wartości referencyjnej			Wartość powyżej wartości referencyjnej		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych.

3.2.3. Wskaźniki SFERA TECHNICZNA

Analiza sfery technicznej skupiła się na analizie funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych oraz stanu technicznego infrastruktury technicznej w Gminie.

Analizie poddano wskaźniki:

- odsetek budynków użyteczności publicznej wymagających remontu,
- dostępność infrastruktury technicznej – wodociągi,
- dostępność infrastruktury technicznej – kanalizacja,
- liczba budynków przyłączonych do sieci gazowej,

W Gminie Krasne ogółem prawie jedna czwarta (23,08%) budynków użyteczności publicznej wymaga aktualnie remontu lub modernizacji. Jedna trzecia budynków użyteczności publicznej w miejscowościach Malawa i Palikówka wymagają podjęcia interwencji w celu poprawy ich stanu technicznego (33,33%), natomiast w miejscowości Krasne jest to dokładnie jedna czwarta (25%).

W całej gminie w 2014r. do wodociągu podłączonych było 90,7% budynków. Najmniejszy odsetek budynków wpiętych do sieci wodociągowej jest w miejscowości Malawa (75,44%), najwięcej natomiast w miejscowości Krasne (96,86%).

W 2014r. poniżej średniej w Gminie (90,78% -odsetek budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej) były budynki mieszkalne w miejscowości Krasne (85,17%).Najmniejszy % stanowiły budynki w sołectwie Krasne (85,17%).

Tabela 45. Analiza porównawcza wskaźników SFERA TECHNICZNA

Wskaźnik porównawczy	SFERA TECHNICZNA							
	Odsetek budynków korzystających z sieci kanalizacyjnej (%)		Odsetek budynków korzystających z sieci wodociągowej (%)		Odsetek budynków użyteczności publicznej wymagających remontu		Odsetek budynków podłączonych do sieci gazowej (%)	
Krasne	85,17%	1	97,12%	0	25%	1	69,40%	1
Malawa	98,59%	0	70,99%	1	33,33%	1	80,10%	1

Palikówka	94,63%	0	96,93%	0	33,33%	1	97,19%	0
Strażów	91,15%	0	97,17%	0	0	0	96,28%	0
Gmina: wartość średnia	90,78%		90,59%		23,08%		80,41%	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA (średnia dla Gminy)	Wartość poniżej wartości referencyjnej			Wartość powyżej wartości referencyjnej		Wartość poniżej wartości referencyjnej		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych.

3.2.4. Wskaźniki SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Czynniki przestrzenno-funkcjonalne charakteryzowane są poprzez: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury w danym obszarze, dostępność do usług.

W dalszej analizie wykorzystano następujące wskaźniki z tego zakresu:

- Liczba budynków użyteczności publicznej przypadających na 100 mieszkańców

W przeliczeniu na liczbę mieszkańców najkorzystniej w gminie wypada miejscowość Palikówka, gdzie na 100 mieszkańców przypada 0,50 budynku użyteczności publicznej, najsłabiej natomiast wypadają miejscowości Malawa i Krasne, gdzie na 100 mieszkańców przypada jedynie 0,18 budynku użyteczności publicznej.

- Odsetek oświetlonych dróg publicznych (%)

Na terenie Gminy Krasne 77,85% dróg publicznych wyposażonych jest w oświetlenie drogowe. Największy odsetek dróg publicznych z oświetleniem jest w miejscowości Strażów (98,77 %). Najmniejszy odsetek dróg publicznych z oświetleniem drogowym jest w miejscowości Malawa – 55,87%.

- Odsetek dróg publicznych wymagających remontu (%)

Ponad połowa dróg publicznych w Gminie Krasne wymaga remontu lub modernizacji (59,17%). Najgorsza sytuacja pod tym względem ma miejsce w Krasnem, gdzie aż 76,77% dróg wymaga interwencji. Podobnie jest w miejscowości Strażów – 75,31%. Najmniej dróg wymagających remontu jest w Malawie – 42,46%

- Odsetek dróg publicznych z przylegającymi chodnikami (%)

Najkorzystniej sytuacja kształtuje się w miejscowości Strażów, gdzie 67,90% dróg publicznych posiada przylegające chodniki. Najgorzej infrastruktura ma się w miejscowości Malawa, gdzie tylko 31,28% dróg ma chodniki

- Liczba przystanków autobusowych przypadająca na 100 mieszkańców

Najszersza dostępność do komunikacji zbiorowego transportu mierzona ilością przystanków autobusowych z przypadająca na liczbę mieszkańców znajduje się w miejscowości Palikówka (42 osoby na 1 przystanek), najmniejsza dostępność dotyczy mieszkańców Krasne (186 osoby na 1 przystanek).

Tabela 46. Analiza porównawcza wskaźników SFERA TECHNICZNA

Wskaźnik porównawczy	SFERA PRZESTRZENNO-FUNCJONALNA									
	Liczba budynków użyteczności publicznej przypadających na 100 mieszkańców		Odsetek oświetlonych dróg publicznych (%)		Odsetek dróg publicznych wymagających remontu (%)		Odsetek dróg publicznych z przylegającymi chodnikami (%)		Dostępność komunikacji zbiorowego transportu do (przystanków) na 1 mieszkańca	
Krasne	0,18	1	95,96	0	76,77	1	47,47	0	186	1
Malawa	0,18	1	55,87	1	42,46	0	31,28	1	161	1
Palikówka	0,50	0	66,67	1	44,17	0	40,00	1	42	0
Strażów	0,32	0	98,77	0	75,31	1	67,90	0	143	1
Gmina: wartość średnia	0,23		77,85		59,17		43,77		126	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA (średnia dla Gminy)	Wartość poniżej wartości referencyjnej				Wartość powyżej wartości referencyjnej					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych.

3.2.5. Wskaźniki SFERA ŚRODOWISKO

Jednym z wskaźników obrazujących wpływ na stan środowiska jest:

- Ilość azbestu w sołectwach [%]

Wskaźnikiem negatywnym związanym ze środowiskiem, w którym przebywają mieszkańcy gminy jest wskaźnik narażenia na szkodliwe działanie budynków zawierających wyroby z azbestu. Dowiedziono, że azbest ma oddziaływania rakotwórcze, dlatego powinien być niezwłocznie usuwany z budynków. Przeprowadzona w 2014r. inwentaryzacja na terenie Gminy Krasne wykazała iż największa ilość azbestu znajduje się w sołectwie Malawa 31,07% oraz w Krasne (30,77%).W przeliczeniu ilości kg przypadający na 1 mieszkańca najmniej jest go w sołectwie Krasne.

Tabela 47. Analiza porównawcza wskaźników SFERA GOSPODARCZA

Jednostka urbanistyczna	SFERA ŚRODOWISKO	
	Ilość azbestu [kg]w sołectwach przypadająca na 1 mieszkańca	
Krasne	22,19	0
Malawa	29,55	1
Palikówka	41,79	1
Strażów	38,02	1
Gmina: wartość średnia	29,39	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA (średnia dla Gminy)	Wartość powyżej wartości referencyjnej	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych.

3.3. Wyniki delimitacji i wskazanie obszarów zdegradowanych

O obszarze problemowym możemy mówić w sytuacji, gdy na danym terenie stan kryzysowy występuje nie tylko w odniesieniu do sfery architektoniczno-urbanistycznej czy przestrzennej danego obszaru, lecz związany jest przede wszystkim ze sferą społeczną i gospodarczą, warunkującą funkcjonalność terenu. Podstawowym kryterium wyznaczenia obszaru, jako „kryzysowego” i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza niż średnia dla gminy oraz przy uwzględnieniu wartości referencyjnych.

W rozdziale zaprezentowano wyniki analizy porównawczej obszarów problemowych z rozdziału 3.2.

Porównania dokonano przede wszystkim w oparciu o wskaźniki określone w Wytycznych Ministra Rozwoju, w tym także Ustawie o rewitalizacji (art. 10) oraz wskaźników określonych w Instrukcji Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie rewitalizacji w ramach RPO WP 2014-2020.

3.3.1. Wybór terenów zdiagnozowanych, jako obszary kryzysowe

Poniżej zaprezentowano wartości wskaźników umożliwiających delimitację obszaru zdegradowanego dla Gminy Krasne. Zgodnie z przyjętą metodologią do obszaru zdegradowanego włączone mogą być wszystkie te miejscowości, których wskaźnik natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest wyższy niż średnia dla Gminy oraz dla których zidentyfikowano (na zasadzie 0-1) przynajmniej jedno negatywne zjawisko w przynajmniej jednej z 4 sfer (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej).

W celu obliczenia wyniku końcowego zestawiono wszystkie dane w zbiorczej tabeli wynikowej dla **SFERY SPOŁECZNEJ** oraz zbiorczej tabeli wynikowej dla pozostałych sfer.

Tabela 48. Zbiorczo wartości wskaźnika degradacji dla zjawisk społecznych

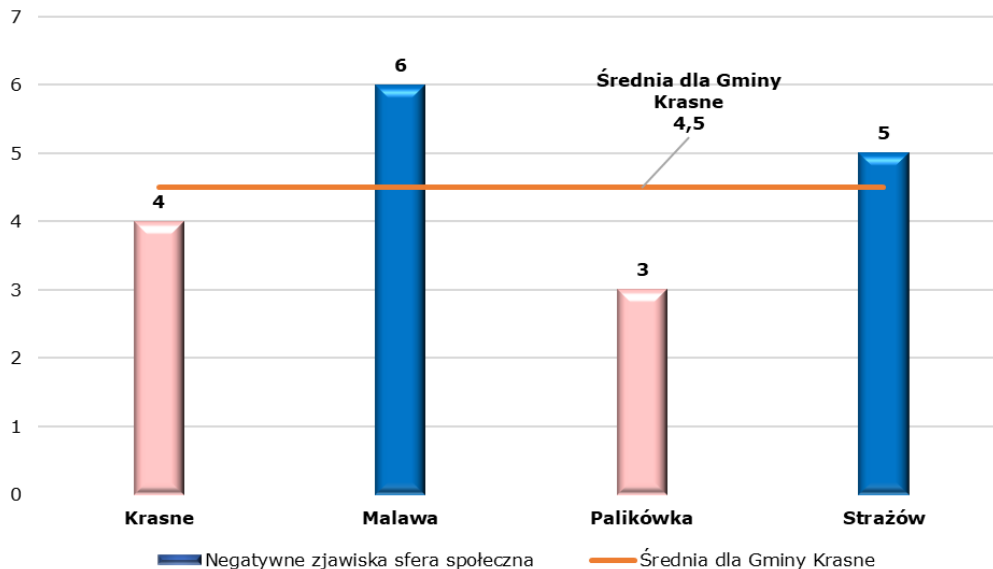
L.p.	Jednostka terytorialna	Razem wskaźnik degradacji SFERA SPOŁECZNA	DEMOGRAFIA	RYNEK PRACY	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	INTEGRACJA SPOŁECZNA	
1	Krasne	4	1	0	1	1	1	
2	Malawa	6	1	2	1	1	1	
3	Palikówka	3	1	0	2	0	0	
4	Strażów	5	1	1	1	0	2	
Gmina Krasne (średnia)		4,5	<i>Oprac. własne na podstawie diagnozy wskaźników rozdz.3</i>					

Na podstawie uzyskanych wskaźników dla **zakresu społecznego**, można zauważyć występowanie negatywnych zjawisk w każdej miejscowości.

Jako obszary koncentracji problemów społecznych można wytypować **DWA sołectwa: Malawa i Strażów**. W wymienionych sołectwach na uwagę zasługiwały problemy związane z ogólnym korzystaniem ze środków pomocy społecznej, bezrobociem, ubóstwem. Również poziom zaangażowania w tych sołectwach, było na niezadowalającym poziomie. Niepokojąca

jest kwestia związana z niekorzystnymi zmianami demograficznymi, a w szczególności stale rosnący udział osób starszych.

Wykres 4. Prezentacja graficzna: negatywne zjawiska w sferze społecznej

Oprac. własne na podstawie diagnozy wskaźników

Obok niekorzystnych zjawisk sfery społecznej w każdej miejscowości występują także problemy w sferach gospodarcza, techniczna, uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne i środowisko.

Tabela 49. Zbiór wartości wskaźnika degradacji dla sfer gospodarcza, techniczna, przestrzenno funkcjonalna oraz środowiskowa

L.p.	Jednostka terytorialna	Razem wskaźnik degradacji [suma]	GOSPODARCZA	TECHNICZNA	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	ŚRODOWISKO
1	Krasne	7	1	3	3	0
2	Malawa	10	3	2	4	1
3	Palikówka	6	2	1	2	1
4	Strażów	3	0	0	2	1

Oprac. własne na podstawie diagnozy wskaźników rozdz.3

Analizując pozostałe sfery tj. gospodarcza, techniczna, uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne i środowisko stwierdzono **kumulację negatywnych** zjawisk miejscowościach **Malawa oraz Krasne**.

Opierając się na tak przeprowadzonym postępowaniu badawczym możliwe było wyznaczenie obszarów zdegradowanych, które charakteryzują się występowaniem negatywnych zjawisk, w pierwszej kolejności w oparciu o czynniki społeczne, a następnie pozostałe oraz biorąc pod uwagę wartość zbiorczą wskaźnika degradacji.

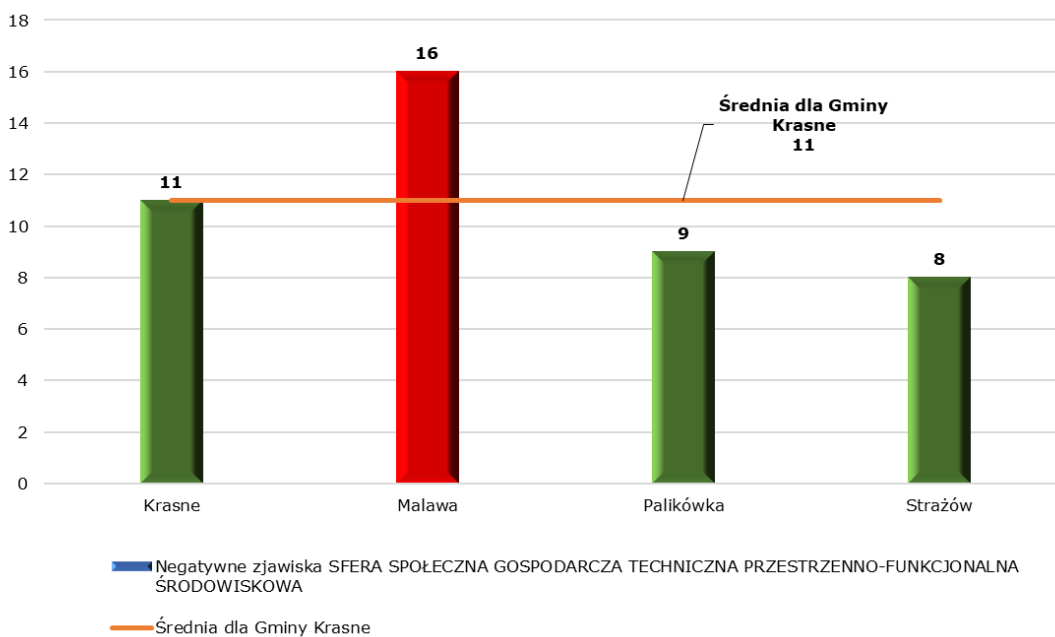
Dla obszaru zdegradowanego w Gminie Krasne wskaźnik degradacji powinien być gorszy niż średnia dla Gminy **czyli 11pkt.**

Tabela 50. Wskaźniki degradacji poszczególnych sołectw

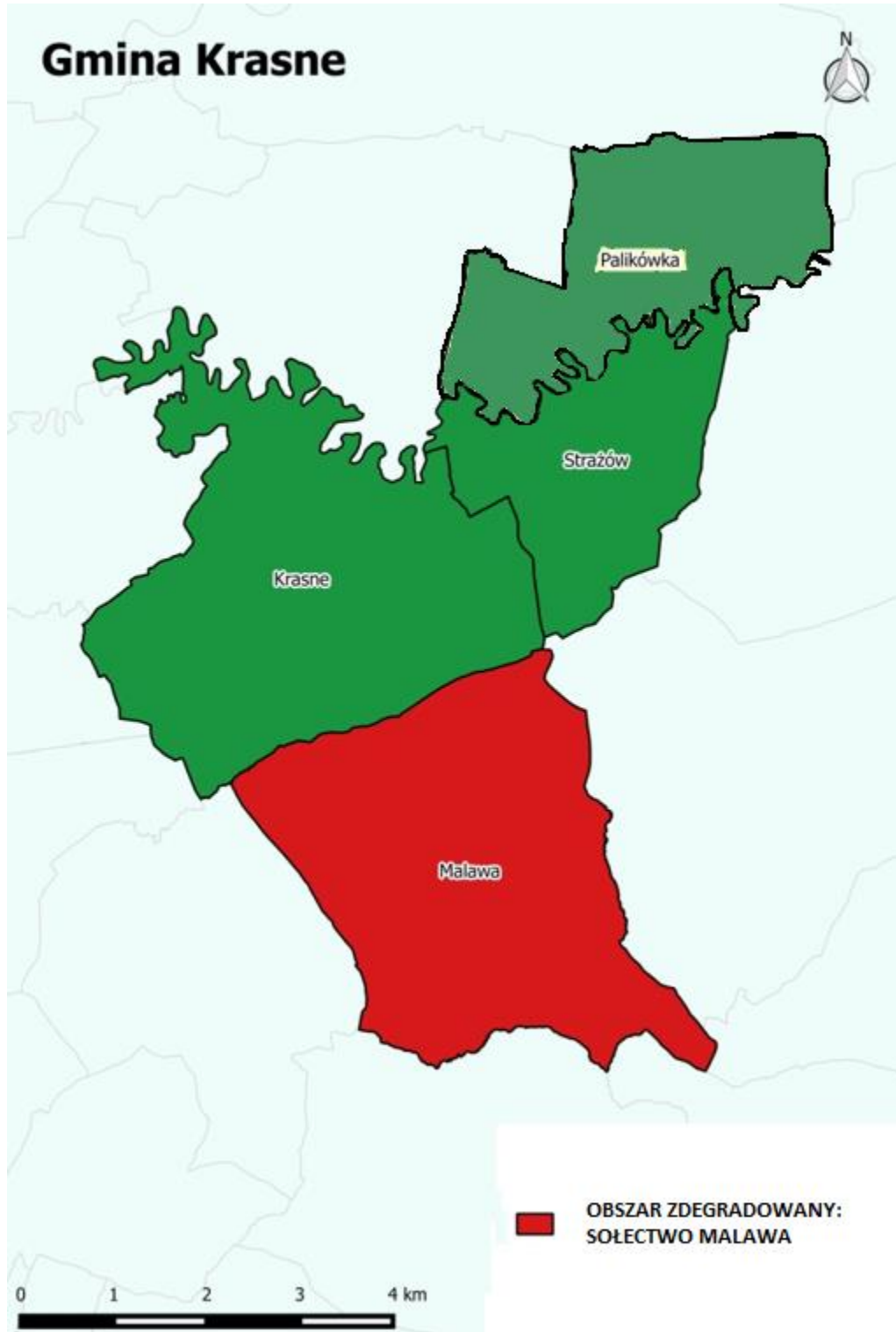
L.p.	Jednostka terytorialna	Razem wskaźnik degradacji* [suma]	ŚREDNI wskaźnik degradacji dla Gminy**
1	Krasne	11	11
2	Malawa	16	
3	Palikówka	9	
4	Strażów	8	
*Liczony jako suma wskaźników wszystkich analizowanych sfer			
** Liczony jako $[\sum \text{wskaźnik degradacji} / \text{l. miejscowości} (44/4=11)]$			

Analizując wyniki analizy porównawczej obszarów problemowych w Gminie Krasne wyznaczono **obszar zdegradowany** cechujący się występowaniem zjawisk negatywnych, w których **koncentracja jest znacznie wyższa niż średnia dla Gminy w miejscowości Malawa (16pkt.)**.

Wykres 5. Prezentacja graficzna: negatywne zjawiska w sferach: społeczna, gospodarcza, techniczna, uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne i środowisko w miejscowościach Gminy Krasne na tle średniej wartości wskaźnika degradacji dla całej Gminy.

Oprac. własne na podstawie diagnozy wskaźników

IV.CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

4.1.Wskazanie obszaru do rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Obszarami poddanymi rewitalizacji mogą być zamieszkałe tereny wcześniej określone jako zdegradowane oraz niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i powydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji, które mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w Gminie Krasne, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone podczas warsztatów rewitalizacyjnych, doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się **szczególną kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, ale także potencjałem endogenicznym**⁸, dzięki któremu obszar ten jest istotny dla rozwoju lokalnego⁹.

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się przesłankami wynikającymi z Wytycznych Ministerstwa¹⁰ w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020: *obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk; obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego; obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.*

Dla Gminy Krasne **obszar rewitalizacji** został wyznaczony w miejscowości **MALAWA, w której** koncentracja zjawisk negatywnych jest znacznie wyższa niż średnia dla Gminy (16pkt. Średnia dla Gminy wynosi 11pkt.).

Jest o miejscowość charakteryzująca się najwyższą liczbą badanych negatywnych zjawisk zarówno społecznych¹¹ jak i w pozostałych sferach¹² ale także jest to miejscowość posiadająca w sobie bardzo duży potencjał społeczno-gospodarczy.

⁸ Mówiąc o potencjale rozwojowym należy zauważyć, iż bieg procesów innowacyjnych zależy od endogenicznych, wewnętrznych cech regionu, które wynikają z jego możliwości społeczno-gospodarczych, efektywności działań władz publicznych czy sytuacji przestrzennej.

⁹ Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – „DELIMITACJA KROK PO KROKU Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji - MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA” str.53

¹⁰ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, wydane przez Ministerstwo Rozwoju, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.

¹¹ Malawa badanych 9 wskaźników sfery społecznej aż w 6 miała sytuację gorszą niż średnia dla Gminy

¹² Malawa badanych 12 wskaźników aż w 10 miała sytuację gorszą niż średnia dla Gminy

Malawa to duża i rozległa wieś podmiejska położona na wschód od Rzeszowa. Zabudowania wsi rozłożyły się w obszernym obniżeniu potoku Młynówka u podnóża wyniosłego wzgórza Marii Magdaleny (394 m n.p.m.), stanowiącego północną krawędź Pogórza Dynowskiego. Na wspomnianym wzgórzu znajduje się kościół pw. św. Marii Magdaleny – ufundowany w 1713 r. przez ks. Jerzego Lubomirskiego.

Malawa została założona prawdopodobnie w XIV w. Początkowo należała do dóbr Pileckich z Łańcuta. Pod koniec XVI w. dostała się w posiadanie Mikołaja Spytka Ligęzy, potem należała do Lubomirskich. Parafia w Malawie powstała w 1366 r.

Sołectwo Malawa w gm. Krasne to obszar o zróżnicowanym poziomie rozwoju. Wynika to z lokalizacji miejscowości oraz ukształtowania terenu. Malawa jest położona w południowo zachodniej części gminy, sąsiaduje z miejscowością Krasne, miastem Rzeszów, oraz miejscowościami Chmielnik, Cierpisz i Kraczkowa. Jest to bardzo malowniczy i atrakcyjny turystycznie teren. Dolna część Malawy leży na wysokości 220 m n.p.m. Górna sięga poziomu 394 m n.p.m. Ukształtowanie terenu powoduje, że obszar Malawy podzielony jest na dwie części.

Pierwszy równiny – zlokalizowany w obszernym obniżeniu potoku Młynówka, w bliskim sąsiedztwie drogi krajowej nr 94. Jest to tzw. centrum wsi z łatwym dostępem do usług publicznych, transportowych i socjalnych. Znajduje się tu szkoła, placówka GOK, biblioteka, ośrodek zdrowia, apteka, obiekty sportowe i rekreacyjne, remiza OSP, sklepy oraz wiele małych i średnich przedsiębiorstw. Teren ten dzieli się na dwa podobszary – Malawa Dół i Pańskie.

Druga część Malawy to obszar pagórkowaty przechodzący w teren wyżynny, przez co dostęp do niej jest utrudniony. Wyróżniamy tutaj trzy podobszary – Podkościółek, Malawa Góra i Zagóra. Problemem tej części wsi jest brak lub niedostateczny stan infrastruktury technicznej (zły stan dróg, brak oświetlenia ulicznego i chodników, niedobór sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej). Rozległy górzysty teren, podzielony licznymi wąwozami, stanowi także problem komunikacyjny. Wiele gospodarstw oddalonych jest od przystanku nawet do 2-3 km. Problem komunikacyjny szczególnie doskwiera mieszkańcom Podkościółka i Zagóry. Brak jest także bezpośredniego połączenia Malawy z pozostałą częścią gminy, co stanowi problem z dostępem do instytucji publicznych i socjalnych.

Po przeprowadzeniu analizy wskaźników całej gminy oraz sytuacji społecznej mieszkańców, to teren wzgórza Marii Magdaleny w Malawie wyróżnił się największą potrzebą zrewitalizowania.

Wskazany obszar obejmuje powierzchnię 382 ha i stanowi dwa podobszary – Malawa Góra i Podkościółek (Malawa Zagóra została wykluczona z obszaru rewitalizacji z uwagi na szybki rozwój budownictwa mieszkaniowego i łatwiejszy dostęp komunikacyjny od strony Rzeszowa).

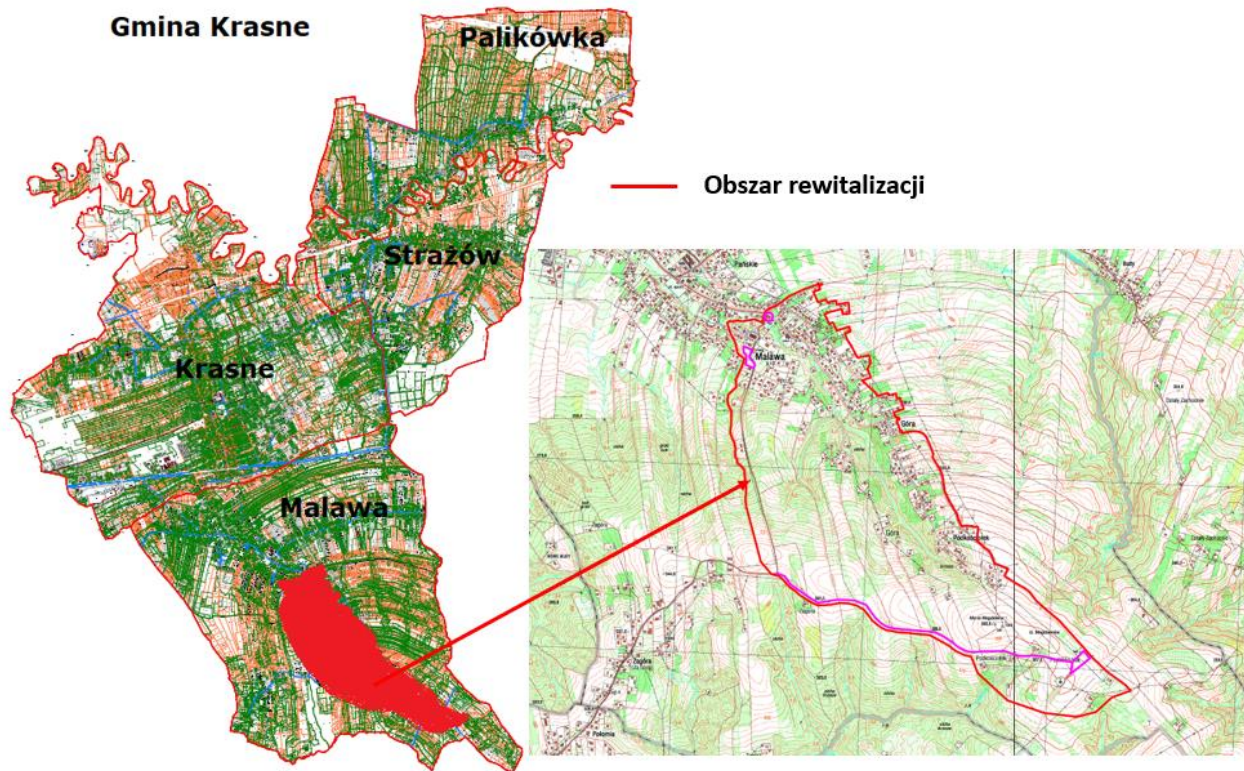
Tabela 51. Przesłanki wyboru obszaru rewitalizacji- główne problemy społeczne charakteryzujące obszar podlegający rewitalizacji.

Malawa A – obszar nizinny	Malawa B – obszar wyżynny (rewitalizowany)
Bezrobocie	
<p>Dzięki położeniu teren ten ma większe szanse rozwoju, a mieszkańcy - znalezienia miejsca pracy. To tu częściej zakładane i prowadzone są firmy. Łatwiejszy jest dostęp komunikacyjny, bardziej rozwinięta jest infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie), jest większa dostępność transportu publicznego.</p>	<p>Z uwagi na ukształtowanie terenu, dostęp do infrastruktury drogowej i komunikacyjnej jest utrudniony. Przedsiębiorcy niechętnie lokalizują tam firmy, mieszkańcy zaś mają utrudniony dostęp do miasta i pozostałej części gminy w celu poszukiwania zatrudnienia. Sytuacja ta od lat niekorzystanie wpływa na stan bezrobocia, zwiększając zjawisko wyuczonej bezradności. Zauważalna jest także niechęć do podejmowania własnej działalności gospodarczej, brak świadomości nt. potencjału tego terenu i możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych. Efektem bezrobocia jest zubożenie, które prowadzi do narastania konfliktów, powstawania patologii i nadużywania alkoholu. Wysoka stopa bezrobocia powoduje emigrację młodych do miasta, co z kolei wiąże się ze zmianą struktury społecznej tej części Malawy. Zamieszkują ją osoby starsze i z niskimi kwalifikacjami zawodowymi. Słaba jest również informacja na temat rynku pracy oraz możliwości podniesienia kompetencji.</p>
Ubóstwo	
<p>Jest to problem, który doświadczamy na terenie całej gminy. W dolnej części Malawy jest on na podobnym poziomie jak w gminie.</p>	<p>Widoczna jest zdecydowana różnica pomiędzy stanem majątkowym rodowitych mieszkańców zamieszkujących dwa obszary. Szczególnie jest zauważane biorąc pod uwagę budownictwo i estetykę gospodarstw domowych. Mieszkańcy Góry częściej także podejmują działalność rolniczą w celu wyżywienia rodziny.</p>
Niepełnosprawność	
<p>Występuje na obu obszarach, jednak w zdecydowanej większości teren ten jest</p>	<p>Teren nieprzystosowany dla osób niepełnosprawnych. Zbyt mały lub trudny</p>

bardziej przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.	dostęp do opieki medycznej i rehabilitacyjnej spowodowany brakiem podstawowej infrastruktury drogowej.
Kultura	
Ośrodki kulturalne zlokalizowane są w centralnych częściach wsi i gminy, a także w sąsiednim Rzeszowie.	Dostęp do instytucji kulturalnych oraz oferty kulturalnej jest utrudniony z uwagi na odległość i problemy komunikacyjne. Głównym problemem jest zaniedbanie rozwoju kulturalnego dzieci przez rodziców, brak świadomości o możliwościach alternatywnego spędzania wolnego czasu. Kultura traktowana jest jako zbyt cenna, została zastąpiona przez popularną telewizję i internet. Na ww. terenie brak jest miejsca do stworzenia oferty kulturalnej dla młodzieży i seniorów. Pomimo bogatej tradycji i obyczajów, nie jest ona dostatecznie podtrzymywana i popularyzowana (jest to element powszedni, który nie jest doceniany).
Oferta sportowo – rekreacyjna	
Rozwinięta przy obiektach szkolnych i sportowych. Do dyspozycji mieszkańców są 2 place zabaw i siłownia na świeżym powietrzu, stadion sportowy oraz pełnowymiarowa hala sportowa. Organizowane są zajęcia dla dzieci i osób dorosłych.	Brak jakiegokolwiek zaplecza sportowego i rekreacyjnego. Mieszkańcy korzystają z obiektów przyszkolnych i klubowych, a te nierzadko zlokalizowane są w dużej odległości od miejsca zamieszkania. Powoduje to różnicę w dostępie do oferty, zwłaszcza dla rodzin z bardziej oddalonych przysiółków.
Integracja społeczna	
Na obszarze zurbanizowanym odbywają się cykliczne imprezy integracyjne, organizowane przez szkołę, instytucje kultury i organizacje pozarządowe. Całoroczną ofertę świadczy także GOPS i GOKiB organizując dla dzieci i młodzieży świetlicę środowiskową.	Ukształtowanie terenu, liczne enklawy oraz duże odległości pomiędzy sąsiadami negatywnie wpływają na rozwój i podtrzymywanie relacji sąsiedzkich. Niska jest świadomość obywatelska, natomiast wysoka roszczeniowość. Mieszkańcy czują się odizolowani, pozostawieni samym sobie. Taki stan stygmatyzuje mieszkańców, tworzy różnice i konflikty.

Dla Gminy Krasne **obszar rewitalizacji** został wyznaczony w miejscowości **MALAWA**: zajmuje powierzchnię **383 ha** (tj. **9,77% powierzchni gminy**) i jest zamieszkały przez **1443 osoby** (tj. **13,52% mieszkańców gminy**).

Mapa 5. Obszar rewitalizacji w sołectwie Malawa

Oprac. własne na podstawie danych UG Krasne

Zaplanowane działania rewitalizacyjne wykorzystując potencjał turystyczny miejsca pozwolą na zmniejszenie negatywnych zjawisk społecznych będących wynikiem niekorzystnych procesów społeczno-ekonomicznych z ostatnich kilkadziesiąt lat.

4.1.1. Obszary rewitalizacji - POGŁĘBIONA DIAGNOZA

Po wyznaczeniu granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Najważniejszym celem pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji było osadzenie procesu budowy programu rewitalizacji w lokalnym środowisku, bo tylko to gwarantuje trafność sformułowania celów rewitalizacji oraz adekwatność przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Głównym celem pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji było rozpoznanie problemów społecznych dotyczących wyznaczonych obszarów oraz problemów im towarzyszących.

Prowadzona pogłębiona diagnoza pozwala na sformułowanie celów rewitalizacji, jej kierunków oraz koniecznych przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwalających na osiągnięcie zakładanych efektów prowadzonej rewitalizacji.

Pogłębionej diagnoza obszaru rewitalizacji dokonano na podstawie **analizy danych statystycznych oraz badań jakościowych** :

- wywiadów grupowych prowadzonych podczas spotkań z mieszkańcami,
- badań ankietowych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych , środowiskowych .

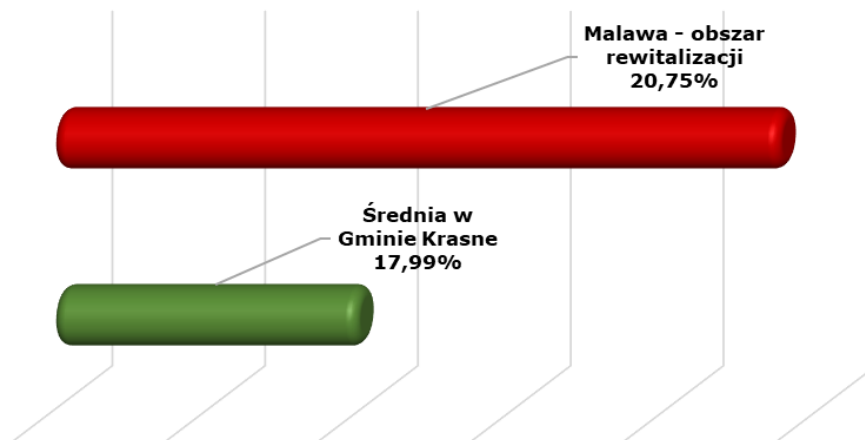
Dane pierwotne, tj. pochodzących z indywidualnych rozmów z mieszkańcami oraz z badań fokusowych, zestawiono z danymi ilościowymi, zgromadzonymi podczas analizy desk research dokonanej w trakcie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej. Pozwoliło to przeanalizować relację między skalą opisywanych zjawisk na obszarze rewitalizacji, a odczuciami mieszkańców.

Analiza została dokonana w dwóch zasadniczych obszarach: społecznym i gospodarczym. Wynika to z faktu, że obecne pojmowanie procesów rewitalizacji i zasadnicze cele interwencji Programu sytuuje głównie w sferach społecznej i gospodarczej, zaś działania techniczne planistyczne są uzupełniające (narzędziowe) wobec celów społeczno-gospodarczych.

Analiza wskaźnikowa :

Obszar rewitalizacji wpisuje się w niekorzystne zjawisko obserwowane w całej Gminie w zakresie starzenia się społeczeństwa. Stosunek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym jest tutaj niekorzystny: wyższy od wyniku dla obszaru zdegradowanego (Malawa sołectwo 17,57%) oraz od średniej dla całej Gminy Krasne.

Wykres 6. Porównanie wskaźnika „Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne (2014)

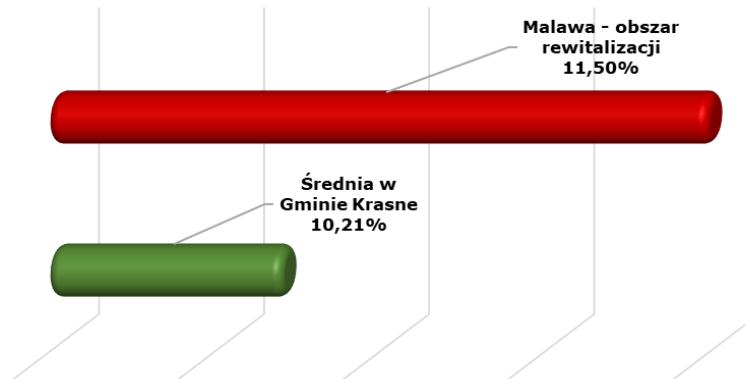

Opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Procesy demograficzne wpływające na starzenie się społeczności obszaru rewitalizacji, a także wzrost liczby osób starszych w Gminie Krasne na przestrzeni ostatnich lat bezpośrednio wiąże się z poziomem życia mieszkańców obszaru rewitalizacji . Liczba osób

korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania na obszarze rewitalizacji jest wyższa od średniej w całej Gminie o 1,29% (wykres poniżej).

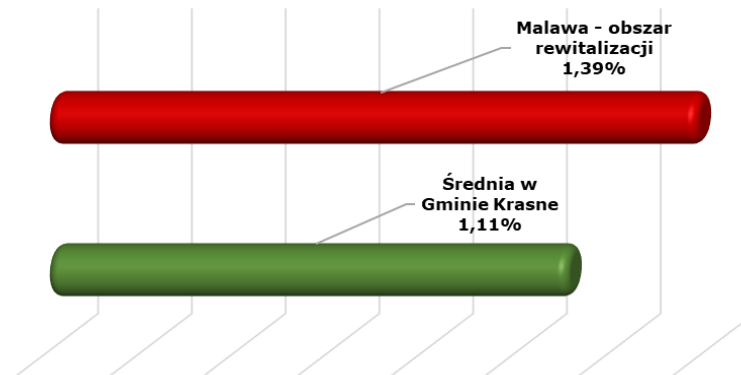
Wykres 7. Porównanie wskaźnika „Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne (2014)

Opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Również liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji jest wyższa od średniej w gminie ale także od wskaźnika obszaru zdegradowanego (1,12%).

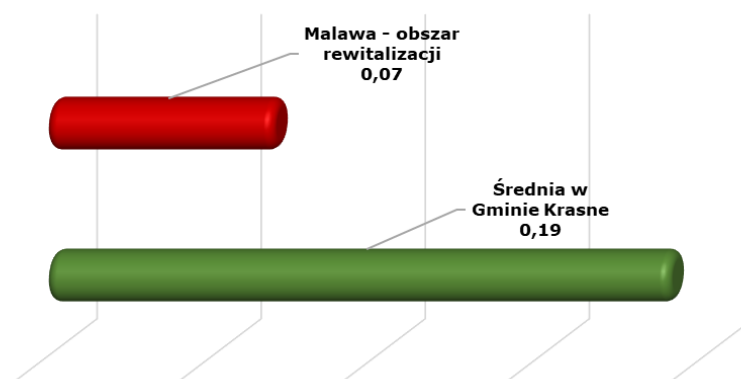
Wykres 8. Porównanie wskaźnika „Korzystający z świadczeń pomocy społecznej z tyt. niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne (2014)

Opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Kolejnym istotnym czynnikiem oceny skali rozwiązywania różnych problemów społecznych w rewitalizacji jest poziom integracji społecznej. Problemem zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji jest mała ilość organizacji pozarządowych.

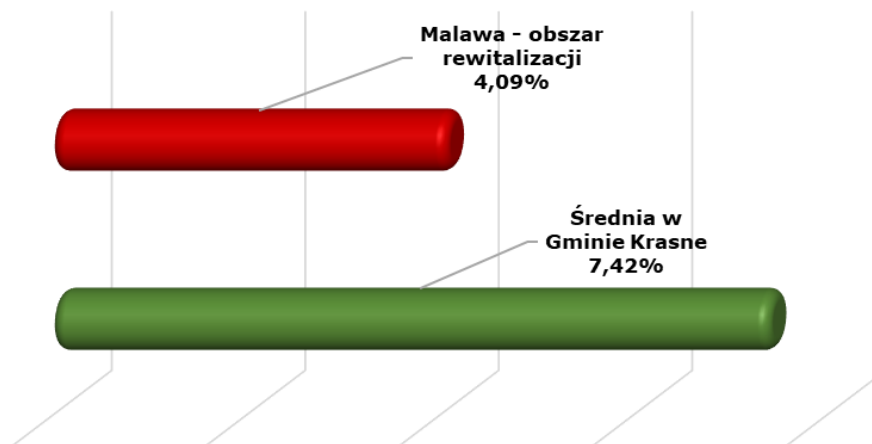
Wykres 9. Porównanie wskaźnika „Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne(2013)

Opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Obszar rewitalizacji obok dużego nasilenia różnych problemów społecznych charakteryzuje się także niskim stopniem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania (4,09 przy średniej dla Gminy 7,42).

Wykres 10. Porównanie wskaźnika „Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców (2014)” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne

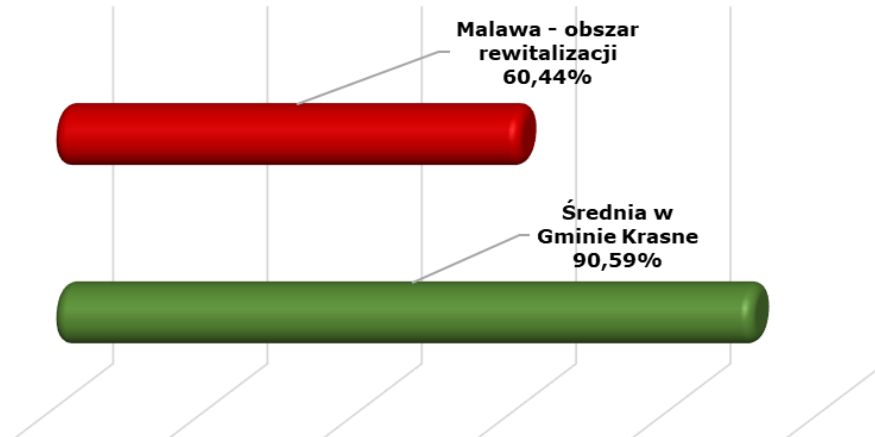

Opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Na obszarze rewitalizacji występuje niedostateczna aktywność gospodarcza, mała aktywność społeczna i słaba integracja mieszkańców. Jest to teren słabo skomunikowany (drogi w złym stanie technicznym, brak chodników, oświetlenia oraz brak przystanków autobusowych). Powoduje to także utrudniony dostęp do obiektów użyteczności publicznej (trudny dostęp do opieki medycznej i rehabilitacyjnej) a także hamuje mieszkańcom uczestnictwo w życiu społecznym.

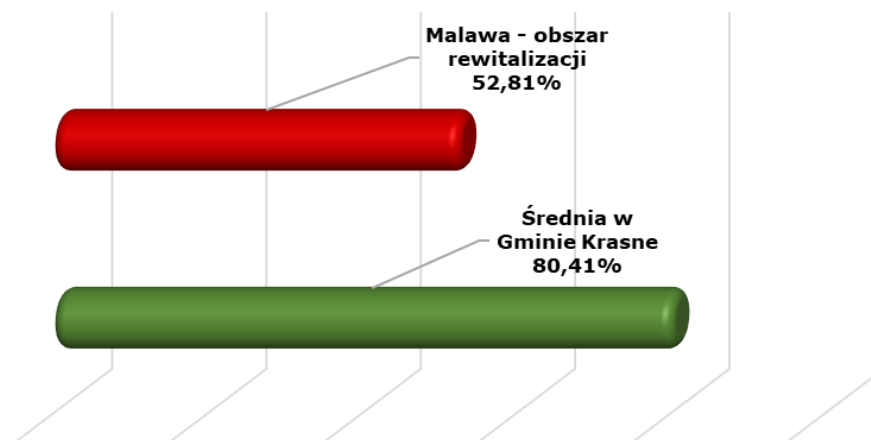
Obszar rewitalizacji to także obszar słabo wyposażony w podstawową infrastrukturę techniczną: odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej jest niższy od średnie w Gminie o 30,15% a odsetek budynków podłączonych do sieci gazowej (%) aż o 27,60%.

Wykres 11. Porównanie wskaźnika „Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (2014)” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne

Opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Wykres 12. Porównanie wskaźnika „Odsetek budynków wpiętych do sieci gazowej(2014)” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne

Opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Krasne

Analiza wskaźnikowa potwierdziła szczególną koncentrację negatywnych zjawisk na wskazanym obszarze do rewitalizacji (w miejscowości Malawa), dla potwierdzenia poziomu (jakości) życia na wskazanym obszarze rewitalizacji oraz „istotności” obszaru dla rozwoju lokalnego przeprowadzono badania jakościowe i ilościowe.

Badania ilościowe obejmowały:

- badania ankietowe mieszkańców Gminy Krasne ¹³;

W badaniu wzięło udział 85 osób, w tym 59% były to kobiety a 41% mężczyźni¹⁴., formularze ankietowe wypełniło 85 osób. Wśród ankietowanych przeważały kobiety – 59%. Najwięcej badanych obejmował przedział wiekowy od 40 do 49 lat (28%), następnie od 30 do 39 lat (26%). Wśród ankietowanych najczęściej osób posiadało wykształcenie wyższe – 55%. Większość ankietowanych pochodziła z sołectwa Krasne (47%) i Malawa (38%).

Badania jakościowe obejmowały:

- *badania jakościowe przeprowadzono z wykorzystaniem techniki wywiadów grupowych z udziałem liderów lokalnych – członkowie organizacji pozarządowych, radni, urzędnicy pracownik GOPS.*

Wybór powyższych metod i technik badawczych podyktowany został specyfiką problematyki rewitalizacji a jednocześnie pozwalał na skuteczne wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Na wyznaczonym obszarze do rewitalizacji mieszkańcy wskazali na koncentrację problemów społecznych głównie dotyczących emigracji młodych i dobrze wykształconych osób (wysokie natężenie problemem zauważa aż 88,24% ankietowanych), niski poziom integracji mieszkańców (wysokie natężenie problemem zauważa aż 67,65%) oraz ubóstwa (52,94%) i bezrobocia (61,76% ankietowanych).Wysokie zagrożenie problemem zauważalne jest także w zakresie osłabienie funkcji wychowawczej rodzin (58,82%), niedoboru zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze (55,88% ankietowanych).Jako zauważalny (przy określeniu średnie natężenie) ankietowani wskazali na niedostateczną opiekę nad dziećmi i młodzieżą (55,88%) oraz niski poziom aktywności społecznej (50% ankietowanych).Poziom bezpieczeństwa ankietowani określili na poziomie średnie natężenie problemem (55,88% ankietowanych).

W sferze gospodarczej respondenci wskazali na niewystarczającą liczbę miejsc pracy i niski poziom przedsiębiorczości (odpowiednio 64,71% i 44,12% ankietowanych wskazuje na wysokie natężenie problemu) oraz na słabą kondycję finansową i niską aktywność małych i średnich przedsiębiorstw (55,88%).

Na terenie przeznaczonym do rewitalizacji mieszkańcy zwrócili uwagę przede wszystkim na brak miejsc integrujących starszych mieszkańców gminy (wysokie natężenie problemu 64,71%).Mieszkańcy zauważyli także zły stan budynków użyteczności publicznej (50%), infrastruktury społecznej (55,88%), zdegradowane obiekty zabytkowe (64,71%) oraz zanieczyszczenia atmosferyczne (52,94% wskazań) . Mieszkańcy zauważyli także problem niskiej estetyki przestrzeni publicznych - dróg, placów, skwerów, parków, małej architektury (kwalifikując jako średnie natężenie problemu 58,82%),(*szczegółowe wyniki badań ankietowych ROZDZ 8.1.3.1*).

Na obszarze wskazanym do rewitalizacji znajdują się obiekty zdegradowane, które po rewitalizacji będą służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz obszaru zdegradowanego.

¹³ Prowadzone w dniach 12.10-24.10.2016r.ORAZ 30.01.2017r.-15.02.2017r.

¹⁴ Szczegółowe wyniki -rozdział 8.1.3.1.

Proponowany kierunek działań rewitalizacyjnych:

Podsumowując analizę badań ankietowych, należy postawić następujące wnioski determinujące rewitalizację na **obszarze rewitalizacji** Gminy Krasne:

1. Najbardziej oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji według mieszkańców są:

- zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej,
- stworzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej,
- zwiększenie liczby miejsc pracy,
- poprawa stanu infrastruktury drogowej i komunikacji,
- rozwój przedsiębiorczości.

2. Priorytetowe działania w zakresie osiągnięcia ww. efektów rewitalizacji powinny koncentrować się na:

- przebudowie i zmianie użytkowania dawnego domu ludowego w Malawie pod potrzeby utworzenia Klubu Integracji Wielopokoleniowej,
- modernizacja istniejącej ścieżki rowerowej,
- stworzeniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o potencjał turystyczny obszaru rewitalizacji,
- rozbudowaniu oferty spędzania czasu wolnego.

4.2. Potencjał obszaru rewitalizacji

Szansą na rozwój i poprawę bytu mieszkańców obszaru rewitalizacji w sołectwie Malawy jest wykorzystanie ogromnego potencjału turystycznego i rekreacyjnego Wzgórza Marii Magdaleny (394 m n.p.m.) jako jednego z najlepszych punktów widokowych w okolicach Rzeszowa. Przy wyjątkowo dobrej przejrzystości powietrza, można nawet zobaczyć stamtąd, oddalone o ok. 170 km Tatry.

Przez teren rewitalizacji przebiegają trzy szlaki turystyczne (zielony, żółty, czerwony – historyczny Leopolda Lisa Kuli, oraz szlak Via Regia), zlokalizowane są także liczne punkty widokowe.

Na wzgórzu znajduje się zabytkowy kościółek pw. Marii Magdaleny. Jest to trzecia świątynia w tym miejscu, jedna z poprzednich, drewniana, została przeniesiona do Krasnego po roku 1624, kiedy kościół w Krasnem został spalony przez hordy Kantymira Murzy. Obecną świątynię fundował w 1713 roku Jerzy Ignacy Lubomirski, w 1927 r. przebudowano wieżyczkę (dodano baniasty chełm), potem kościół kilkakrotnie remontowano i odnawiano, ostatnio w 1991 r. Świątynią opiekuje się parafia rzymskokatolicka z Malawy,

Teren ten jest często wykorzystywany jako miejsce wypraw pieszych i rowerowych przez mieszkańców okolicznych miejscowości. Przyciąga miłośników krajobrazów oraz fotografów, którzy ze wzgórza potrafią uchwycić Tatry.

W okolicy znajduje się także niedawno utworzony park rozrywki, jedyny w okolicy świadczy usługi paintball, tyrolka, strzelnica i wiele innych. Zwiększenie świadomości mieszkańców

tego rejonu nt. potencjału, możliwości i kierunków rozwoju, a także dofinansowania swojej działalności może przynieść wymierne korzyści dla całego obszaru.

Obszar rewitalizacji, to teren charakteryzujący się niekorzystnymi wskaźnikami społecznymi i częściowo wymagający działań inwestycyjnych. Wsparcie i rewitalizacja tych terenów spowodują ich ożywienie, wzmocnią potencjał rozwojowy i turystyczny. Ważnym jest wypracowanie w ramach partycypacji społecznej zaangażowania pozostałych beneficjentów rewitalizacji poza władzami Gminy Krasne, czyli przedsiębiorców, organizacji społecznych, parafii itp.

Wartością dodaną budującą prorozwojowy potencjał obszaru rewitalizacji będzie także aktywność mieszkańców obszaru, a szczególnie ludzi aktywnych, przedsiębiorczych i zaangażowanych w rozwój zarówno swojej okolicy, jak i całej gminy. Zmiana korzystnie wpłynie na zwiększenie świadomości obywatelskiej, podtrzymywanie tradycji regionalnych

Rewitalizacja wzmocni także turystyczny potencjał wskazanego do rewitalizacji obszaru. Wykorzystanie ekoturystyki i agroturystyki na obszarze rewitalizacji zwiększy aktywność zawodową i wpłynie na wzbogacenie mieszkańców. Da także szansę na powstanie lub rozbudowę przedsiębiorstw, co poprawi kondycję ekonomiczną regionu, powstaną nowe miejsca pracy, mieszkańcy aktywizują się, co wzmocni rozwój całej gminy. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne będą wzajemnie wpływać na siebie i napędzać rozwój gminy i jej mieszkańców a także pozytywnie oddziaływać na region.

4.3. Zasięg terytorialny obszaru i uzasadnienie jego wyboru w odniesieniu do wskaźników referencyjnych dla województwa podkarpackiego

Wskazany do rewitalizacji obszar wykazuje niekorzystne w odniesieniu do wskaźników referencyjnych dla województwa podkarpackiego, które zamieszczone zostały przez Instytucję Zarządzającą w *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* (Załącznik do Uchwały nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017r .).

1. Kategoria – POMOC SPOŁECZNA

Nazwa wskaźnika: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców wg faktycznego miejsca zamieszkania (2014).

Wskaźnik degradacji Obszar rewitalizacji	Wskaźnik degradacji dla województwa
11,50	6,1

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Wartość referencyjna: 6,1 (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji powyżej wartości referencyjnej).

Beneficjentami pomocy społecznej są często osoby, które mają problemy w życiu osobistym związane z brakiem pracy, niskim statusem społecznym i majątkowym, złym stanem zdrowia. Wszystkie te zjawiska wzmocniają stan kryzysowy, w jakim mieszkańcy się

znajdują. Wskaźnik korzystania z pomocy społecznej jest odzwierciedleniem kryzysu, w jakim pogrążony jest obszar rewitalizacji.

2. Kategoria – PODMIOTY GOSPODARCZE

Nazwa wskaźnika: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania(2014) -obszar wiejski.

Wskaźnik degradacji Obszar rewitalizacji	Wskaźnik degradacji dla województwa
5,4	5,5

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Wartość referencyjna: 5,5 (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji poniżej wartości referencyjnej).

Gmina Krasne może stać się doskonałym obszarem rozwojowym dla przemysłu. Jej położenie – graniczne z miastem wojewódzkim i największym ośrodkiem w regionie – miastem Rzeszów jest dużym atutem i daje potencjał dla inwestorów. Wskazany do rewitalizacji obszar w sołectwie Malawa posiada w sobie bardzo duży potencjał dla rozwoju turystyki. Ilość podmiotów gospodarki narodowej sukcesywnie rośnie z roku na rok, jednak przyrost ten jest na niskim poziomie. Analiza obszarów kryzysowych pod względem gospodarczym została przeprowadzona w oparciu o zarejestrowane podmioty gospodarcze w rejestrze REGON i wykazuje, że na terenie rewitalizowanym jest duży potencjał do inwestowania i rozwijania swojego biznesu głównie w branży agroturystycznej i turystycznej.

3. Kategoria – INTEGRACJA SPOŁECZNA

Nazwa wskaźnika: Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania (2013).

Wskaźnik degradacji Obszar rewitalizacji	Wskaźnik degradacji Obszar rewitalizacji
0,07	0,33

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Wartość referencyjna: 0,33 (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji poniżej wartości referencyjnej).

Sfera społeczna jest kluczowa w przedsięwzięciu, jakim jest rewitalizacja. Została ona poddana dogłębnej analizie, dzięki której ujawniono stan kryzysowy w Gminie Krasne i degradację społeczeństwa. Organizacje pozarządowe tworzone są po to, aby aktywnie działać na rzecz lokalnych społeczności. Społeczeństwo jest aktywne, gdy ma możliwość organizowania się w różne formy działalności organizacji pozarządowych. Wpływa to korzystnie na integrację, aktywizację i rozwój społeczności lokalnej.

4. Kategoria - OCHRONA ŚRODOWISKA

Nazwa wskaźnika: Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (2014).

Wskaźnik degradacji Obszar rewitalizacji	Wskaźnik degradacji Obszar rewitalizacji
60,44%	80,2%

Źródło: Urząd Gminy Krasne

Wartość referencyjna: 80,2 (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji poniżej wartości referencyjnej).

Ważnym aspektem rozwoju infrastrukturalnego jest wyposażenie w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Sytuacja wodociągowa w Gminie Krasne nie wygląda źle, w całej gminie do wodociągu o sumarycznej długości wynoszącej 108,4 km podłączonych jest 90,7% budynków. Najmniejszy odsetek budynków wpiętych do sieci wodociągowej jest w sołectwie Malawa (75,44%) a na wskazanym do rewitalizacji obszarze tylko 63,1%.

V. ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU

REWITALIZACJI GMINY KRASNE na lata 2016-2022

5.1. Wizja rewitalizacji

Wizja w myśl definicji to wyraz aspiracji społecznych i wyobrażeń przyszłości określających: rangę, atrakcyjność, efekty wykorzystania atutów i szans rozwojowych oraz eliminację problemów i zagrożeń. Wizja określa ton przyszłych celów strategicznych, przedstawia gminę naszych marzeń.

WIZJA:

W 2022 roku mieszkańcy obszaru rewitalizacji w miejscowości Malawa będą aktywnie spędzać czas, integrując się lokalnie, tworząc aktywne społeczeństwo dbające o dobre relacje międzypokoleniowe.

Obszar rewitalizacji będzie tworzył dodatkową przestrzeń do aktywizacji publicznej, społecznej i gospodarczej podnosząc jego atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną oraz jakość i komfort życia mieszkańców.

5.2. Misja rewitalizacji

MISJA:

Zintegrowane działania władz Gminy Krasne, interesariuszy LPR, liderów opinii publicznej i mieszkańców, w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej na obszarze rewitalizacji.

Dążenie do polepszenia jakości życia mieszkańców poprzez możliwość rozwoju zawodowego i osobistego, polepszoną infrastrukturę, ograniczenie problemów społecznych, jak również poszerzenie oferty kulturalno-oświatowej i zwiększenie potencjału przedsiębiorczości.

5.3. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych

W ramach **Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasne na lata 2016-2022** wyznaczone zostały cele oraz kierunki działania sformułowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i potrzeb, które w perspektywie kolejnych lat umożliwią ograniczenie lub eliminację negatywnych zjawisk.

Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań określono na podstawie przeprowadzonej diagnozy poszerzonej o doświadczenie i wiedzę specjalistyczną oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych. Tym samym są komplementarne z występującymi na obszarze Gminy Krasne problemami.

Tabela 52. Cele i kierunki działań LPR

CELE STRATEGICZNE	Cele szczegółowe
1.Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej	1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez wykorzystanie posiadanych potencjałów turystycznych. 1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. 1.3. Zwiększanie aktywności i zaangażowania społecznego społeczności lokalnej.

Kierunki działań:

- 1) wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji i stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających rozwojowi turystyki;
- 2) przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia;
- 3) zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie usług np.w obszarze turystyki i handlu poprzez prowadzenie działań (szkoleniowych) w celu wsparcia dla osób chcących wrócić na rynek pracy lub założyć własną działalność gospodarczą;
- 4) realizowanie programów i projektów aktywizacji społecznej osób najbardziej potrzebujących.

2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych

- 2.1. Stworzenie bezpiecznych przestrzeni do prowadzenia działań integracyjnych dla mieszkańców kulturalnych i rekreacyjno -wypoczynkowych,
- 2.2. Tworzenie oferty usług społecznych odpowiadającej na potrzeby mieszkańców,
- 2.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznej pod kątem funkcjonalnym i estetycznym,
- 2.4. Poprawa standardu świadczenia usług społecznych w tym edukacyjnych i kulturalnych.

Kierunki działań:

- 1) realizacja projektów społecznych służących integracji różnych środowisk i grup wiekowych (projekty, które zaangażują zarówno młodzież jak i osoby starsze) czego efektem będzie wzrost więzi międzypokoleniowej;
- 2) uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej dla mieszkańców;
- 3) tworzenie ogólnodostępnych centrów aktywności (kultura, dialog, integracja) na bazie istniejącego zasobu: Dom Ludowy w Malawie;
- 4) wzbogacenie oferty zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze oraz dzieci i młodzież;
- 5) kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na obszarze rewitalizacji;
- 6) zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji;
- 7) zapewnienie możliwości udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym.

Źródło: Opracowanie własne

Na określenie celów **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne** miały wpływ nie tylko analizy i obserwacje zespołu autorskiego, ale również przeprowadzone konsultacje społeczne.

VI. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

W niniejszym rozdziale przedstawiono zbiorczo projekty przewidziane do realizacji w ramach wdrażania **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne NA LATA 2016-2022.**

W procesie prac nad Programem dokonano wyboru projektów rewitalizacyjnych, które w najwyższym stopniu będą oferować kompleksowe rozwiązanie zdiagnozowanych problemów na obszarach kryzysowych i w znaczący sposób wpłyną na osiągnięcie założonych celów strategicznych i kierunków interwencji. Identyfikacja projektów została przeprowadzona w ramach społecznego naboru projektów oraz w ramach wewnętrznego zgłaszania propozycji projektowych w trakcie warsztatów rewitalizacyjnych, a także innych spotkań, na których poruszono problem rewitalizacji np. zebrania mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

Wyłonienia projektów do realizacji w ramach LPR dokonano w oparciu o opinie mieszkańców oraz ocenę formalną i merytoryczną projektów, bazującą na obiektywnych kryteriach strategicznych, przeprowadzoną przez zespół pracujący nad Programem.

Kryteria oceny projektów rewitalizacyjnych

Spójność terytorialna	Działania ujęte w projekcie będą realizowane dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i będą oddziaływać na mieszkańców obszaru zdegradowanego.
Kompleksowość	Kompleksowość oddziaływania projektu na sfery: społeczną, infrastrukturalną, przestrzenną gospodarczą i środowiskową. Preferowane były projekty dotyczące kilku celów tematycznych.
Zasadność realizacji	Projekt bezpośrednio wpływa na poprawę sytuacji problemowych na rewitalizowanym obszarze.
Komplementarność	Projekt jest komplementarny bądź zintegrowany z innymi projektami realizowanymi lub planowanymi do realizacji.
Spójność strategiczna	Założone w projekcie działania są spójne ze zdiagnozowanymi celami i kierunkami działań ujętymi w opracowaniach strategicznych na poziomie gminy, powiatu lub województwa
Wpływ na osiągnięcie założonych celów strategicznych	Określone w projekcie wskaźniki wpływają na osiągnięcie celu strategicznego

W wyniku naboru wniosków i przeprowadzonych konsultacji społecznych do Programu zakwalifikowano 1. projekt inwestycyjny pn.: **„Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju”** oraz 2 komplementarne do projektu inwestycyjnego projekty społeczne oraz 1 projekt społeczny uzupełniający.

Zaproponowane projekty będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych środków publicznych. Lista projektów stanowi kompletny katalog projektów zgłoszonych przez wszystkich zainteresowanych interesariuszy funkcjonujących w życiu społecznym.

6.1. Zestawienie projektów społecznych

Lp.	Tytuł	Okres realizacji	Kwota	Lokalizacja	Inwestor/realizator
1/PS/2019	Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej.	2019-2020	200 000	Malawa	Gmina Krasne
2/PS/2020	Moja miejscowość moje miejsce pracy	2020-2022	300 000	Malawa	Gmina Krasne
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE					
1/PU/2018	Złota jesień- każdy z nas będzie seniorem.	2018-2020	3 117 872,86	Malawa Krasne	Gmina Krasne
SZCZEGÓŁOWE KARTY PROJEKTÓW ZAŁĄCZNIK 1					

6.1.1. Powiązanie projektów społecznych z celami programu rewitalizacji

Lp	TYTUŁ PROJEKTU	POWIĄZANIE Z CELAMI REWITALIZACYNYMI	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1/PS/2019	Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej.	Cel strategiczny 2: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych	<ul style="list-style-type: none"> wzbogacenie oferty zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze oraz dzieci i młodzieży; kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na obszarze rewitalizacji; zwiększeniem zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji; zapewnianiem udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym;
2/PS/2020	Moja miejscowość moje miejsce pracy	Cel strategiczny 1: Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji i uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców oraz sprzyjających rozwojowi turystyki,

			<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększaniem możliwości zatrudnienia; • budowaniem tożsamości lokalnej i wzmocnieniem więzi społecznych; • zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie usług np. Wobszarze turystyki i handlu , • wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji.
1/PU/2018	Złota jesień- każdy z nas będzie seniorem.	<p>Cel strategiczny 2: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogacenie oferty zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze oraz dzieci i młodzieży; • kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na obszarze rewitalizacji; • zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji; • zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym;

6.2. Zestawienie projektów INWESTYCYJNYCH

Lp.	Tytuł	Okres realizacji	Kwota	Lokalizacja	Inwestor/realizator
1/PI/2019	Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF-projekt Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju	2019-2020	6 335 000	Malawa -obszar rewitalizacji	Gmina Krasne

6.2.1. Powiązanie projektu sinwestycyjnego z celami programu rewitalizacji

TYTUŁ PROJEKTU	POWIĄZANIE Z CELAMI REWITALIZACYNYMI	KIERUNKI DZIAŁAŃ
<p>Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF-projekt - Kkompleksowa rewitalizacji wzgórze Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju</p>	<p>Cel strategiczny 1: Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej</p>	<p>1) wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji i stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających rozwojowi turystyki, 2) przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia; 3) zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie usług np.w obszarze turystyki i handlu poprzez prowadzenie działań (szkoleniowych) w celu wsparcia dla osób chcących wrócić na rynek pracy lub założyć własną działalność gospodarczą; 4) realizowanie programów i projektów aktywizacji społecznej osób najbardziej potrzebujących.</p>
	<p>Cel strategiczny 2: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p>	<p>1)uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców oraz rozwojowi turystyki, 2) uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej dla mieszkańców; 3)tworzenie ogólnodostępnych centrów aktywności (kultura, dialog, integracja) na bazie istniejącego zasobu Dom Ludowy w Malawie;</p>

6.3. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla realizacji kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętemu celom rewitalizacji, o których mowa w rozdziale 5, niniejszy **Program** charakteryzuje poniższe typy pozostałych dopuszczalnych projektów rewitalizacyjnych.

Celem realizacji projektów wyszczególnionych w ramach poniższych typów jest niwelowanie i rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych realizowanych przez różnych interesariuszy. Skala oraz zakres działań mogą być bardzo różne w zależności od specyfiki danego projektu. Zakłada się, że znacząca liczba projektów będzie dotyczyła lokalnych inicjatyw oddziałujących na sytuacje kryzysowe m.in. niską aktywność społeczną, ubóstwo, niski poziom edukacji, niski stan techniczny obiektów etc. Należy mieć na uwadze, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców. Mogą się one bowiem zmieniać, na przestrzeni funkcjonowania Programu.

Aby Lokalny Program Rewitalizacji był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano zakres tematyczny projektów, które będą mogły być podejmowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym działania z zakresu aktywnej integracji społecznej);
- działania włączające osoby narażone na utrwalone wykluczenie społeczne, w szczególności programy resocjalizacyjne i terapeutyczno-resocjalizacyjne, działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczniczo-rehabilitacyjne i terapeutyczno-edukacyjne;
- integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich udziału w życiu publicznym;
- rozwijanie usług opiekuńczych oraz interwencja kryzysowa;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- mikro-inicjatywy samopomocowe, współdziałanie sąsiedzkie, projekty wymiany usług i współużytkowania dóbr, budowanie trwałej sieci wzajemnego wsparcia;
- promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających tworzeniu nowych firm i rozwoju kompetencji przedsiębiorczości mieszkańców;
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie ROF, działanie 1.5 Promowanie przedsiębiorczości – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne¹⁵;
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej;

▪ ¹⁵ (zgodnie z ustaleniami i zapisami SZOOP)

- poprawa stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych;
- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społecznych;
- kształtowanie z udziałem mieszkańców przestrzeni publicznych, takich jak: place, skwery, trakty piesze, parki, zielone enklawy, kameralne miejsca wypoczynku i spotkań;
- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich udostępnianie na cele społeczne i gospodarcze;
- ochrona środowiska przyrodniczego;
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej.

6.4. Planowane efekty rewitalizacji

Realizacja planowanych projektów rewitalizacyjnych na obszarze Gminy Krasne w efekcie przyczyni się do wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, nadania mu nowej jakości funkcjonalnej i poprawy warunków życia mieszkańców, a co za tym idzie dalszego rozwoju społeczno- gospodarczego Gminy.

Projekty rewitalizacyjne przyczynią się do:

- zatrzymania trendów migracyjnych młodzieży poprzez tworzenie preferencyjnych warunków pracy i zamieszkania,
- podniesienia standardu życia mieszkańców – warunków pracy, zamieszkania i rekreacji,
- zwiększenie liczby miejsc pracy utworzonych w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- poprawy i rozwoju infrastruktury społecznej - ilości i standardu usług kultury, ochrony zdrowia,
- powstanie miejsc integracji międzypokoleniowej w tym stworzenie warunków dla integracji osób starszych (zajęcia edukacyjno-kulturalne, zajęcia ruchowe),
- zwiększenia dostępu do usług doradczo-szkoleniowych o charakterze specjalistycznym,
- zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- intensyfikacji ochrony środowiska naturalnego i kulturowego, przyrody i krajobrazu.

6.5. Plan finansowy

Plan finansowy Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje projekty przewidziane do realizacji w latach 2018-2022. Został opracowany na podstawie kosztów poszczególnych projektów, zgłoszonych i zakwalifikowanych do Programu.

Podstawowe źródła pozabudżetowe wykorzystywane do realizacji projektów w LPR obejmują:

- środki Unii Europejskiej,
- środki budżetów samorządów wojewódzkich oraz powiatowych,

Określając poziom wsparcia oraz rodzaj kosztów kwalifikowanych kierowano się zapisami Szczegółowego opisu priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz Podręcznika kwalifikowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

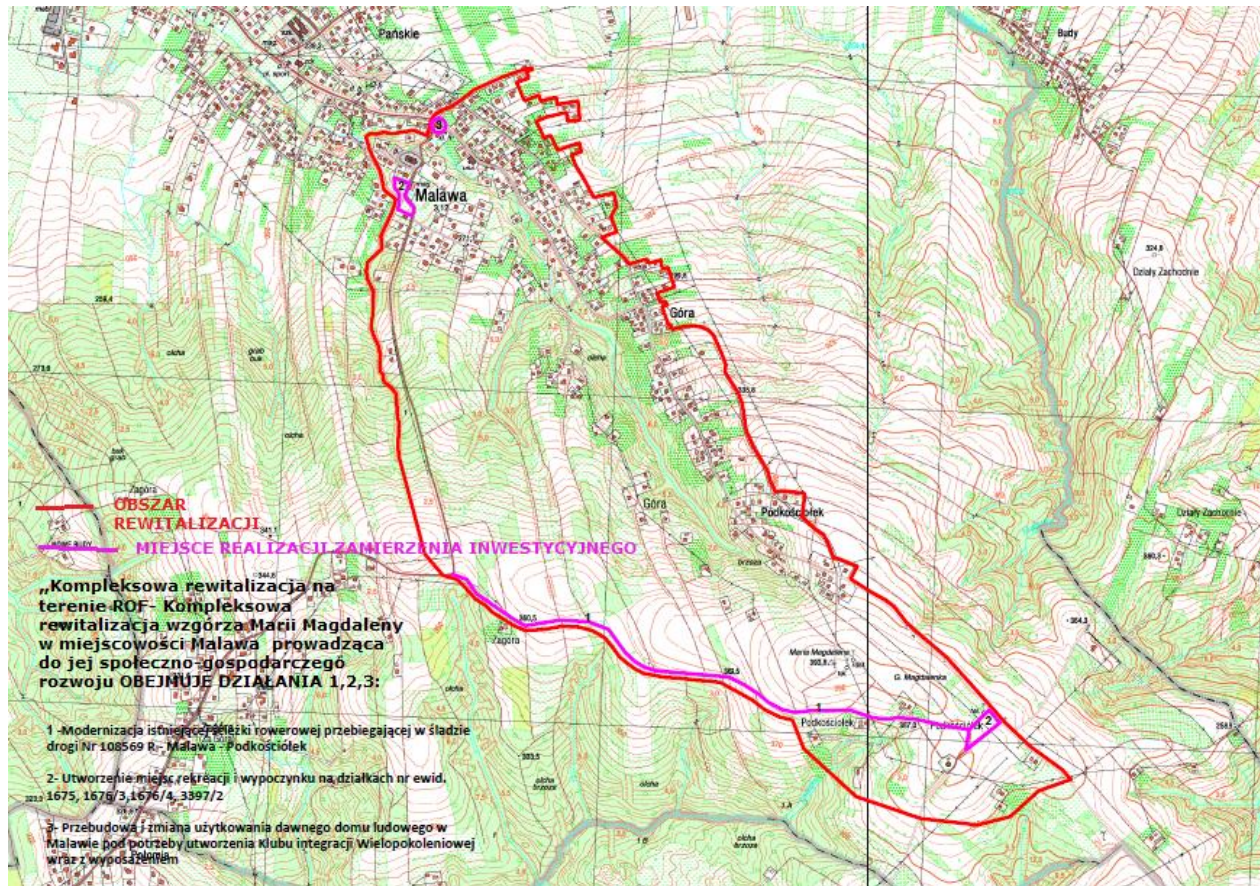
Plan finansowy, źródła finansowania i poziom zapotrzebowania na środki UE przedstawia poniższa tabela.

Tabela 53. Projekt społeczny

TYTUŁ PROJEKTU		Okres realizacji [plan]	Szacunkowe nakłady [PLN]	WKŁAD WŁASNY	Fundusze UE
1/PS/2019	Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej.	2019-2020	200 000	15%	EFS RPO WP 2014-2020 Działanie 8.9
2/PS/2020	Moja miejscowość moje miejsce pracy	2020-2022	300 000	15%	EFS RPO WP 2014-2020 Działanie 7.7
PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY					
1/PU/2018	Złota jesień- każdy z nas będzie seniorem.	2018-2020	3 117 872,86	20%	EFS RPO WP 2014-2020 Działanie 8.8

Tabela 54. Projekt inwestycyjny

1/ZI	„Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju”			
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA				
Okres realizacji [plan]	Szacunkowe nakłady [PLN]	WKŁAD WŁASNY	Fundusze UE	RODZAJ FUNDUSZY
2018-2020	6 335 000,00	950 250	5 384 750	EFRR RPO WP 2014-2020 Dz.6.5.

Mapa 6. Lokalizacja projektu inwestycyjnego na obszarze rewitalizacji

Oprac. na podstawie danych UG Krasne

6.5.1. Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych:

Najistotniejszym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych realizowanych w latach 2016-2022 są środki europejskie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, alternatywnymi źródłami finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki budżetu państwa w ramach krajowych programów oraz środki samorządu terytorialnego.

Poniżej przedstawiono szczegółowy opis potencjalnych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych przewidzianych do realizacji w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022*.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020, działanie 6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej, którego celem jest ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych zidentyfikowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022. Beneficjentami w/w działania mogą być między innymi: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, partnerzy społeczni i gospodarczy, instytucje kultury,

kościóły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, przedsiębiorstwa komunalne.

W ramach działania 6.5 o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty obejmujące:

- budowę, przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych:

a) budynków użyteczności publicznej, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem, zdegradowanych budynków (w tym przemysłowych, powojkowych, popegeerowskich, pokolejowych) wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem,

b) obszaru przestrzeni publicznej

- roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem.

W ramach ww. typów projektów wyłącznie, jako element uzupełniający realizację kompleksowego projektu przyczyniającego się do osiągnięcia celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne możliwa jest:

a) budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu,

b) budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu wszystkich obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych,

c) przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem,

d) przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego,

e) realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/przestrzeń publiczną.

Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Pozyskanie środków z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 6.5.** uzależnione jest od złożenia komplementarnych wniosków o dofinansowanie środkami Europejskiego Funduszu Społecznego w tym:

Działanie 8.8. Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych ZIT -celem działania jest zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Działanie 8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej Zintegrowane Inwestycje Terytorialne – obejmujące działania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego na rzecz wspierania rodziny, pieczy zastępczej itp.

Działanie 7.7. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości ZIT- działania wspierające bezzwrotne wsparcie na rzecz osób planujących rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej w tym wsparcie doradczo-szkoleniowe, bezzwrotne dotacje oraz wsparcie pomostowe oraz zwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w formie pożyczki)

2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020- nabory ogłaszane przez Lokalną Grupę Działania Trygon Rozwój i Innowacja- podjęcie działań związanych z poprawą stanu infrastruktury drogowej poprzez budowę lub przebudowę publicznych dróg gminnych.

Ponadto w ramach PROW 2014-2020 można uzyskać wsparcie między innymi na rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej (działania M06) oraz wsparcie rozwoju infrastruktury wiejskiej oraz odnowę wsi, przyczyniając się tym samym do poprawy warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej (działanie M07).

3. Fundusz Termomodernizacji i Remontów- działanie wspierające inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe oraz wypłata rekompensat dla właścicieli budynków mieszkalnych, w których były lokale kwaterunkowe. Formy pomocy w ramach funduszu:

- premia termomodernizacyjna
- premia remontowa
- premia kompensacyjna

4. Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- Program Dziedzictwo kulturowe: działania wspierające min. ochronę polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i zagranicą, popularyzacja kultury ludowej,

- Program Rozwój infrastruktury kultury: działania wspierające infrastrukturę oraz poprawę funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, domów kultury,

5. Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:

- **Program Ochrona atmosfery:** działania wspierające realizację kompleksowych działań termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej, w szczególności związanych z likwidacją dotychczasowych źródeł ciepła bazujących na paliwach stałych na obszarach wskazanych w programach ochrony powietrza jako obszary z przekroczeniami wartości dopuszczalnych lub też związane z realizacją nowych źródeł ciepła z zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

Programy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej- w tym między innymi działania zmierzające do powstrzymania procesu utraty różnorodności biologicznej i krajobrazowej, odtworzenie i wzbogacenie zasobów przyrody oraz skuteczne zarządzanie gatunkami i siedliskami, a także do wzmocnienia działań z zakresu edukacji ekologicznej służących ochronie przyrody.

6. Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020 - adresowany do podmiotów sektora społecznego , którego głównym celem jest zwiększenie poziomu zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne.

7. Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki wspierające realizację przez jednostki samorządu terytorialnego zadań inwestycyjnych o charakterze sportowym. W ramach

Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej dofinansowanie mogą uzyskać między innymi inwestycje szkolnej infrastruktury sportowej, przeznaczonej na potrzeby realizacji zajęć wychowania fizycznego, służącej lokalnym społecznościom do aktywnego spędzania czasu wolnego, jak również – w miarę możliwości - umożliwiającej współzawodnictwo sportowe. W ramach programu modernizacji infrastruktury sportowej można uzyskać wsparcie na przebudowę lub remont istniejących obiektów, w tym obiektów wykorzystywanym przez kluby sportowe.

Ponadto ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki można uzyskać wsparcie na realizację przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży, w tym także na szkolenia sportowego i współzawodnictwa osób niepełnosprawnych, wsparcie działalności prowadzonej przez podmioty funkcjonujące w lokalnych środowiskach sportowych – kluby sportowe, które stanowią lokalne centra aktywności społecznej oraz miejscem poprawy stanu kondycji fizycznej społeczeństwa.

9. Ponadto Gmina Krasne realizuje szereg gminnych programów o charakterze społecznym, zdrowotnym, kulturalnym, pro środowiskowym tj.

- Program współpracy Gminy Krasne z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizacja zamierzeń wynikających z programu przyczyni się do budowy społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnienia poczucia tożsamości mieszkańców Gminy Krasne, rozwoju zakresu i form współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi, poprawa jakości życia mieszkańców gminy poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.

- Usuwanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest z terenu Gminy Krasne – działanie wspierające usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy .

6.6. Analiza ryzyka wraz ze środkami zaradczymi

Przeprowadzona analiza dla obszarów zdegradowanych stanowi w pewnym sensie analizę ryzyka w kontekście przyjętego w Lokalnym Programie Rewitalizacji (na poziomie celów rewitalizacji) zakresu niezbędnych interwencji samorządu Gminy Krasne.

Wskazano tam czynniki, które występują (lub mogą potencjalnie wystąpić) niezależnie od aktywności samorządu lokalnego, lecz stanowią jednocześnie konkretne uwarunkowania, w obrębie, których samorząd będzie realizował swoje założenia rewitalizacji.

Jako, że Program realizowany na przestrzeni 7 lat, w tym czasie zmianie ulegały będą lokalne i zewnętrzne uwarunkowania, przewidziano ścieżki postępowania na wypadek wystąpienia potencjalnych trudności dla realizacji LPR.

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

- nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne. Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych

w wyniku realizacji projektów. w razie konieczności ich aktualizacji, Rada Gminy w Krasnym będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby LPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań;

- nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu LPR dla pojedynczego projektu, po jego merytorycznym uzasadnieniu, Rada Gminy będzie mogła podjąć stosowną uchwałę w sprawie zmian w Programie dla konkretnego projektu.
- niezyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko niezyskania dofinansowania zewnętrznego. Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków przez interesariuszy Programu Rewitalizacji. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków. Każdorazowo zostanie przeprowadzona staranna ocena wystąpienia pomocy publicznej w projekcie;
- w przypadku niepowodzenia w realizacji pojedynczych projektów, w tym takich, które stanowią fundament dla kolejnych działań, Wójt powoła odpowiedni zespół zadaniowy, złożony z pracowników merytorycznych właściwych wydziałów UG i jednostek organizacyjnych, a w miarę potrzeb również ekspertów zewnętrznych. Zespół ten wspólnie znajdzie najbardziej optymalne rozwiązanie problemu, np. wdrożenie alternatywnego projektu, zaspokajającego daną potrzebę społeczności lokalnej.

Na poziomie realizacji LPR jako całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje Problemowe:

- zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji. Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców. LPR może podlegać aktualizacji, polegającej na opracowaniu i wpisaniu nowych projektów do katalogu zadań, jednakże czynniki polityczne nie będą miały wpływu na wybór projektów. Będzie on każdorazowo opiniowany przez Radę Gminy po szczegółowym przeanalizowaniu ich zasadności przez specjalistów z Zespołu ds. wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji.
- nie osiągnięcie porozumienia z interesariuszami LPR na etapie wdrażania Programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mógłby przekreślić

zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w Programie uwzględniono zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia;

- ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach LPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych.

VII.KOMPLEKSOWOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Projekty interwencyjne przewidziane do realizacji w ramach LPR, są odpowiedzią na zdiagnozowaną sytuację problemową i wpisują się w cele strategiczne.

Program złożony jest z różnorodnych projektów, zarówno infrastrukturalnych jak i miękkich, co jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia kompleksowej interwencji na obszarze rewitalizacji. Koncentracja interwencji i konieczność hierarchizacji potrzeb powodują, że projekty rewitalizacyjne dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju całej gminy, a obejmują obszary dotknięte szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Interwencja Programu obejmuje wiele różnych obiektów i przestrzeni – których dysponenci deklarują realizację projektów, które z jednej strony poprawiają sytuację na obszarze rewitalizacji, z drugiej – poprzez efekt synergii wpływają na ożywienie i rozwój całej gminy, przyczyniając się w ten sposób do budowy pozycji konkurencyjnej Gminy Krasne.

Dlatego wybór projektów przewidzianych do realizacji w ramach LPR jest nieprzypadkowy. Łączą one konieczność podjęcia wszechstronnych działań o charakterze rewitalizacyjnym skoncentrowanych na osiągnięciu wyznaczonych celów szczegółowych, a zatem zachowują wymogi wzajemnej komplementarności (przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzykresowej oraz źródeł finansowania). Komplementarność jest jednym z nadrzędnych aspektów Lokalnego Programu Rewitalizacji.

7.1.Komplementarność przestrzenna

Zapewnienie komplementarności przestrzennej ma zagwarantować efektywne oddziaływanie Lokalnego Programu Rewitalizacji na cały obszar kryzysowy oraz synergię przestrzenną poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Umożliwi to synchronizację efektów oddziaływania na sytuację kryzysową. Przedsięwzięcia zaplanowane w LPR uzupełniają się wzajemnie oraz są skierowane na osiągnięcie wspólnego lub takiego samego celu. Wiele projektów dotyczyć będzie działań podejmowanych dla miejsc użyteczności publicznej, dzięki temu korzystać z nich będą mogli mieszkańcy spoza obszaru bezpośrednio objętego procesem rewitalizacji. Inwestycje w ogólnodostępną przestrzeń publiczną umożliwią

wspólne korzystanie z dostępnych atrakcji, a także umożliwią uczestnictwo w licznie organizowanych imprezach kulturalnych i rozrywkowych. Będzie to sprzyjało wzmocnieniu więzi społecznych między mieszkańcami całej Gminy oraz będzie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Projekty zgłoszone do Lokalnego Programu Rewitalizacji są obszarowo wzajemnie ze sobą komplementarne:

	Tytuł	Lokalizacja	Inwestor	Finansowanie
1/PS/2019	Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej.	Obszar - Malawa	Gmina Krasne	EFS RPO WP 2014-2020 Działanie 8.9
2/PS/2020	Moja miejscowość moje miejsce pracy	Obszar - Malawa	Gmina Krasne	EFS RPO WP 2014-2020 Działanie 7.7.
Projekty komplementarne	„Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju”	Obszar - Malawa	Gmina Krasne	RPO WP 2014-2020 Dz.6.5.

7.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa wywala konieczność wzajemnego dopełniania tematycznego realizowanych projektów. Dzięki temu LPR będzie oddziaływał na wszystkie wskazane strefy rewitalizacji. Służy to nie tylko przeciwdziałaniu problemom w różnych sferach, ale zapobiega również fragmentacji działań koncentrując uwagę na systemowym i kompleksowym spojrzeniu na źródła kryzysu danego obszaru. W Lokalnym Programie Rewitalizacji określono prognozowane rezultaty realizacji projektów oraz spodziewane efekty rewitalizacji wskazane w wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach będą brane pod uwagę zaplanowane projekty rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej. Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i powiatowym, regionalnym, krajowym czy europejskim.

Komplementarność problemowa wykazana została w tabeli poniżej, gdzie przedstawione zostały potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele i kierunki działań oraz projekty w każdej sferze. Poszczególne projekty realizują konkretne cele rewitalizacji i kierunki działań. Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty są powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej rozwiązując zidentyfikowane problemy.

Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji oraz zaplanowanymi projektami inwestycyjnymi i społecznymi				
SFERA	Potrzeba rewitalizacyjna	Cel rewitalizacji	Projekty inwestycyjne	Projekty społeczne
SPOŁECZNA	Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości podstawowych usług publicznych	Cel strategiczny 1. Cel operacyjny: 1.1. Cel strategiczny 2. Cel operacyjny: 2.3. Cel operacyjny: 2.4.	1/ZI	1/PS 1/PU
	Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym	Cel strategiczny 2. Cel operacyjny: 2.3. Cel operacyjny: 2.4.	1/ZI	1/ZS
GOSPODARCZA	Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji	Cel strategiczny 1. Cel operacyjny: 1.2. Cel operacyjny: 1.3	1/ZI	2/PS
FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA	Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców	Cel strategiczny 2. Cel operacyjny: 2.1. Cel operacyjny: 2.2 Cel operacyjny: 2.3 Cel operacyjny: 2.4	1/ZI	1/PS 1/PU
TECHNICZNA	Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków	Cel strategiczny 2. Cel operacyjny: 2.1. Cel operacyjny: 2.2 Cel operacyjny: 2.3 Cel operacyjny: 2.4	1/ZI	1/PS 1/PU
ŚRODOWISKOWA	Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców	Cel strategiczny 2. Cel operacyjny: 2.1. Cel operacyjny: 2.2 Cel operacyjny: 2.3 Cel operacyjny: 2.4	1/ZI	1/PS 1/PU

7.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Efektywne współdziałanie różnych instytucji i podmiotów na rzecz LPR jest możliwe dzięki odpowiednio zaprojektowanemu systemowi zarządzania. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna stanowi wyraz prawidłowo zarządzanego LPR oraz spójności procedur. Proces wdrażania LPR przebiegał będzie w sposób ciągły, od momentu jego uchwalenia przez Radę Gminy w Krasnem, do roku 2022.

W procesie wdrażania uczestniczyć będą: Wójt Gminy, Rada Gminy, mieszkańcy i inni interesariusze rozwoju Gminy, a także organy wyznaczone przez Wójta. Osobą odpowiedzialną za wdrażanie i realizację przyjętych w programie założeń będzie Wójt. Szczegółowy zakres kompetencji poszczególnych jednostek został określony w rozdziale System wdrażania LPR.

7.4. Komplementarność międzyokresowa

Gmina Krasne zarówno w poprzednim okresie programowania jak i obecnym aktywnie uczestniczy w pozyskiwaniu środków finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego.

W poprzednim okresie programowania realizowano projekty zarówno inwestycyjne jak i społeczne. Inwestycyjne dotyczyły przede wszystkim rozbudowy, modernizacji czy remontu budynków użyteczności publicznej służących dzieciom, młodzieży oraz całej społeczności. Wyremontowano domy ludowe, świetlice, zagospodarowano przestrzenie publiczne, stworzono miejsca opieki dla najmłodszych mieszkańców, prowadzono inwestycje nakierowane na rozwój bazy sportowej ale także inwestycje podnoszące jakość i standard zamieszkiwania w Gminie Krasne.

Miejscowość Malawa, w której obecnie po pogłębionej diagnozie wyznaczono obszar rewitalizacji (obszar szczególnej koncentracji problemów społecznych i infrastrukturalnych) także była objęta interwencjami inwestycyjnymi oraz działaniami społecznymi.

Tabela 55. Inwestycje (wybrane) zrealizowane w Gminie Krasne przy udziale środków zewnętrznych (wybrane inwestycje realizowane na terenie miejscowości Malawa)

Projekty zrealizowane w latach 2007-2013		
1.	<i>Budowa placu zabaw i rekreacji w Krasnem, rozbudowa i remont pawilonu sportowego w Malawie, świetlica Środowiskowa w Malawie, remont placu manewrowego przy stadionie w Malawie</i>	<i>30.12.2009- 30.11.2011</i>
2.	<i>Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Krasne(w tym także w m.Malawa)</i>	<i>18.08.2008- 31.05.2010</i>
3.	<i>Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowego na terenie Gminy Krasne (w tym także w m.Malawa)</i>	<i>23.08.2013- 30.11.2014</i>
4.	<i>Budowa altany oraz oświetlenia altany i placu zabaw w Krasnem, wyposażenie pawilonu sportowego w Krasnem, wyposażenie placu zabaw w Malawie i w Palikówce</i>	<i>5.05.2011- 20.12.2011</i>
5.	<i>Rozbudowa i nadbudowa kompleksu rekreacyjno-sportowego przy stadionie sportowym w Krasnem</i>	<i>18.12.2009- 29.04.2011</i>

6.	<i>Poprawa funkcjonowania systemu ratowniczo- gaśniczego na terenie Gminy Krasne poprzez zakup nowego samochodu pożarniczego i motopompy</i>	<i>15.09.2010- 29.09.2010</i>
7.	<i>Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Krasnem</i>	<i>10.12.2009- 08.09.2010</i>
8.	<i>Wyposażenie placu zabaw w Krasnem- koło apteki</i>	<i>9.12.2010- 29.04.2011</i>
9.	<i>Zespół sportowo-rekreacyjny wraz z przebudową drogi wewnętrznej w Strażowie</i>	<i>06.11.2012- 28.08.2013</i>
10.	<i>Przebudowa drogi- budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1394R Krasne- Kolonia- Strażów w km 1+840 do km 2+702 w miejscowości Krasne</i>	<i>do 31.08.2014</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Krasne

W obecnym okresie programowania 2014-2020 realizuje przedsięwzięcia dotyczące poprawy zarówno stanu infrastruktury technicznej jak i integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców:

- „Budowa 7 zatok autobusowych przy drogach powiatowych” w ramach projektu „Rozwój
- gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu na terenie ROF – Gmina Krasne ”
- „Przebudowa drogi gminnej nr 10 8554 R „Przycznia” w Palikówce” w ramach projektu
- „Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu na terenie ROF – Gmina Krasne ”
- „ Rozbudowa drogi Mała Kolonia nr 10 8553 R” w ramach projektu „Rozwój gospodarki
- niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu na terenie ROF – Gmina Krasne ”
- „Cyfrowy skok Gminy Krasne – rozwój e-usług gminy Krasne”
- „System Informacji Przestrzennej Gminy Krasne”
- „Rozwiń swoje kompetencje – ukształtuj swoją przyszłość”
- "Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF- projekt parasolowy"
- "Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz wsparcie instytucji kultury na terenie ROF"
- "Złota jesień - każdy z nas będzie seniorem"
- "Szkoła przyszłości. Nowoczesne szkoły wiejskie na terenie rzeszowskiego obszaru metropolitarnego"
- „Budowa żłobka w miejscowości Krasne” .

7.5. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty uwzględnione w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016 – 2022 będą wspierane finansowo głównie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), bez ryzyka podwójnego dofinansowania.

Komplementarność projektów EFRR planowanych do finansowania w ramach działania 6.5.RPO WP 2014-2020 i projektów EFS

Projekt planowany do finansowania w ramach działania 6.5 RPO WP 2014-2020	Projekt planowany do finansowania z EFS	
„Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórz Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju”	Tytuł projektu:	Źródło finansowania:
	Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej.	EFS RPO WP 2014-2020 Działanie 8.9
	Moja miejscowość moje miejsce pracy	EFS RPO WP 2014-2020 Działanie 7.7.
<p>Miejsce realizacji: Obszar rewitalizacji : Malawa, gm. Krasne 1. Dz. nr ewid. 1253 2. Dz. nr ewid. 2149/1 3. Działki nr. ewid. 3397/2, 1675, 1676/3, 1676/4</p>		
<p><u>Opis wpływu projektów na sytuację kryzysową w szczególności w sferze społecznej</u></p> <p>Realizacja zadania " Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórz Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju" w ramach EFRR ma na celu stworzenie bazy do realizacji kluczowych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych projektów o charakterze miękkim.</p> <p>Na wskazanym obszarze rewitalizacji zdiagnozowano problemy społeczne związane z znacznym odsetkiem osób bezrobotnych i rodzin dotkniętych problemem ubóstwa. W obszarze rewitalizacji obserwuje się wysoki odsetek osób w wieku senioralnym i brak miejsc do działań dla tej grupy mieszkańców. Obszar rewitalizacji wpisuje się w niekorzystne zjawisko obserwowane w całej Gminie w zakresie starzenia się społeczeństwa. Stosunek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym jest tutaj niekorzystny: wyższy od wyniku dla obszaru zdegradowanego (Malawa sołectwo 17,57%) oraz od średniej dla całej Gminy Krasne.</p> <p>W obszarze rewitalizacji zdiagnozowano także niską aktywność społeczną będącą wynikiem braku infrastruktury społecznej sprzyjającej ich aktywności.</p> <p>Obszar rewitalizacji obok dużego nasilenia różnych problemów społecznych charakteryzuje się także niskim stopniem aktywności gospodarczej mieszkańców (liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania to 4,09 przy średniej dla Gminy 7,42).</p>		

Ukształtowanie terenu, liczne enklawy oraz duże odległości pomiędzy sąsiadami negatywnie wpływają na rozwój i podtrzymywanie relacji sąsiedzkich. Niska jest świadomość obywatelska, natomiast wysoka roszczeniowość. Mieszkańcy czują się odizolowani, pozostawieni samym sobie. Taki stan stygmatyzuje mieszkańców, tworzy różnice i konflikty.

Działania społeczne wdrożone zostaną w dawnym budynku domu ludowego w Malawie oraz w zagospodarowanych przestrzeniach publicznych (ścieżka rowerowa, więź widokowa -utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku). Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych wyżej wskazanym obiektom i przestrzeniom publicznym jest niezbędne do pobudzania aktywności środowisk lokalnych i stymulować będzie współpracę na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przeciwdziałać zjawisku wykluczenia zdiagnozowanego na obszarze rewitalizacji.

Uzasadnienie niezbędności projektów dla realizacji założonych celów programu rewitalizacji

Projekty wpisują się w następujące cele rewitalizacyjne:

CEL STRATEGICZNY 1: Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej

Cele szczegółowe:

- 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez wykorzystanie posiadanych potencjałów turystycznych;
- 1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości;
- 1.3. Zwiększanie aktywności i zaangażowania społecznego społeczności lokalnej.

Kierunki działań:

- 1) wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji i stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających rozwojowi turystyki;
- 2) przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia;
- 3) zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie usług np.w obszarze turystyki i handlu poprzez prowadzenie działań (szkoleniowych) w celu wsparcia dla osób chcących wrócić na rynek pracy lub założyć własną działalność gospodarczą;
- 4) realizowanie programów i projektów aktywizacji społecznej osób najbardziej potrzebujących.

CEL STRATEGICZNY 2: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych

- 2.1. Stworzenie bezpiecznych przestrzeni do prowadzenia działań integracyjnych dla mieszkańców kulturalnych i rekreacyjno -wypoczynkowych;
- 2.2.Tworzenie oferty usług społecznych odpowiadającej na potrzeby mieszkańców;
- 2.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznej pod kątem funkcjonalnym i estetycznym;
- 2.4.Poprawa standardu świadczenia usług społecznych w tym edukacyjnych i kulturalnych.

Kierunki działań:

- 1) realizacja projektów społecznych służących integracji różnych środowisk i grup wiekowych (projekty, które zaangażują zarówno młodzież jak i osoby starsze) czego efektem będzie wzrost więzi międzypokoleniowej;
- 2) uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej dla mieszkańców;
- 3) tworzenie ogólnodostępnych centrów aktywności (kultura, dialog, integracja) na bazie istniejącego zasobu: Dom Ludowy w Malawie;
- 4) wzbogacenie oferty zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze oraz dzieci i młodzież;
- 5) kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom

uzależnionym, zamieszkującym na obszarze rewitalizacji;

6) zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji;

7) zapewnienie możliwości udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym.

Opis komplementarności projektów

Realizacja projektu „**Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju**” w ramach EFRR ma na celu stworzenie bazy do realizacji kluczowych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych projektów o charakterze miękkim.

1. Komplementarność z projektem „**Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej**” (źródło finansowania: RPO WP 2014-2020 Działanie 8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej - ZIT).

Wychodząc naprzeciw wskazanym powyżej problemom planuje się w przebudowywanym budynku dawnego domu ludowego w Malawie „**Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej**” Projekt „Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej” dotyczy działań Centrum Rozwoju Społecznego w obszarze wsparcia rodzin jako element szerszych działań rewitalizacyjnych skierowanych przede wszystkim do mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji, a w dalszej kolejności mieszkańców z terenu Gminy Krasne. Wsparcie będzie kierowane do rodzin, w których znajdują się osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Zakres projektu obejmuje zwiększenie dostępu dla mieszkańców obszaru rewitalizacji do specjalistycznych usług na rzecz wspierania rodziny. Celem projektu jest zniwelowanie niekorzystnych zjawisk zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę zaradności i zdolności w przewyżnianiu różnego rodzaju trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zastosowanie dostępnych narzędzi w zakresie wsparcia psychiczno-emocjonalnego, opiekuńczego, doradztwa, profilaktyki uzależnień, usług prozdrowotnych, treningu ekonomicznego, zdobywania umiejętności społecznych, mediacji wychowawczej, oraz poprzez utworzenie i funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego na dzieci w formie opiekuńczej, gdzie będzie prowadzona świetlica z kołami zainteresowań, korepetycjami i zajęciami wypełniającymi czas wolny.

Obecnie na obszarze rewitalizowanym nie ma odpowiedniego zaplecza lokalowego i sprzętowego do prowadzenia skutecznej rewitalizacji społecznej w tym wsparcia rozwoju społecznego dla rodzin. Przebudowa budynku domu ludowego w Malawie oraz utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku modernizacja istniejącej ścieżki rowerowej jest niezbędna do przeprowadzenia działań w ramach EFS mających na celu zwiększenie dostępności usług środowiskowych, opiekuńczych, usług wsparcia rodziny dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

2. Komplementarność z projektem „**Moja miejscowość moje miejsce pracy**” (źródło finansowania: RPO WP 2014-2020 Działanie 7.7. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości - ZIT).

Dla mieszkańców obszaru rewitalizacji planuje się także realizację projektu pn. *Moja miejscowość moje miejsce pracy* którego celem jest przeciwdziałanie problemom marginalizacji i wykluczenia społecznego poprzez zwiększenie uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym mieszkańców rewitalizowanego obszaru. Celem projektu jest jednocześnie pobudzenie przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru rewitalizacji przy wykorzystaniu potencjału turystycznego Wzgórza Marii Magdaleny w Malawie, a także infrastruktury sportowo-rekreacyjnej powstałej na bazie projektów inwestycyjnych.

Realizacja projektu będzie jedynie możliwa dzięki wykorzystaniu infrastruktury powstałej w ramach projektu: nadania nowej funkcji domu ludowemu w Malawie, modernizacji ścieżki rowerowej oraz utworzeniu miejsc rekreacji i wypoczynku. Zmodernizowanie infrastruktury połączonej z działaniami

animacyjnymi i edukacyjnymi pobudzą obszar do rozwoju turystycznego i sportowo-rekreacyjnego, zwiększą aktywność społeczną i odpowiedzialność za dobro wspólne. Z kolei przeprowadzenie cyklu działań doradczo-szkoleniowych połączonych z utworzeniem mikroprzedsiębiorstw (10) wzmocni gospodarczo obszar rewitalizacji oraz korzystnie wpłynie na utworzenie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy.

Komplementarność projektów EFRR PLANOWANYCH DO FINANSOWANIA W RAMACH DZIAŁANIA 6.5.RPO WP 2014-2020 i projektów EFS została także przedstawiona szczegółowo w kartach projektów.

VIII.METODYKA BUDOWANIA LPR

8.1.Mechanizmy włączania interesariuszy w proces rewitalizacji

8.1.1. Interesariusze procesu rewitalizacji

Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji oraz z wytycznym w programach operacyjnych na lata 2014-2020, jak i w ustawie o rewitalizacji z 2015 roku, rewitalizacja jest procesem prowadzonym przez interesariuszy, tj. w szczególności mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, parafie, spółdzielnie mieszkaniowe.

Istotnym elementem jest partycypacja społeczna i poddawanie dyskusji założenia Planu w oparciu o diagnozę lokalnych problemów:

- społecznych,
- gospodarczych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych
- środowiskowych.

Prace nad przygotowaniem Planu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Metodą włączenia szerokich grup w tworzenie podstaw rozwoju lokalnego jest partycypacja społeczna obejmująca:

- przygotowanie,
- prowadzenie,
- ocenę rewitalizacji.

Niezbędne jest zapewnienie aktywnego udziału interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych.

Prace projektowe przebiegały przy maksymalnym włączeniu grup interesów. Działania skierowane zostały na następujące obszary:

- poznanie i zarządzanie oczekiwaniami interesariuszy w zakresie rozwoju lokalnego gminy,
- poinformowanie interesariuszy o metodyce tworzenia planów rewitalizacji,
- aktywizacja grup interesu celem wytworzenia efektów synergii,
- wyposażenie interesariuszy w narzędzia i wiedzę w zakresie celów i przebiegu procesów rewitalizacji,
- inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnienie aktywnego udziału i poczucia współautorstwa programu rewitalizacji ,
- wzmacnianie postaw proaktywnych oraz międzyśrodowiskowych inicjatyw na rzecz wspólnego dobra,
- inicjowanie warunków do powstawania oddolnych projektów, które rozwiną społeczne aspekty rewitalizacji,
- wprowadzenie grup interesu w ocenę procesu rewitalizacji.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane były bierne i czynne formy konsultacji społecznych. Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Gminy.

Podczas całego procesu tworzenia planu użytkowane były następujące kanały komunikacji z otoczeniem. Kanały komunikacji z grupami interesu:

- Informacje dot. rewitalizacji na stronie www gminy,
- Bezpośrednie rozmowy osobami, które wyraziły chęć uczestnictwa w pocesie rewitalizacji Gminy,
- Zaproszenia bezpośrednie.

8.1.2. Procedura włączenia interesariuszy w prace projektowe.

Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji Gminy Krasne jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja.

Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Programem. Ponadto realizuje zasadę partnerstwa wynikającą z art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia

dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych.

Proces diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy Krasne oraz społecznego odbioru zagadnień objętych sytuacją kryzysową, odbywał się metodą partycypacyjną, której idea jest włączanie mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, a także przedsięwzięć i aktywności, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji na wyznaczonych podczas konsultacji obszarach.

Twórcy dokumentu tzn. samorząd gminy, uczestnicy oraz moderatorzy procesu, od samego początku kładli nacisk na wagę rozwiązań organizacyjnych (poszukiwanie nowych dróg dojścia) oraz potrzebę zmiany społecznej świadomości w zakresie szukania innych rozwiązań problemów na obszarach kryzysowych, poza tworzeniem na nich kolejnych, nowych inwestycji.

Warunkiem dobrej dyskusji jest świadomość społeczeństwa o rewitalizacji, o jej znaczeniu i efektach. Dlatego wiele uwagi poświęcono na dotarcie do społecznej świadomości mieszkańców gminy i dostarczenie im informacji o zaletach rewitalizacji i procesach towarzyszących wyprowadzaniu poszczególnych miejsc z sytuacji kryzysowej.

Pomocne okazały się tutaj narzędzia informatyczne – głównie strona internetowa gminy.

8.1.3. Spotkania z interesariuszami.

W ramach procesu tworzenia programu przeprowadzone zostały następujące formy **uspołeczniania procesu powstawania Programu Rewitalizacji:**

I ETAP

W pierwszym etapie prowadzone były prace analityczne Gminy Krasne oraz konsultacje z mieszkańcami gminy (interesariuszami rewitalizacji).

Konsultacje społeczne, dotyczące wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji Gminy Krasne przeprowadzono w terminie **od 12.10.2016r. do 24.10.2016r.**

Udział mieszkańców, dotyczył w pierwszej kolejności problematyki związanej z właściwym wytyczeniem obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji i obejmował następujące formy:

- umieszczenia na stronie internetowej Gminy Krasne informacji o przystąpieniu do konsultacji społecznych wyznaczonych w wyniku przeprowadzonej diagnozy gminy obszarów zdegradowanych i rewitalizacji.
- zbieranie uwag i propozycji przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych w formie ankiety i formularzy. Wypełnione ankiety i formularze konsultacyjne można było dostarczyć:
 - drogą elektroniczną na adres: p.galczyńska@gminakrasne.pl,
 - lub faxem nr: 17 855 52 67.
 - drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Krasne 121,

- bezpośrednio (osobiście) do sekretariatu Urzędu Gminy Krasne, w godzinach pracy Urzędu.

Rysunek 3. Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie Programu Rewitalizacji

ROZPOCZĘŁY SIĘ PRACE NAD OPRACOWANIEM GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY KRASNE NA LATA 2016-2022

12-10-2016

**GMINNY PROGRAM
REWITALIZACJI
GMINY KRASNE
NA LATA 2016-2022**

Szanowni mieszkańcy Gminy Krasne,

Wójt Gminy Krasne informuje, iż Gmina Krasne przystępuje do prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016 - 2022.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Analiza negatywnych zjawisk w szczególności w sferze społecznej oraz dopełniająco w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno -

funkcjonalnej oraz technicznej, pozwoli wyznaczyć obszar zdegradowany Gminy Krasne. Na podstawie analizy nasilenia negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym zostanie wyznaczony obszar rewitalizacji, cechujący się największym nasileniem tych zjawisk.

Gminny Program Rewitalizacji diagnozuje problemy obszaru gminy oraz pozwala sięgnąć po zewnętrzne środki na ich rozwiązanie. W celu opracowania programu, który jest dokumentem wymaganym w procesie aplikacji o środki pomocowe w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Istotną częścią sporządzania programu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Gminny Program Rewitalizacji opracowany będzie przy udziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji, środowisk społecznych, gospodarczych, mieszkańców tak, aby osiągnąć jak największą skuteczność w programowaniu poszczególnych działań.

Proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji będzie obejmował fazę prac przygotowawczych (m.in. czynności związane z diagnozą obecnego stanu gminy), fazę prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji (m.in. zaproponowanie obszaru rewitalizacji oraz zadań do realizacji), fazę konsultacji społecznych, mającą na celu poznanie oraz hierarchizację celów i potrzeb.

Dlatego tak ważne jest zaangażowanie w ten proces wszystkich osób i instytucji, które są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów na obszarze Gminy. Dzięki aktywności interesariuszy możliwa będzie rzetelna diagnoza Gminy, pozwalająca wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji, nie tylko na podstawie danych statystycznych, ale także przy aktywnym udziale społeczności lokalnej. Opinie mieszkańców pomogą określić problemy jak również lokalny potencjał gminy oraz możliwości i korzyści wynikające z przeprowadzenia rewitalizacji.

W związku z powyższym zachęcam do wyrażenia swojej opinii na temat obszarów wymagających w szczególności rewitalizacji, jak również do wskazania szczegółowych działań mających na celu wyprowadzenie tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez wypełnienie załączonej **Ankiety**.

Osoby indywidualne, przedsiębiorcy, instytucje oraz organizacje pozarządowe mogą zgłaszać swoje propozycje zadań do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022 na załączonych poniżej **Kartach zadań (inwestycyjnych lub społecznych)**.

Termin składania ankiet i kart zadań - 24.10.2016 r.

Ankiety oraz karty zadań w formie papierowej dostępne są w Urzędzie Gminy Krasne, pok. nr 3 (dziennik podawczy), oraz u sołtysów.

Wypełnione formularze prosimy składać bezpośrednio w siedzibie Urzędu Gminy (pok. nr 3) lub przesłać pocztą tradycyjną, mailowo na adres: p.galczyńska@gminakrasne.pl, lub faxem nr: 17 855 52 67.

Źródło: <http://www.gminakrasne.pl/aktualnosci/rozpoczely-sie-prace-nad-opracowaniem-gminnego-programu-rewitalizacji-gminy-krasne-na-lata-2016-2022,192.html>

Kolejne konsultacje społeczne odbyły się w terminie od **30.01.2017r. do 15.02.2017r.**

Udział mieszkańców, dotyczył problematyki związanej z właściwym wytyczeniem obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji i obejmował następujące formy:

- umieszczenia na stronie internetowej Gminy Krasne informacji o przystąpieniu do konsultacji społecznych wyznaczonych w wyniku przeprowadzonej diagnozy gminy obszarów zdegradowanych i rewitalizacji.
- zbieranie uwag i propozycji przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych w formie ankiety i formularzy. Wypełnione ankiety i formularze konsultacyjne można było dostarczyć:
 - drogą elektroniczną na adres: p.galczyńska@gminakrasne.pl,
 - lub faxem nr: 17 855 52 67.
 - drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Krasne 121,
 - bezpośrednio (osobiście) do sekretariatu Urzędu Gminy Krasne, w godzinach pracy Urzędu.

Rysunek 4. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych w sprawie Programu Rewitalizacji

Chcesz coś zmienić w swojej małej ojczyźnie?

30-01-2017

**GINNY PROGRAM
REWITALIZACJI
GINNY KRASNE
NA LATA 2016-2022**

Szanowni mieszkańcy Gminy Krasne,

Wójt Gminy Krasne informuje, iż Gmina Krasne przystąpiła do prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016 - 2022.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Analiza negatywnych zjawisk w szczególności w sferze społecznej oraz dopełniająco w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzennie – funkcjonalnej oraz technicznej, pozwoli wyznaczyć obszar zdegradowany Gminy Krasne. Na podstawie analizy nasilenia negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym zostanie wyznaczony obszar rewitalizacji, cechujący się największym nasileniem tych zjawisk.

Gminny Program Rewitalizacji diagnozuje problemy obszaru gminy oraz pozwala sięgnąć po zewnętrzne środki na ich rozwiązanie. W celu opracowania programu, który jest dokumentem wymaganym w procesie aplikacji o środki pomocowe w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Istotną częścią sporządzania programu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Gminny Program Rewitalizacji opracowany będzie przy udziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji, środowisk społecznych, gospodarczych, mieszkańców tak, aby osiągnąć jak największą skuteczność w programowaniu poszczególnych działań.

W wyniku realizacji projektu może nastąpić korzystne przekształcenie zdegradowanych obszarów w zakresie społecznym, przestrzennym i gospodarczym. Rewitalizacja będzie tak prowadzona, aby osiągnąć jak najtrwalsze efekty ożywienia społeczno-gospodarczego zdegradowanych miejscowości.

Proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji będzie obejmował fazę prac przygotowawczych (m.in. czynności związane z diagnozą obecnego stanu gminy), fazę prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji (m.in. zaproponowanie obszaru rewitalizacji oraz zadań do realizacji), fazę konsultacji społecznych, mającą na celu poznanie oraz hierarchizację celów i potrzeb.

Dlatego tak ważne jest zaangażowanie w ten proces wszystkich osób i instytucji, które są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów na obszarze Gminy. Dzięki aktywności interesariuszy możliwa będzie rzetelna diagnoza Gminy, pozwalająca wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji, nie tylko na podstawie danych statystycznych, ale także przy aktywnym udziale społeczności lokalnej. Opinie mieszkańców pomogą określić problemy jak również lokalny potencjał gminy oraz możliwości i korzyści wynikające z przeprowadzenia rewitalizacji.

W związku z powyższym zachęcam do wyrażenia swojej opinii na temat obszarów wymagających w szczególności rewitalizacji, jak również do wskazania szczegółowych działań mających na celu wyprowadzenie tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez wypełnienie załączonej **Ankiety**.

Osoby indywidualne, przedsiębiorcy, instytucje oraz organizacje pozarządowe mogą zgłaszać swoje propozycje zadań do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022 na załączonych poniżej **Kartach zadań (inwestycyjnych lub społecznych)**.

Termin składania ankiet i kart zadań został wydłużony do 15 lutego 2017 roku.

Ankiety oraz karty zadań w formie papierowej dostępne są w Urzędzie Gminy Krasne, pok. nr 3 (dziennik podawczy), oraz u sołtysów.

Wypełnione formularze prosimy składać bezpośrednio w siedzibie Urzędu Gminy (pok. nr 3) lub przesłać pocztą tradycyjną, mailowo na adres: p.galczyńska@gminakrasne.pl, lub faxem nr: 17 855 52 67.

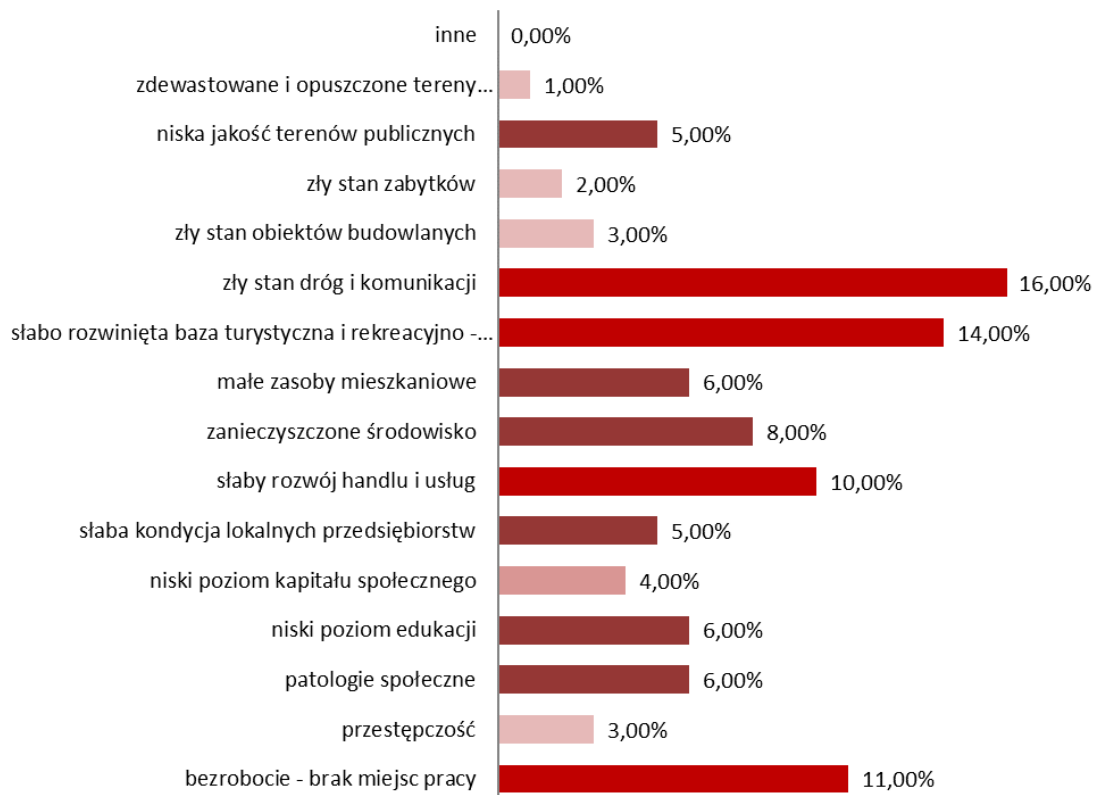
Źródło: <http://www.gminakrasne.pl/aktualnosci/chcesz-cos-zmienic-w-swojej-malej-ojczyznje,310.html>

Istotnym mechanizmem włączenia interesariuszy rewitalizacji była możliwość wniesienia własnej propozycji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. Powstający dokument był konsultowany z przedstawicielami Urzędu Gminy w Krasne, przedstawicielami Rady Gminy w Krasne, pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Krasne, przedstawicielami stowarzyszeń działających na terenie Gminy oraz z mieszkańcami Gminy.

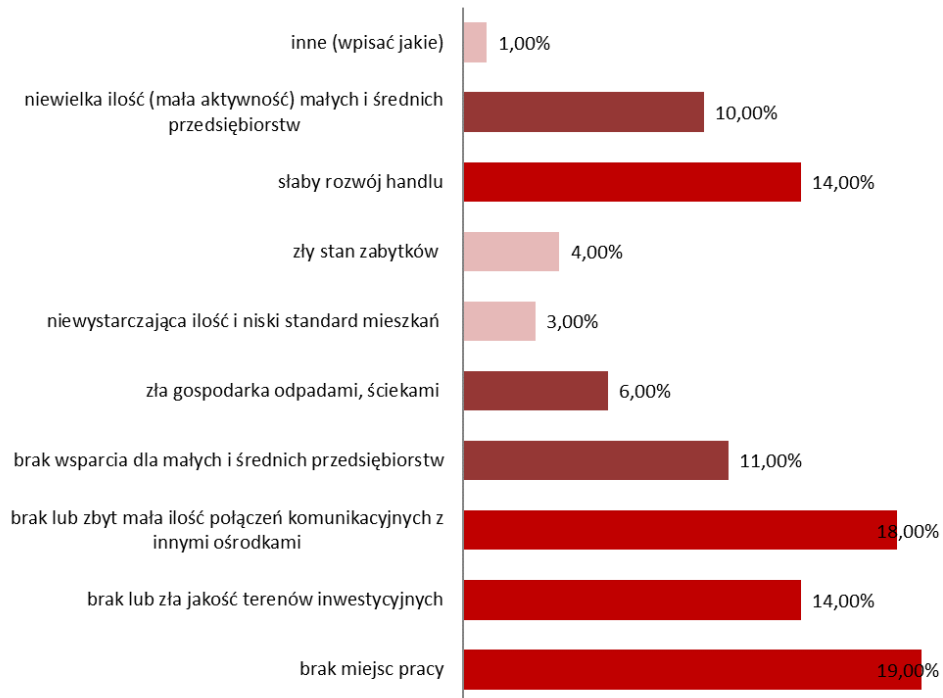
W wyniku konsultacji zarejestrowano 6 przedsięwzięć rewitalizacyjnych inwestycyjnych oraz 8 projektów społecznych.

8.1.3.1.WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

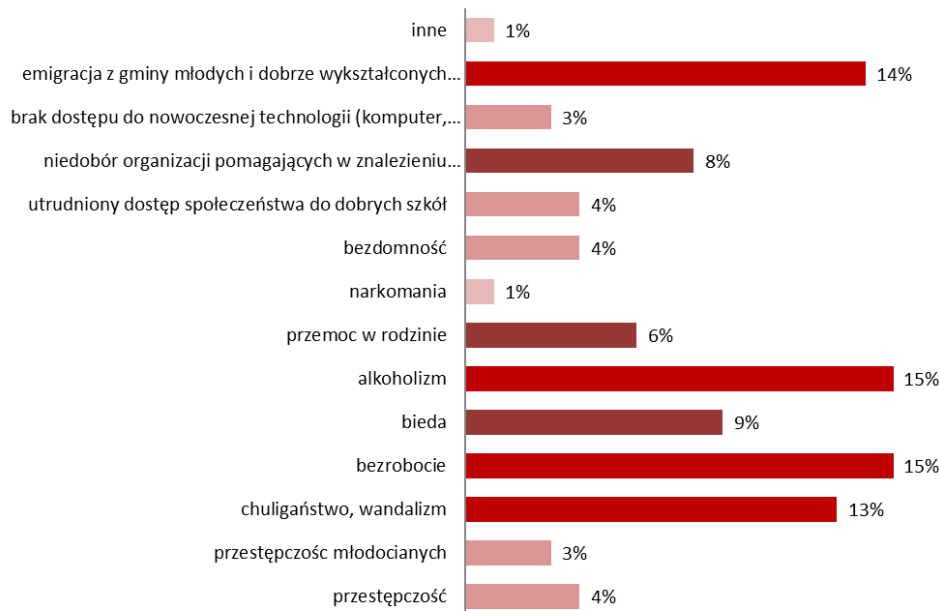
Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar Gminy jest zdegradowany?

Jakie problemy ekonomiczne, na wskazanym obszarze, chciał(a)by Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

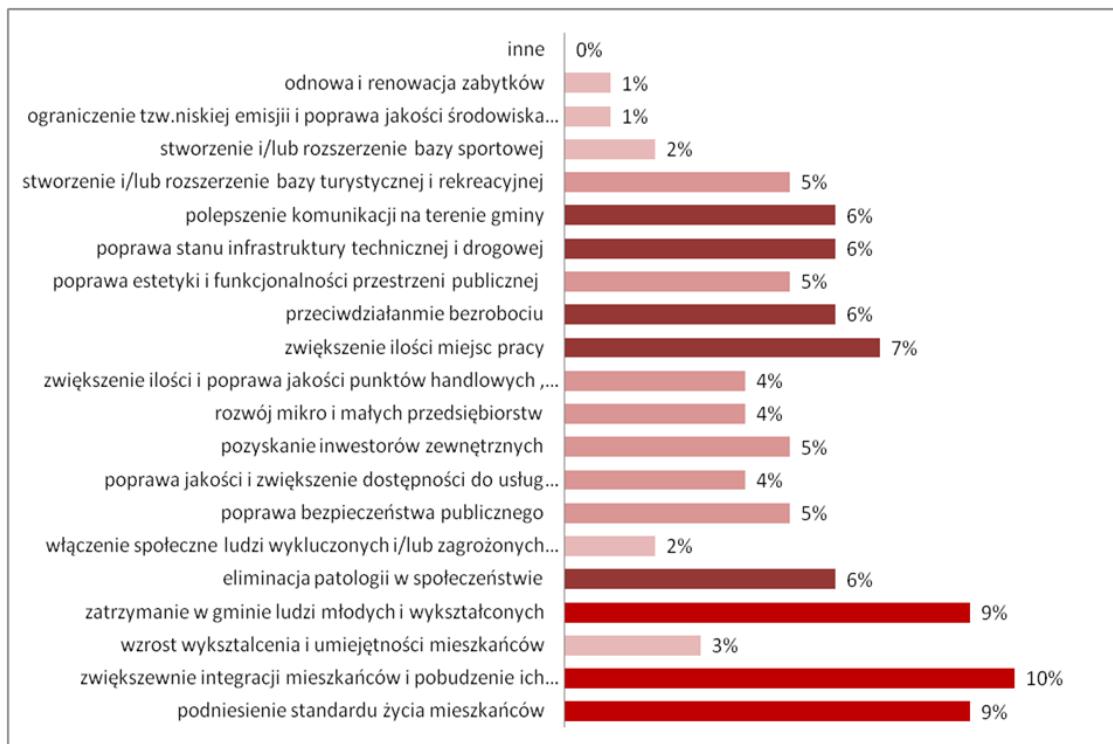
Jakie problemy społeczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Jakie problemy związane z jakością życia, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana(i), w procesie rewitalizacji?

Podsumowanie badań ankietowych

Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów Gminy Krasne, jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. identyfikacja, planowanie, realizacja, monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji.

PONOWNE KONSULTACJE SPOŁECZNE

W związku z uwagami Zespołu ds. rewitalizacji Urzędu Marszałkowskiego z dn. 22 stycznia 2018r. oraz 15.06.2018r. ponownie przeprowadzono delimitację obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Krasne, zweryfikowano wyznaczony OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI oraz **zweryfikowano listę zgłoszonych** do LPR zadań.

Weryfikacja została przeprowadzona na podstawie następujących kryteriów: 1) lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze (podobszarze) rewitalizacji; 2) komplementarność przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działania; 3) zakres informacji na temat przedsięwzięcia (kompletność fiszki).

KONSULTACJE SPOŁECZNE CZĘŚĆ I

W okresie **od 2.07. do 20.07.2018r.** trwały konsultacje eksperckie z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych, Gminy Krasne, Radnych Gminy Krasne oraz mieszkańców Gminy. W trakcie konsultacji w **dn.03.07.2018r.** odbyło się spotkanie warsztatowe w Urzędzie Gminy Krasne, podczas którego omówiono szczegółowo potrzeby rewitalizacyjne zakresy możliwych działań rewitalizacyjnych. W wyniku konsultacji zweryfikowano projekty zgłoszone do Programu Rewitalizacji. Ostatecznie do Programu zakwalifikowano **2 projekty społeczne oraz 1 projekt inwestycyjny , oraz 1 projekt społeczny uzupełniający .**

KONSULTACJE SPOŁECZNE CZĘŚĆ II

Przygotowany projekt *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022* poddano konsultacjom społecznym w dniach **20.07.2018 r. do 27.07.2018 r.**

Konsultacje społeczne przeprowadzone były poprzez zbieranie uwag i wniosków w następujących formach:

- **tradycyjnej** poprzez dostarczenie wypełnionego formularza konsultacyjnego do siedziby Urzędu Gminy Krasne, pokój nr 3, w godz. 7:30 – 15:30;
- **elektronicznej** z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione formularze będzie można dostarczyć drogą elektroniczną na adres e-mail: sekretariat@gminakrasne.pl lub l.krupa@eurogrant.pl, wpisując w tytule: **„Konsultacje społeczne LPR Gmina Krasne”**;
- **konsultacji indywidualne mieszkańców** na kontakt Lucyna Krupa tel. 883700383.

Rysunek 5. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych w sprawie Programu Rewitalizacji

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY KRASNE NA LATA 2016-2022

20-07-2018

Wójt Gminy Krasne zaprasza do udziału w konsultacjach społecznych projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022, które odbędą się w dniach **od 20.07.2018 r. do 27.07.2018 r.**

W związku z zakończeniem prac nad **Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022**, przedstawiamy Państwu projekt dokumentu w celu umożliwienia wniesienia uwag i opinii oraz propozycji ewentualnych zmian.

Propozycje zmian **Lokalnego Programu Rewitalizacji** mogą składać interesariusze rewitalizacji, to jest m.in.: mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, lokalni liderzy, parafie, instytucje samorządowe i państwowe oraz wszyscy zainteresowani włączeniem się w rewitalizację Gminy.

Dokument zostanie umieszczony na stronie internetowej Gminy Krasne oraz udostępniony będzie w formie papierowej w siedzibie Urzędu Gminy Krasne, 36-007 Krasne 121, pokój nr 3, w godzinach od 7:30 do 15:30.

Konsultacje społeczne przeprowadzone będą poprzez zbieranie uwag i wniosków oraz propozycji ewentualnych zmian za pośrednictwem formularza konsultacyjnego. Wypełnione formularze prosimy przesłać na adres poczty elektronicznej n.cisek@gminakrasne.pl z dopiskiem „**Program rewitalizacji**” albo złożyć osobiście lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Krasne, 36-007 Krasne 121, w dniach i godzinach pracy Urzędu w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 27.07.2018 r. do godz. 14:30.**

W załączeniu materiały:

- [Formularz konsultacyjny](#)
- [Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022](#)

Źródło: <http://www.gminakrasne.pl/aktualnosci/konsultacje-spoeczne-projektu-lokalnego-programu-rewitalizacji-gminy-krasne-na-lata-2016-2022,806.html>

W trakcie konsultacji nie wpłynęły uwagi do opracowanego dokumentu.

8.2. Powiązania LPR z dokumentami strategicznymi

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Priorytet III. <i>Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu</i> – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Ponadto, wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych: CEL 1 <i>Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%</i>

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		<p>wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.</p> <p>CEL 4 <i>Podniesienie poziomu wykształcenia</i>, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p>CEL 5 <i>Wspieranie włączenia społecznego</i>, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</p>
POZIOM KRAJOWY		
2.	<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p>Obszar <i>Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki</i>: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki: Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar <i>Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski</i>: Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar <i>Efektywności i sprawności państwa</i>: Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
3.	<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (Warszawa 2017)</p>	<p>Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.</p> <p>Cele rewitalizacji wpisuje się 2 cel szczegółowy Strategii:</p> <p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, w zakresie:</p> <p>poprawy dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne oraz wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.</p> <p>Oczekiwanym efektem realizacji Strategii w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury;</p> <p>Planowane efekty LPR w Gminie Krasne są zbieżne z oczekiwanymi efektami realizacji Strategii.</p>
4.	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</p>	<p>Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Cel 1 - Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”)</p>

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		<p>Cel 2 - Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)</p> <p>Cel 3 - Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”)</p>
5.	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Tworzenie estetycznej i uporządkowanej przestrzeni zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, respektując zróżnicowane kulturowo i historycznie tradycje architektoniczne oraz w możliwie jak największym stopniu zachowując walory naturalnego krajobrazu przyrodniczego.</p> <p>1). Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p> <p>2). Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p> <p>3) Cel 6 - Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego</p>
6.	<p>Umowa Partnerstwa¹⁶</p>	<p>Głównym celem jest zwiększenie konkurencyjności gospodarki, poprawa spójności społecznej i terytorialnej kraju oraz poprawa efektywności administracji publicznej.</p> <p>1). Cel Tematyczny 3. Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW), finansowego, doradczego i szkoleniowego.</p> <p>2). Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.</p> <p>3). Cel tematyczny 6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.</p> <p>4). Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.</p> <p>5). Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.</p>
7.	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020</p>	<p>Głównym celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.</p> <p>1). Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych</p>

¹⁶ Umowa Partnerstwa (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. (grudzień 2015r.)

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		wykluczeniem społecznym
8.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	<p>Głównym celem jest wspieranie procesów i inicjatyw, które wzmacniają wolę działania obywateli na rzecz dobra wspólnego i przyczyniają się do wzmocnienia zaufania, jako jednego z podstawowych komponentów życia społecznego, gospodarczego i kulturowego.</p> <p>1). Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.</p>
9.	Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020	<p>Głównym celem jest wzrost poziomu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej całej Polski Wschodniej i każdego z jej województw w rozszerzonej Unii Europejskiej z uwzględnieniem zasady trwałego i zrównoważonego rozwoju</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Priorytet I - Oddziaływanie na poprawę jakości kapitału ludzkiego 2) Priorytet II - Budowanie społeczeństwa informacyjnego opartego na wiedzy 3) Priorytet III - Wspieranie gospodarki, wspieranie funkcjonowania MSP 4) Priorytet VII - Konserwacja i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego oraz ochrona różnorodności biologicznej
POZIOM REGIONALNY I SUBREGIONALNY		
10.	Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackie 2020	<p>Działania Programu Rewitalizacji wpisuje się w główny cel strategii jest „Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców”.</p> <p>Dziedzina działań strategicznych: SIEĆ OSADNICZA</p> <p>3 CEL: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku</p> <p>Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich</p> <p>KIERUNKI DZIAŁAŃ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój infrastruktury technicznej umożliwiający wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. 2. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej służące zaspokajaniu potrzeb społecznych i kulturalnych w kontekście procesu odnowy wsi 3. Modernizacja przestrzeni wiejskiej

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
11.	<p align="center">Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego</p> <p align="center">(Zał. nr 1 do Uchwały nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z dnia 17 października 2002 r. nr 64 poz.1320)</p>	<p>Dokument uwzględnia cele i priorytety określone w strategii rozwoju województwa, co z kolei przekłada się na kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz politykę przestrzenną. Cele prowadzenia rewitalizacji w Gminie Krasne są zbieżne z celami polityki przestrzennej określonej w <i>Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego</i> określonymi jako :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) korzystniejsze warunki dla zrównoważonego rozwoju województwa oraz podnoszenia poziomu i jakości życia mieszkańców tak , aby zbliżyć ten poziom do średniego poziomu w kraju, b) w dziedzinie środowiska naturalnego i kulturowego efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania , w tym racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów środowiska poprzez dostosowanie organizacji struktury, funkcji i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych, c) utrzymanie ciągłości kulturowej, zachowanie i ochrona unikatowych wartości kulturowych poprawa jakości życia i równoważenie rozwoju, w tym tworzenie warunków do podnoszenia jakości życia mieszkańców.
12.	<p align="center">Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego</p>	<p>Proces prowadzenia rewitalizacji na terenie Gminy Krasne jest zbieżny z nadrzędnym celem wyznaczonym w ramach Strategii ZIT ROF tj. <i>Rozwój społeczno-gospodarczy Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego jako czynnik integrujący i podnoszący jakość życia mieszkańców.</i></p> <p>Cele strategiczne ujęte w LPR dla Gminy Krasne wpisują się w Cel rozwojowy ZIT 2 <i>Podnoszenie jakości życia w ROF poprzez zwiększenie dostępu do nowoczesnych usług publicznych oraz rewitalizację przestrzeni publicznej.</i></p>
POZIOM GMINNY		
13.	<p align="center">Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krasne na lata 2015-2021</p>	<p>Celem głównym strategii jest zaplanowanie działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców gminy w sferze społecznej. Działania te związane są z rozwiązywaniem problemów społecznych, takich jak walka z bezrobociem, ubóstwem, patologiami czy wykluczeniem społecznym.</p> <p>W ramach procesu rewitalizacji gmina Krasne realizować będzie zadania które wpisują się następujące cele strategiczne i szczegółowe opisywanego dokumentu:</p> <p>I CEL STRATEGICZNY Sharmonizowana polityka społeczna</p> <p>I cel szczegółowy Zwiększenie wykorzystania środków i zasobów na cele społeczne</p> <p>II cel szczegółowy Budowanie szerokiego partnerstwa społecznego</p> <p>II CEL STRATEGICZNY Użyteczny i skuteczny system opieki nad</p>

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		<p>rodziną</p> <p>I cel szczegółowy Skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem</p> <p>II cel szczegółowy Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</p> <p>III CEL STRATEGICZNY Integracja społeczna osób starszych i promocja ochrony zdrowia</p> <p>I cel szczegółowy Integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych</p> <p>II cel szczegółowy Promocja ochrony zdrowia</p> <p>IV CEL STRATEGICZNY Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</p> <p>I cel szczegółowy: Zwalczanie zjawiska bezrobocia</p> <p>II cel szczegółowy: Identyfikacja i niwelowanie problemów uzależnień</p>
14.	<p>Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krasne</p>	<p>Należy zaznaczyć, że zadania rewitalizacyjne planowane do wykonania wpisują się w założenia polityki przestrzennej, która realizowana jest w kilku zakresach przedstawionych poniżej.</p> <p>1) Zachowanie walorów przyrodniczych Gminy Krasne winno być realizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochronę wysokiej wartości gleb przed nierolniczym zagospodarowaniem na rzecz rozwoju warzywnictwa, ogrodnictwa i rolnictwa ekologicznego, - wykorzystanie południowej części obszaru gminy jako terenów rekreacyjnych, - utworzenie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych zapewniających przewietrzanie i wentylację terenów, - podniesienie stanu czystości cieków. <p>2) Ochroną konserwatorską na terenie Gminy Krasne w obecnych granicach administracyjnych należy objąć wszystkie podstawowe elementy charakterystyczne dla zespołów zabudowy wsi i związanych z nimi elementów krajobrazu naturalnego</p>

IX.SYSTEM ZARZĄDZANIA LPR

9.1. System wdrażania LPR

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania.

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji. Podmiotem zarządzającym dokumentem „Lokalny Program Rewitalizacji” będzie Wójt Gminy oraz Zespół ds. Wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016–2022.

Zespół zostanie powołany Zarządzeniem Wójta w IV kw. 2018 r. i stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta. W skład Zespołu wejdą przedstawiciele interesariuszy procesu rewitalizacji tj. mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pracownicy Urzędu Gminy.

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne będzie realizowany w oparciu o schemat wdrażania pomocy Unii Europejskiej. Konkretnie projekty będą implementowane zgodnie z zasadami wydatkowania środków, według źródeł ich pochodzenia, co w niektórych sytuacjach może oznaczać konieczność sprostania wielu wymaganiom formalnym przez podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania (dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystywania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych).

Główną rolę w przygotowaniu odpowiednich wniosków aplikacyjnych na realizację projektów odegrają podmioty będące bezpośrednio ich beneficjentami. W przypadku projektów w których bezpośrednim beneficjentem będzie Gmina, przygotowanie wniosków oraz odpowiedzialność za pełen nadzór nad realizacją zadań leżała będzie w gestii pracowników Urzędu Gminy.

Zgodnie z przyjętą praktyką w przypadku projektów własnych, realizowanych przez Gminę i podległe mu jednostki, pracownicy merytoryczni Urzędu odpowiedzialni będą za:

- przygotowanie dokumentacji technicznej (nadzór nad pracami projektantów i innych zewnętrznych ekspertów), studiów wykonalności zgodnych z wytycznymi oraz wszystkich innych załączników niezbędnych do realizacji projektu,
- nadzór techniczny i merytoryczny nad inżynierami projektów,
- przygotowanie wniosków według obowiązujących wytycznych oraz złożenie ich w odpowiednim terminie w instytucji finansującej,
- współpracę z jednostkami podległymi realizującymi projekty finansowane z budżetu Gminy (pomoc tym jednostkom w przygotowaniu dokumentacji),

- współpracę z samorządem powiatowym i wojewódzkim,
- współpracę z instytucjami finansującymi w zakresie wdrażania projektów,
- przygotowanie odpowiedniej dokumentacji niezbędnej w razie przeprowadzenia kontroli realizacji projektów przez instytucje uprawnione (m.in.: Urzędy Kontroli Skarbowej, uprawnione organy Komisji Europejskiej),
- nadzór nad właściwym wdrażaniem programu rewitalizacji (monitoring),
- przygotowanie i wykonanie przetargów,
- zgodną z wymogami funduszy UE archiwizację dokumentacji,
- opracowywanie zgodne z zapisami umów o finansowanie projektów okresowych, rocznych i końcowych raportów monitoringowych z realizacji projektów,
- zapewnienie odpowiedniej promocji projektów, zgodnej z wytycznymi.

Pracownicy odpowiedzialni za finanse będą dodatkowo odpowiedzialni za opracowywanie harmonogramów płatności, obsługę kont i właściwe opisywanie faktur, przygotowywanie wniosków o płatność (refundację poniesionych wydatków) z różnych źródeł, dokonywanie płatności na rzecz wykonawców robót i innych jednostek zaangażowanych w realizację projektów.

Urząd Gminy Krasne będzie mógł również w zakresie opracowywania niezbędnej dokumentacji aplikacyjnej i technicznej korzystać z usług ekspertów zewnętrznych.

9.2. Zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na wyznaczonych zdegradowanych obszarach nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym.

W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa wszystkich interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Lokalnego *Programu Rewitalizacji Gminy Krasne* odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. **MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne** podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów, realizowane przede wszystkim na poziomie Zespołu ds. wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022*, tj. na zaproszenie Przewodniczącego Zespołu przedstawiciele sektora gospodarczego i społecznego będą każdorazowo brali udział w jego cyklicznych spotkaniach.

2. **ORGANIZACYJNYM** – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. **FINANSOWYM** – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego.

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie zdegradowanych obszarów z sytuacji kryzysowej, ma określone podstawowe zasady, stanowiące fundament wspólnych działań:

- respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- przejrzystość podejmowanych działań,
- otwarty dialog z mieszkańcami gminy.

Współpraca pomiędzy Partnerami *Lokalnego Programu Rewitalizacji* ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilku wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem

9.3. Monitoring, ewaluacja LPR

Monitoring to proces polegający na okresowej kontroli i ocenie stopnia realizacji działań zapisanych w LPR oraz wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój gminy.

Aby stał się skutecznym narzędziem w procesie wdrażania i realizacji programu rewitalizacji powinien cechować się następującymi zasadami:

- *wiarygodności,*
- *aktualności,*
- *rzetelności,*

Monitoring stanowi integralną część codziennego zarządzania programem rewitalizacji.

Instrumentem wspierającym monitoring jest ewaluacja, czyli ocena i pomiar efektywności realizowanych zadań inwestycyjnych i społecznych osiąganych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania a przede wszystkim rzeczywistego wymiaru wpływu programu rewitalizacji, na jakość i komfort życia mieszkańców Gminy Krasne.

Narzędziem ułatwiającym monitorowanie projektów rewitalizacyjnych wspieranych z funduszy europejskich jest Centralny System Informatyczny SL2014. Każda z instytucji

zarządzających programem operacyjnym, w którym przewidziane jest wsparcie dla projektów rewitalizacyjnych, zobowiązana jest do wprowadzenia do słownika programowego systemu SL2014 dodatkowej wartości: „projekt rewitalizacyjny”. Dzięki temu będzie ułatwiony późniejszy proces monitorowania i raportowania informacji.

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów i kierunków działań wyznaczonych w programie. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

9.3.1. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć w zakresie oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne 2016-2022.

Główne oddziaływania (w całym okresie realizacji Programu)

Założenia LPR		Wartość bazowa –2014 rok	Źródło danych/częstotliwość pomiaru	Wartość docelowa – 2023 rok
Cel strategiczny 1 Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej	Liczba NOWO zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	5,4	<i>CEIDG Raz na 3 lata i na koniec programu przy ewaluacji</i>	Wzrost o 3%
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców” obszar rewitalizacji i cała Gmina Krasne	0,07	<i>UG Krasne Raz na 3 lata i na koniec programu przy ewaluacji</i>	Wzrost

<p>Cel strategiczny 2.</p> <p>Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p>	<p>Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania</p>	<p>11,50</p>	<p><i>UG Krasne Raz na 3 lata i na koniec programu przy ewaluacji</i></p>	<p>Spadek o 5%</p>
--	---	--------------	---	--------------------

Monitorowaniem, które będzie miało na celu zapewnienie zgodności założeń z realizacją projektów zajmować się będzie jednostka organizacyjna (wydział) Urzędu Gminy Krasne, wyznaczona przez Wójta Gminy Krasne.

Wydział ten będzie miał za zadanie gromadzenie i analizowanie wskaźników, określonych przy każdym projekcie, sporządzanie odpowiednich raportów nie rzadziej, niż raz w roku, w których podsumowane zostaną postępy w procesie rewitalizacji obszaru zdegradowanego. Monitorowaniu poddać powinno się zarówno aspekty rzeczowe, jak i finansowe dokumentu rewitalizacyjnego.

Sprawozdawczość ta winna być udostępniona mieszkańcom i interesariuszom rewitalizacji. Raporty kierowane będą pod obrady Rady Gminy i analizowane pod kątem założeń Lokalnego Programu rewitalizacji Gminy Krasne. Analiza winna być zakończona akceptacją raportu przez Radę Gminy.

9.3.2. Ewaluacja

Ewaluacja celów programu będzie odbywała się poprzez:

1. Roczne sprawozdania z realizacji celów, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
2. Ewaluację wskaźników, które zostały wzięte pod uwagę w analizie delimitacyjnej:
 - w przypadku pierwszego celu – aktywne i nowoczesne społeczeństwo, operator programu przyjmie wskaźnik dotyczący ilości osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2014 r.;
 - w drugim celu, czyli wykorzystaniu walorów Gminy dla rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia, zostanie uwzględniony wskaźnik liczby nowych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców.

Dane zawarte w obecnej analizie będą stanowiły wartości pierwotne, wyjściowe do dalszych porównań. Oczekiwany trendami są: spadek ilości osób korzystających z pomocy społecznej oraz wzrost ilości rejestrowanych podmiotów gospodarczych.

3. Przeprowadzanie ankiet wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Operator planuje opracowanie dwóch ankiet, które określą, czy poprzez proces rewitalizacji zostają realizowane założone cele. Pierwsza ankieta będzie dotyczyć jakości oferty spędzania czasu wolnego w opinii mieszkańców i wpływu tej oferty na wzmocnienie więzi społecznych. Drugie

badanie będzie miało za zadanie uzyskać informacje od mieszkańców na temat jakości przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji.

Uzyskane dane w fazie monitoringu rewitalizacji będą ważnym i niezbędnym narzędziem do prawidłowej ewaluacji całego procesu.

Ewaluacja *Programu Rewitalizacji* pozwala oszacować oddziaływanie samego Programu, jak i pomocy publicznej, w tym pomocy strukturalnej Unii Europejskiej w odniesieniu do założonych celów. Wyniki oceny powinny zostać wykorzystane w celu jak najlepszego dopasowania realizowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków. Ocena udziela odpowiedzi na pytanie o celowość, trafność i wartość dodaną interwencji planowanej, przeprowadzanej lub zakończonej. Warunkiem dobrej oceny jest dostępność danych i terminowość raportowania przez wszystkie podmioty zaangażowane w system wdrażania Programu. Ocena taka bada sam program i jego efekty długotrwałe, czyli oddziaływania. Wiąże się zatem z przedstawionym wyżej monitoringiem rzeczowym. Proponuje się, by system i rodzaje oceny Programu odpowiadały metodologii ogólnie stosowanej metodologii oceny i systemu sprawozdawczości programów finansowanych ze środków UE.

Ocena w trakcie realizacji Ocena w trakcie realizacji Programu, przeprowadzana nie później niż po upływie roku od wdrożenia programu, obejmuje analizę:

- efektywności wykorzystania środków;
- skuteczności w zakresie osiągnięcia założonych celów;
- oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą, w tym na zatrudnienie;
- funkcjonowania systemu realizacji.

Ocena na zakończenie Programu. Celem oceny będzie określenie długotrwałych efektów wdrożenia Programu, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy. Z ewaluacji końcowej wynikać powinny wskazania odnośnie dalszych kierunków polityki rozwoju gminy, szczególnie w zakresie zdefiniowania czynników, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Programu. W procesie ewaluacji końcowej udział powinien mieć Zespół ds. Wdrażania, Wójt Gminy oraz Rada Gminy, jako organ przyjmujący wyniki oceny. Ocenę przeprowadzić powinni niezależni ewaluatorzy. Raport z realizacji programu powinien zostać upubliczniony i opublikowany na stronie internetowej gminy. Niezależnie od prowadzenia wyżej wymienionych form ewaluacji, Rada Gminy, a także Wójt Gminy mogą inicjować bieżącą ocenę Programu Rewitalizacji, której przedmiotem jest efektywność stosowanych instrumentów i całego systemu wdrażania.

Za główne kryteria oceny Programu Rewitalizacji, przyjąć należy ogólnie stosowane kryteria, do których należą:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.

4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić do jakiego stopnia cele programu odpowiadają potrzebom i priorytetom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja na koniec wdrażania PR posłuży do rozliczenia wyników wdrożenia prac związanych z Programem Rewitalizacji Gminy Krasne. Raport ewaluacyjny sporządzony zostanie za okres 2018-2023. Powinien on zostać przekazany Wójtowi oraz Radzie Gminy, a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Badanie ewaluacyjne na koniec 2023 roku będzie miało na celu podsumowanie okresu ewaluacyjnego, zidentyfikowanie problemów i okoliczności utrudniających wdrażanie oraz ewentualne przededefiniowanie kierunków działań rewitalizacyjnych w gminie.

Badanie ewaluacyjne końcowe będzie miało charakter podsumowujący działania rewitalizacyjne w gminie. Modyfikacja zapisów PR będzie możliwa na dwóch poziomach:

- **strategicznym** – dotycząca zmiany otoczenia, istotnych zmian wskaźników, czy możliwości realizacji programu – poprzedzona przeglądem wskaźników delimitacyjnych oraz rezultatu nie częściej niż raz na 3 lata.
- **operacyjnym** – związana z monitorowaniem realizacji projektów, dotycząca listy projektów podstawowych oraz projektów uzupełniających – prowadzona corocznie.

Każdorazowo zmiany dotyczące list projektów będą poddawane konsultacjom społecznym.

9.3.3. Aktualizacja

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co wymusza konieczność założenia okresowej aktualizacji LPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia takich okoliczności.

Aktualizacja, o ile zaistnieją ku niej odpowiednie przesłanki, dokonywana będzie co najmniej raz w roku wraz z przedłożeniem Radzie Gminy sprawozdania z realizacji Programu.

Procedura okresowej aktualizacji LPR obejmuje następujące kroki:

- zainteresowane podmioty, działające na obszarach wskazanych do rewitalizacji w ramach Programu lub zainteresowane podjęciem takiej działalności, w zakresie przyczyniającym się do realizacji celów rewitalizacji, zgłaszają swoje propozycje w formie pisemnej do Wójta Gminy,
- Wójt po konsultacjach z właściwymi referatami UG, oraz po zapoznaniu się z opinią Zespołu ds. wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dokonuje weryfikacji zgłoszonych propozycji i wydaje opinię odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłoszonego działania bądź innej proponowanej zmiany do Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- odpowiedni referat Urzędu Gminy raz do roku przygotowuje dla Wójta propozycje zmian lub aktualizacji Programu,

- jeżeli planowane zmiany wymagają: włączenia do LPR nowych projektów, modyfikacji założonych celów bądź też wyznaczonych kierunków działań warunkujących powodzenie rewitalizacji – Wójt podejmuje decyzję o przystąpieniu do aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

X. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko

(Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Rzeszowie w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania. Decyzjami poszczególnych organów, odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

Pismo z dnia 03.04.2018 roku, znak WOOŚ.410.1.17.2018.AP.2 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na Lata 2016-2022;

Opinia Sanitarna Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 15.03.2018 r., znak: SNZ.9020.1.2018.EP uzgadniająca odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022.

Przedsięwzięcia wpisane do Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasne mogące potencjalnie mieć negatywnie oddziaływanie na środowisko wynikające z rozbudowy lub przebudowy mają charakter lokalny, a przy zastosowaniu działań minimalizujących będą pozostawać bez większego znaczenia dla ogólnego stanu środowiska, nie wpłyną więc na wyraźne i trwałe pogorszenie stanu któregośkolwiek z komponentów środowiska.

Rewitalizacja obszarów czy dostosowanie obiektów do nowych funkcji wynika bardziej z rozwoju cywilizacyjnego, a nie z bezpośredniego wpływu wdrożenia Programu Rewitalizacji.

ZAŁĄCZNIK NR 1:**PROJEKT INWESTYCYJNY**

1/PI/2019	WNIOSEK O UMIESZCZENIE PROJEKTU INWESTYCYJNEGO W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY KRASNE NA LATA 2016-2022	
A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY		
1. Nazwa wnioskodawcy	GMINA KRASNE	
2. Typ beneficjenta	jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia	X
	jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną	
	instytucje kultury	
	osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki	
	partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)	
	kościół i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
	inny ... (należy podać jaki?)	
DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu	Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF-projekt Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju	
3.1. Lokalizacja projektu (adres)	Obszar rewitalizacji : Malawa, gm. Krasne 1. Dz. nr ewid. 1253 2. Dz. nr ewid. 2149/1 3. Działki nr. ewid. 3397/2, 1675, 1676/3, 1676/4	
3.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
	2019	2020
3.3. Stopień zaawansowania prac (analiza, zezwolenia, dok. techniczna)	1. Dokumentacja techniczna 2. Zgłoszenia o przystąpieniu do wykonywania robót budowlanych 3. Prawomocna decyzja pozwolenia na budowę 4. Prawomocna decyzja o warunkach zabudowy	
4. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		

<p>Cel projektu oraz najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania (zakres projektu):</p>	<p>Celem projektu Gminy Krasne jest ograniczenie problemów obszaru zdegradowanego poprzez kompleksową rewitalizację tego obszaru. Projekt polegać będzie na realizacji przedsięwzięć(zadań) wzajemnie uzupełniających się dzięki utworzeniu Klubu integracji Wielopokoleniowej oraz utworzeniu dziennego domu opieki na terenie Gminy Krasne oraz działania społeczne wdrożone w dawnym domu ludowym w Malawie.</p> <p>Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych Domu Ludowemu jest niezbędne do pobudzania aktywności środowiska obszaru rewitalizowanego oraz będzie stymulować działania na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego, a także przeciwdziałać zjawisku wykluczenia zdiagnozowanego na obszarze zdegradowanym. Realizacja projektu „Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju” ma na celu stworzenie bazy do realizacji kluczowych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych projektów charakterze miękkim.</p> <p>Problemy, które zostały zdiagnozowane na terenie obszaru do rewitalizacji a do których ograniczenia przyczyni się realizacja przedmiotowego projektu to przede wszystkim niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, a także osób starszych, brak zaplecza do prowadzenia działalności kulturalnej, niedobór zajęć kulturalno – edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze, niska aktywność małych i średnich przedsiębiorstw, niski poziom aktywności społecznej, niedostateczna opieka nad dziećmi i młodzieżą, niski poziom integracji mieszkańców. Wszystkie wspierane działania będą uwzględniać konieczność dostosowania do infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>W ramach projektu planuje się realizację następujących działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>PRZEBUDOWA I ZMIANA UŻYTKOWANIA DAWNEGO DOMU LUDOWEGO W MALAWIE POD POTRZEBY UTWORZENIA KLUBU INTEGRACJI WIELOPOKOLENIOWEJ WRAZ Z WYPOSAŻENIEM</u> <p>Budynek objęty opracowaniem projektowym w obecnej formie jest budynkiem jednokondygnacyjnym częściowo podpiwniczonym z dachem wielospadowym. Z uwagi na jego zły stan techniczny oraz brak spełnienie wymogów technicznych wynikających z prawa budowlanego budynek utracił funkcję usług kultury i w chwili obecnej jest użytkowany wyłącznie w części pełniacej funkcje handlową do czasu wygasnięcia umowy najmu, tj. do końca 2018 r. budynek w chwili obecnej nie spełnia wymogów energetycznych, sanitarnych (brak wymaganych przepisami toalet), nie jest dostosowany do użytkowania przez osoby niepełnosprawne, nie posiada instalacji grzewczej oraz spełniającej wymogi techniczne instalacji elektrycznej. W istniejącym budynku planuje się umieszczeni klubu integracji wielopokoleniowej z punktem informacji rekreacyjno – turystycznym. Dla realizacji zamierzonego celu społecznego istniejący obiekt w całości zostanie poddany zmianie sposobu użytkowania oraz przebudowie. Na chwilę obecną zgodnie z wypisem z kartoteki budynków dawny Dom Ludowy posiada charakter usługowo-handlowy. Pod potrzeby Utworzenia Klubu Integracji Wielopokoleniowej panuje się zmianę sposobu użytkowania całego obiektu na budynek usług społecznych. W związku z degradacją budynku oraz nowym programem funkcjonalnym zostaną w obiekcie wykonane roboty budowlane związane z przebudową istniejącej substancji budowlanej. W budynku zaprojektowano w pomieszczeniach piwnicy pomieszczenia gospodarcze. Na poziomie zerowym budynku zaprojektowano dla osób uczestniczących w programie świetlice integracyjną, pokój porad, pokój spotkań przeznaczony do spożywania posiłków oraz aneks kuchenny do przygotowywania ciepłych napoi. W części parteru zaprojektowano także pomieszczenie, w którym znajdować się będzie informacja turystyczna. Z myślą o niepełnosprawnych mieszkańcach zaprojektowano dodatkowa toaletę dostosowaną właśnie dla tej grupy. Budynek został również dostosowany do obecnych warunków technicznych w zakresie izolacji cieplnej poprzez docieplenie i wymianę stolarki okiennej na nową. Na zewnątrz obiektu zaprojektowano wykonanie nowych schodów zewnętrznych oraz schodołaz dla osób poruszających się na wózkach zapewniający im dostęp do pomieszczeń parteru.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. <u>MODERNIZACJA ISTNIEJĄCEJ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ PRZEBIEGAJĄCEJ W ŚLADZIE DROGI NR 108569R – MALAWA PODKOŚCIEŁEK</u> <p>Modernizacja istniejącej ścieżki rowerowej obejmuje wymianę nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z kruszywa. Na chwilę obecną ścieżka posiada liczne wyboje, co skutkuje występowaniem licznych zastoin wody. Długość odcinka objętego opracowaniem wynosi ok. 1722 m. Ścieżka rowerowa będzie wydzielona z asfaltowej nawierzchni drogowej poprzez umieszczenie na jezdni barierki z wykładką z</p>
---	--

3.

TWORZENIE MIEJSC REKREACJI I WYPOCZYNKU NA DZIAŁKACH NR. EWID. 3397/2, 1675, 1676/3, 1676/4

Najważniejsze elementy prac w ramach zadania to:

1. WIEŻA WIDOKOWA

Teren, na którym projektowana jest wieża dostępny jest z dwóch przeciwnych kierunków północnego i południowego. Przy wejściu od strony parkingu (drogi gminnej) przewidziano lokalizację pergoli stalowej ze stojakami na rowery, osłonięte niskimi gabionami i krzewami kwitnącymi. Na działce rozlokowano obiekty małej architektury w postaci gotowych zabawek, ławek, śmietników i tablic informacyjnych. W centralnej części działki mając na uwadze naturalny spadek terenu przewidziano: wielofunkcyjny moduł przestrzenny, zjazd linowy oraz trójprzęsłowy szlak linowy wraz z rabatami kwiatowymi. Główną atrakcją stanowi wieża widokowa- projektowana wieża będzie miała formę prostopadłościanu z podstawą na planie prostokąta, taras widokowy główny zaprojektowano na wysokości 12 m, gdzie na statywie zamontowana będzie luneta widokowa. Całość wykonana będzie z konstrukcji elementów stalowych, do których zamocowane będą kraty pomostowe. Konstrukcję zaprojektowano jako stalową opartą na żelbetowej płycie fundamentowej. Schemat statyczny konstrukcji stanowi układ przestrzenny słupów i belek połączonych sztywno ze sobą.

2. BUDOWA PLACU PRZEZNACZONEGO NA CELE REKREACYJNE

Obszar dostępny jest z dwóch przeciwnych kierunków północnego i południowego. W ramach aranżacji obszaru przewidziano budowę alejek z kruszywa oraz wyłożonych płytami betonowymi, komunikujących poszczególne atrakcje. Przy wejściu od strony utwardzonego placu z kruszywa (drogi powiatowej) przewidziano lokalizację pergoli stalowej pełniącą rolę miejsca biesiadnego. Wewnątrz ustawiono ławki i stoliki parkowe. Dla zwiększenia komfortu wypoczywających otoczono ją żywopłotem iglastym całorocznie zielonym oraz gabionami. W bezpośrednim sąsiedztwie przewidziano miejsca dla rowerów, osłonięte niskimi gabionami i krzewami kwitnącymi. Na działce rozlokowano obiekty małej architektury w postaci gotowych zabawek, ławek, śmietników i tablic informacyjnych. Główną atrakcją stanowi wielofunkcyjny moduł przestrzenny ustawiony na wysokości centralnej rabaty kwiatowej, wpisanej w wycinek koła przy alejce, która w przyszłości posłuży do komunikacji z projektowaną (w ramach odrębnego opracowania) wieżą widokową. Dodatkowo na działce przewiduje się zjazd linowy oraz trójprzęsłowy szlak linowy. Obie zabawki zlokalizowano w centralnej części działki. Nawierzchnie w rejonie zabawek zaprojektowano jako nawierzchnię bezpieczną EPDM otoczoną bezpiecznymi obrzeżami. Zjazd linowy może mieć więcej niż 25 metrów długości z urządzeniem zatrzymującym, zapewniającym miękkie lądowanie. Na przedmiotowym terenie zaprojektowane zostały alejki ograniczone obrzeżami betonowymi o nawierzchni z kruszywa szerokości 2,5 m i 1,8 m oraz o nawierzchni z betonowym płyt chodnikowych szerokości 2 m. Na terenie placu zostanie wykonane nasadzenie zieleni. Projektuje się również wykonanie zieleńców. Projektowana pergola będzie zlokalizowana blisko centralnej części działki i główną jej funkcją będzie osłona użytkowników terenu rekreacyjnego przed działaniem promieni słonecznych. Część użytkowa obiektu będzie zlokalizowana na poziomie terenu pod konstrukcją. Konstrukcję nośną pergoli zaprojektowano jako stalową o schemacie konstrukcyjnym ażurowego pomostu wspartego po obwodzie na słupach. Główny układ nośny stanowi siatka słupów połączonych belkami, tworzącymi zwieńczenie pergoli. Słupy główne rozmieszczono w rozstawie 1/4 m. Całość oparta jest na fundamentach żelbetowych, bezpośrednich w postaci łąk fundamentowych.

	<p style="text-align: center;">3. BUDOWA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY</p> <p>Inwestycja przewiduje budowę wygradzonego placu zabaw, wraz z infrastrukturą i terenem zielonym. Korzystając z naturalnego ukształtowania terenu, wkomponowano plac zabaw. Przewidywana jest obsługa osób zjeżdżających ze ścieżki rowerowej (pasa drogowego), poprzez zapewnienie stojaków przy wejściu głównym. W 10 m przestrzeni pasa izolacyjnego, zagospodarowanej przy użyciu zieleni ozdobnej, zlokalizowano ławki. Ustawiono śmietniki parkowe wzdłuż alejki komunikującej oba zejścia z chodnika publicznego z wejściami wydzielonego placu zabaw. Przestrzeń zabaw podzielono wizualnie na strefy wiekowe użytkowników, przy użyciu kolorów nawierzchni bezpiecznej. Projektując strefy, wykorzystano kolory ostrzegawcze występujące w przyrodzie: pomarańczowy w połączeniu z białymi pasami, oraz żółty w połączeniu z niebieskimi kwadratami. Centralną nasłonecznioną część przeznaczono dla dzieci najmłodszych. Użyta symbolika nawiązuje kształtem i kolorami do znanej z bajek „Rybki Nemo”. Dodatkowo obrysowana pasem przejściowym, który może być wykorzystany jako trasa. Wraz z rozrzuconymi polami niebieskich kwadratów, ma za zadanie inspirować przez analogię gier planszowych do różnych gier. Plac zabaw został zaprojektowany w oparciu o urządzenia zabawowe przeznaczone do stosowania na wolnym powietrzu, wykonane z konstrukcji stalowej, ocynkowanej ogniwo i malowanej proszkowo z elementami wykonanymi z betonu i laminatów epoksydowych. Rozmieszczenie urządzeń wyposażenia placu zabaw zaprojektowano w taki sposób, aby znajdowały się one od siebie oraz od innych nawierzchni w odległości gwarantujących zachowanie stref bezpieczeństwa.</p> <p style="text-align: center;">4. BUDOWA PLACU PRZEZNACZONEGO NA CELE REKREACYJNE</p> <p>Plac składał się będzie z kilku odrębnych tarasów z kostki brukowej betonowej rozmieszczonych na różnych poziomach oraz świecącej ścieżki z kostki brukowej betonowej luminescencyjnej i utwardzenia z płyt chodnikowych. Innowacyjne rozwiązanie jakim jest wykonanie ścieżki świetlnej pozwoli na lepsze wyznaczenie dojeżdżać, wyróżnienie różnych poziomów (ma to wpływ na bezpieczeństwo) oraz podniesie walory estetyczne całego placu. Przewidziany jest również montaż barierek ze stali nierdzewnej. Na dwóch tarasach zaprojektowano ustawienie stołów do gry w szachy, na jednym placu z płyt betonowych wykonane zostaną szachy poziomie z płyt chodnikowych w jasnych i ciemnych kolorach, oraz na najniższym poziomie będzie znajdować się plac do gry w kulki. Dodatkowo na tarasie z szachownicą terenową zaprojektowano inteligentną i ekologiczną ławkę z funkcją ładowania urządzeń elektronicznych oraz WIFI, a całość zasilana jest dzięki panelom słonecznym. Tarasy będą rozdzielone gabionami kamiennymi. Na gabionach założono montaż barierek lub ławki.</p>
<p>Jakie cele rewitalizacyjne spełnia projekt?</p>	<p>Wyżej wymienione projekty planowane do realizacji w środków EFRR wzajemnie się uzupełniają i łącznie oddziałują na zdiagnozowany obszar problemowy, a także są odzwierciedleniem określonych w LPR dla Gminy Krasne celów szczegółowych rewitalizacji przedmiotowego obszaru tj:</p> <p>CEL STRATEGICZNY 1: Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez wykorzystanie posiadanych potencjałów turystycznych. 1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. 1.3. Zwiększanie aktywności i zaangażowania społecznego społeczności lokalnej.

<p>Jakie cele rewitalizacyjne spełnia projekt?</p>	<p>Kierunki działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji i stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających rozwojowi turystyki; 2) przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia; 3) zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie usług np.w obszarze turystyki i handlu poprzez prowadzenie działań (szkoleniowych) w celu wsparcia dla osób chcących wrócić na rynek pracy lub założyć własną działalność gospodarczą; 4) realizowanie programów i projektów aktywizacji społecznej osób najbardziej potrzebujących.
	<p>CEL STRATEGICZNY 2: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Stworzenie bezpiecznych przestrzeni do prowadzenia działań integracyjnych dla mieszkańców kulturalnych i rekreacyjno -wypoczynkowych, 2.2.Tworzenie oferty usług społecznych odpowiadającej na potrzeby mieszkańców, 2.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznej pod kątem funkcjonalnym i estetycznym, 2.4.Poprawa standardu świadczenia usług społecznych w tym edukacyjnych i kulturalnych <p>Kierunki działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) realizacja projektów społecznych służących integracji różnych środowisk i grup wiekowych (projekty, które zaangażują zarówno młodzież jak i osoby starsze) czego efektem będzie wzrost więzi międzypokoleniowej; 2) uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej dla mieszkańców; 3) tworzenie ogólnodostępnych centrów aktywności (kultura, dialog, integracja) na bazie istniejącego zasobu: Dom Ludowy w Malawie;
<p>Jakie efekty rewitalizacyjne spełnia projekt?</p>	<p>Przywrócenie funkcji i nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych budynkowi Domu Ludowego w Malawie pobudzać będzie aktywność środowisk lokalnych i stymulować współpracę na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przeciwdziałać zjawisku wykluczenia zdiagnozowanego na obszarze zdegradowanym. Zagospodarowana przestrzeń publiczna zyska nowe funkcje społeczne i gospodarze. Oczekiwany efektem rewitalizacyjnym jest także zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców oraz zwiększenie i poprawa jakości oferty sportowo – rekreacyjnej. Poprzez modernizację istniejącej ścieżki rowerowej zostanie zwiększona atrakcyjność jej wykorzystania a co za tym idzie, zwiększy zainteresowanie mieszkańców do aktywnego spędzania czasu oraz zwiększenie więzi rodzinnych i społecznych.</p>

<p>Jakie efekty rewitalizacyjne spełnia projekt?</p>	<p>Główne efekty rewitalizacyjne to w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie bezpiecznego i nowoczesnego miejsca do zabawy, rekreacji i aktywnego wypoczynku, • Zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, • Stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku poprzez budowę miejsca rekreacji • Stworzenie miejsca sprzyjającego nawiązywaniu nowych znajomości • Aktywny udział mieszkańców w lokalnej inicjatywie • Poprawa jakości życia mieszkańców, poprzez rekreację i wypoczynek na świeżym powietrzu • Aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • Zwiększenie stopnia integracji mieszkańców • Podniesienie poziomu aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
<p>Grupa docelowa (grupa mieszkańców, która skorzysta z przedsięwzięcia)</p>	<p>Grupą docelową są przede wszystkim mieszkańcy Malawy z terenu objętego rewitalizacją, w następnej kolejności z terenu Gminy Krasne.</p> <p>Wsparcie będzie kierowane do rodzin, w których znajdują się osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz dzieci, młodzież, dorośli, osoby starsze.</p>
<p>Komplementarność z projektami społecznymi uzasadnienie (działania finansowane z EFS)</p>	<p>Celem zadania będzie ograniczenie problemów obszaru zdegradowanego poprzez kompleksową rewitalizację tego obszaru. Projekt polegać będzie na realizacji przedsięwzięć wzajemnie uzupełniających się. Każdy z przedstawionych projektów stanowi oddzielną inwestycję, niemniej jednak każda inwestycja będzie kierowana do rodzin, w których znajdują się osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekty stanowią odpowiedź na zdiagnozowane dla obszaru rewitalizacji problemy takie jak: dot. emigracji ludzi młodych dobrze wykształconych, niewystarczająca liczba oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, brak zaplecza dla prowadzenia działalności kulturalnej, osłabienie funkcji wychowawczej rodziny, niedobór zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze, niska aktywność małych i średnich przedsiębiorstw, niski poziom przedsiębiorczości, niski poziom aktywności społecznej, niewystarczająca liczba miejsc pracy, niewydolność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niedostateczna opieka nad dziećmi i młodzieżą, niski poziom integracji mieszkańców.</p> <p>Realizacja projektu „Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF-Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju w ramach EFRR ma na celu stworzenie bazy do realizacji kluczowych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych projektów o charakterze miękkim. Wychodząc naprzeciw wskazanym powyżej problemom planuje się w przebudowywanym budynku dawnego domu ludowego w Malawie „Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej”(źródło finansowania: RPO WP 2014-2020 Działanie 8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej - ZIT).</p> <p>Dla mieszkańców obszaru rewitalizacji planuje się także realizację projektu pn. „Moja miejscowość moje miejsce pracy”, którego celem jest przeciwdziałanie problemom marginalizacji i wykluczenia społecznego poprzez zwiększenie uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym mieszkańców rewitalizowanego obszaru. Celem projektu jest jednocześnie pobudzenie przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej mieszkańców Gminy Krasne przy wykorzystaniu potencjału turystycznego Wzgórza Marii Magdaleny w Malawie, a także infrastruktury sportowo-rekreacyjnej powstałej na bazie projektów inwestycyjnych.</p>

Niezbędność projektu	<p>Rewitalizacja społeczna wymaga zastosowania szerokiej palety działań wspierających członków społeczności obszaru rewitalizowanego. Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych budynkowi dawnego domu ludowemu w Malawie pobudzać będzie aktywność środowisk lokalnych i przeciwdziałać zjawisku wykluczenia zdiagnozowanego na obszarze zdegradowanym. Realizacja założonych w niniejszym zadaniu celów będzie możliwa tylko w oparciu o zasoby infrastrukturalne. Obecnie na obszarze rewitalizowanym nie ma odpowiedniego zaplecza lokalowego i sprzętowego do prowadzenia skutecznej rewitalizacji społecznej w tym wsparcia rozwoju społecznego rodzin osób starszych.</p> <p>W miejscowości Malawa bardzo odczuwalny jest brak miejsca do wspólnego spędzania wolnego czasu, dlatego powstanie takiej przestrzeni pozytywnie wpłynie na poprawę relacji międzypokoleniowych, wzmocni więzi rodzinne. Znacznie podniesie się poziom aktywności społecznej mieszkańców. Nastąpi poprawa dostępności oferty usług edukacyjno- kulturalnych dla dzieci i młodzieży, poprawa dostępności oferty usług sportowo-rekreacyjnych dla osób starszych.</p>
5. Typ projektu:	
	A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne
x	B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury
x	C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów
	D. zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne
	E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną
	F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych
x	H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/przestrzeń publiczną
6. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu*	
▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m ²]:	1243,50
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:	-
▪ Inne : długość ścieżki rowerowej	1722 m
C. FINANSOWANIE PROJEKTU	
7. Budżet projektu (w zł);	6 335 000,00
Proszę podać nazwę Programu Operacyjnego, jeśli projekt finansowany jest ze źródeł europejskich	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
Priorytet w programie	Oś priorytetowa VI Spójność przestrzenna i społeczna
Działanie w programie	Działanie 6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
Wkład własny kwota % dofinansowania	15 % wkładu własnego

PROJEKTY SPOŁECZNE

1/PS/2019	WNIOSEK O UMIESZCZENIE PROJEKTU SPOŁECZNEGO W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY KRASNE NA LATA 2016-2022	
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu	Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej.	
1.1. Lokalizacja projektu	OBSZAR REWITALIZACJI: Maława	
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
	2019	2022
1.3. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Krasne	
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		
<p>Cele:</p> <p>Zwiększenie dostępności usług środowiskowych, opiekuńczych, usług wsparcia rodziny dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekt przyczyni się do realizacji celu szczegółowego RPO WP na lata 2014-2020 oraz Strategii ZIT ROF.</p> <p>Opis projektu:</p> <p>Projekt wpisuje się w działania Centrum Rozwoju Społecznego w obszarze wsparcia rodzin jako element szerszych działań rewitalizacyjnych skierowanych przede wszystkim do mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji, a w dalszej kolejności mieszkańców z terenu Gminy Krasne. Wsparcie będzie kierowane do rodzin, w których znajdują się osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowane dla obszaru rewitalizacji problemy takie jak: dot. emigracji ludzi młodych dobrze wykształconych, niewystarczająca liczba oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, brak zaplecza dla prowadzenia działalności kulturalnej, osłabienie funkcji wychowawczej rodziny, niedobór zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze, niska aktywność małych i średnich przedsiębiorstw, niski poziom przedsiębiorczości, niski poziom aktywności społecznej, niewystarczająca liczba miejsc pracy, niewydolność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niedostateczna opieka nad dziećmi i młodzieżą, niski poziom integracji mieszkańców.</p> <p>Celem projektu jest zniwelowanie niekorzystnych zjawisk zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę zaradności i zdolności w przewyżnianiu różnego rodzaju trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zastosowanie dostępnych narzędzi w zakresie wsparcia psychiczno-emocjonalnego, opiekuńczego, doradztwa, profilaktyki uzależnień, usług prozdrowotnych, treningu ekonomicznego, zdobywania umiejętności społecznych, mediacji wychowawczej, oraz poprzez utworzenie i funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego na dzieci w formie opiekuńczej, gdzie będzie prowadzona świetlica z kołami zainteresowań, korepetycjami i zajęciami wypełniającymi czas wolny.</p> <p>Zakres projektu obejmuje zwiększenie dostępu dla mieszkańców obszaru rewitalizacji do specjalistycznych usług na rzecz wspierania rodziny. Powyższe działania przyczynia się do ograniczenia problemów społecznych poprzez kompleksową rewitalizację tego obszaru.</p>		

<p>Działania w projekcie:</p>	<p>W przebudowywanym budynku dawnego domu ludowego w Malawie prowadzone będą zajęcia dla całych rodzin i ich członków z zakresu:</p> <p>1.Praca z rodziną prowadzona w szczególności w formie</p> <ul style="list-style-type: none"> -konsultacji i poradnictwa specjalistycznego -terapii i mediacji -wsparcia specjalistycznego poprzez m. in. Profilaktykę prozdrowotną, zdobywana umiejętności społecznych (w tym zaradności i aktywności społecznej), profilaktyki uzależnień -grup wsparcia <p>2. pomocy w wychowaniu i opiece nad dziećmi z wykorzystaniem zaplecza infrastrukturalnego (tereny rekreacyjne i wypoczynkowe)</p> <ul style="list-style-type: none"> -opiekuńczej, w tym tworzeniu i prowadzeniu kół zainteresowań (zgodnie z zapotrzebowaniem) -specjalistycznej, w tym m.in. zajęć socjoterapeutycznych, kompensacyjnych (w tym realizacja zajęć rozwijających kompetencje kluczowe, tj. kompetencje społeczne i obywatelskie oraz świadomość i ekspresję kulturalną), -podejmiemy działania reintegracyjne poprzez organizowanie m.in. turniejów szachowych, rajdów rowerowych, zabaw na świeżym powietrzu <p>Realizacja tego rodzaju działań będzie możliwa tylko z wykorzystaniem infrastruktury powstałej w ramach projektów inwestycyjnych takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja istniejącej ścieżki rowerowej przebiegającej w śladzie drogi Nr 108569 R - Malawa – Podkościółek - Utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku na działkach nr ewid. 1675, 1676/3,1676/4, 3397/2 - Przebudowa i zmiana użytkowania dawnego domu ludowego w Malawie pod potrzeby utworzenia Klubu Integracji Wielopokoleniowej wraz z wyposażeniem.
<p>Grupa docelowa</p>	<p>Grupę docelową stanowią rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, które mają trudności w pełnieniu podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem swoich dzieci z wyznaczonego obszaru rewitalizacji, w następnej kolejności z terenu Gminy.</p> <p>Są to rodziny, które nie radzą sobie emocjonalnie, wychowawczo, finansowo. Ponadto rodziny te ze względu na swoją złą sytuację finansową i niezaradność gospodarczą nie mają możliwości korzystania na własną rękę z usług oferowanych w ramach projektu w celu polepszenia swojego położenia.</p>

<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Niniejszy projekt przyczyni się do osiągnięcia:</p> <p><u>Cel strategiczny 1:</u> Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3. Zwiększanie aktywności i zaangażowania społecznego społeczności lokalnej.</p> <p><u>Cel strategiczny 2:</u> Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Tworzenie oferty usług społecznych odpowiadającej na potrzeby mieszkańców</p>	
<p>Powiązanie projektu z celami społecznymi :</p>	<p>☒</p>	<p>zapobieganie zjawisku bezrobocia</p> <p>podniesienie bezpieczeństwa</p> <p>walka z patologiami społecznymi</p> <p>przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</p> <p>rozwój zasobów ludzkich</p>
<p>Uzasadnienie KOMPLEMENTARNOŚCI z działaniami infrastrukturalnymi :</p> <p>Kompleksowa rewitalizacja obszaru zdegradowanego w miejscowości Malawa polegać będzie na realizacji projektów wzajemnie uzupełniających się poprzez wdrożenie działań społecznych w dawnym budynku domu ludowego w Malawie. Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych pobudzać będzie aktywność środowisk lokalnych i stymulować współpracę na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przeciwdziałać zjawisku wykluczenia społecznego zdiagnozowanego na obszarze rewitalizacji. Wychodząc naprzeciw opisanym w punkcie DZIAŁANIA problemom planuje w przebudowanym budynku domu ludowym przeprowadzenie działań w ramach EFS, mających na celu zwiększenie dostępności usług środowiskowych, opiekuńczych, usług wsparcia rodziny dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Realizacja założonych w niniejszym projekcie celów będzie możliwa tylko w oparciu o przewidziane do rewitalizacji zasoby infrastrukturalne.</p> <p>Obecnie na obszarze rewitalizowanym nie ma odpowiedniego zaplecza lokalowego i sprzętowego do prowadzenia skutecznej rewitalizacji społecznej w tym wsparcia rozwoju społecznego dla rodzin. Przebudowa budynku domu ludowego w Malawie jest niezbędna do przeprowadzenia działań w ramach EFS mających na celu zwiększenie dostępności usług środowiskowych, opiekuńczych, usług wsparcia rodziny dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekt pn. „Utworzenie Klubu Integracji Wielopokoleniowej” planowany do realizacji w ramach Działania 8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne jest komplementarny z projektem „Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju”.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach EFS i EFRR wzajemnie się uzupełniają i łącznie oddziałują na zdiagnozowany obszar problemowy, a także są odzwierciedleniem określonych w LPR dla Gminy Krasne celów szczegółowych rewitalizacji przedmiotowego obszaru miejscowości Malawa. Realizacja działań o charakterze infrastrukturalnym jest niezbędna do realizacji działań o charakterze społecznym.</p>		

Uzasadnienie NIEZBĘDNOŚCI PROJEKTU:			
Rewitalizacja społeczna wymaga zastosowania szerokiej palety działań wspierających członków społeczności obszaru rewitalizowanego. Realizacja projektu w ramach działania 8.9 RPO WP 2014-2020 rewitalizować ma zanikające funkcje społeczne rodzin i poszczególnych ich członków opierając się na dostępnym w ramach tego działania wachlarzu usług.			
6. WSKAŹNIKI			
6.1. Rezultatu	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	szt	1
6.2. Produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	Os.	30
C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Budżet projektu (w zł);(szacowane koszty)		Kwota projektu – 200 000 zł	
7. Proszę podać nazwę Programu Operacyjnego, jeśli projekt finansowany jest ze źródeł europejskich		Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	
Priorytet w programie		Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna	
Działanie w programie		Działania 8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
8. Wkład własny kwota % dofinansowania		Wkład własny (5%): 10 000 zł.	

2/PS/2020	WNIOSEK O UMIESZCZENIE PROJEKTU SPOŁECZNEGO W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY KRASNE NA LATA 2016-2022		
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU			
1. Tytuł projektu	Moja miejscowość – moje miejsce pracy		
1.1. Lokalizacja projektu	OBSZAR REWITALIZACJI: Malawa		
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	
	2020	2022	
1.3. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Krasne		
1.4. Partner projektu	Podkarpacka Fundacja Rozwoju Regionalnego ul. Sienkiewicza 1, 39-300 Mielec		
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań			

Cele:

Rozwój przedsiębiorczości rozumianej jako wspieranie samozatrudnienia przez doprowadzenie do powstania min. 10 nowych mikroprzedsiębiorstw i zapewnienie ich trwałości dzięki wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia. Projekt przyczyni się do realizacji celu szczegółowego RPO WP na lata 2014-2020 oraz Strategii ZIT ROF, ponieważ w wyniku jego realizacji 10 osób bezrobotnych – w tym kobiety i długotrwale bezrobotni założą własne działalności gospodarcze w postaci mikroprzedsiębiorstw tworząc miejsca pracy dla siebie i wzbogacając region o konkurencyjne firmy. Osobom, które założą działalność gospodarczą zostanie zapewnione wsparcie finansowe, pomostowe i doradcze w ilości i formie zapewniającej ich trwałość. Zaoferowana zostanie możliwość tworzenia działalności gospodarczych w otoczeniu lub wewnątrz przestrzeni rewitalizacji.

Opis projektu:

Realizacja projektu rozpocznie się od organizacji cyklu spotkań z mieszkańcami Malawy obejmujących tematykę związaną z rozwojem przedsiębiorczości oraz pobudzenia ruchu turystycznego na obszarze wzgórza Marii Magdaleny.

W ramach debaty społecznej określony zostanie stan wyjściowy, zasoby, szanse i zagrożenia, potrzeby i problemy lokalnej społeczności oraz możliwości ich rozwiązania. Działanie umożliwi zdiagnozowanie potrzeb szkoleniowych potencjalnych uczestników oraz kierunków rozwoju przedsiębiorczości na zdegradowanym obszarze.

Kolejnym krokiem będzie organizacja szkoleń prowadzących do nabycia nowych kwalifikacji i kompetencji na rynku pracy. Uczestnicy naberą wiedzę i umiejętności związane z rynkiem pracy, przedsiębiorczości, z prowadzeniem własnej działalności, ukierunkowujące młodzież i dorosłych na rozwój turystyki, agroturystyki, ekologicznego rolnictwa, rekreacji, aktywnego wypoczynku i innych gałęzi na obszarze rewitalizacji.

Następnym krokiem będzie przygotowanie przez uczestników wniosków o wsparcie wraz z biznesplanami, ocena i zawarcie umów. Dzięki realizacji projektu powstanie 10 nowych mikroprzedsiębiorstw, które otrzymają bezzwrotną dotację na rozwój działalności oraz wsparcie pomostowe na okres 12 miesięcy od założenia działalności gospodarczej.

Działania wspierające typu biuro projektu, szkolenia, doradztwo będą odbywały się w budynku domu ludowego w Malawie.

Część pomieszczeń zostanie wykorzystana na pomieszczenia szkoleniowe/warsztatowe do prowadzenia zajęć wspierających przedsiębiorców w ramach niniejszego projektu, ale także szerzej poza nim. Rezultaty projektu określone będą za pomocą wskaźnika rezultatu określonego w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WP na lata 2014-2020 dla Działania 7.7 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne tj. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej - szt 10.

Grupa docelowa

Grupą docelową jest 10 osób bezrobotnych zamierzających rozpocząć prowadzenie dg w wieku powyżej 29 roku życia będące w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy tj. osoby długotrwale bezrobotne i kobiety. Będą to osoby zamieszkujące w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego na obszarze rewitalizacji w miejscowości Malawa. Grupa docelowa to osoby o różnym wykształceniu i doświadczeniu, ale wykazujące się na podstawie wywiadu doradcy zawodowego predyspozycji do prowadzenia działalności gospodarczej.

<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Niniejszy projekt przyczyni się do osiągnięcia:</p> <p><u>Cel strategiczny 1:</u> Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez wykorzystanie posiadanych potencjałów turystycznych.</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>KIERUNKI DZIAŁAŃ</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji i uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców oraz sprzyjających rozwojowi turystyki, - przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększaniem możliwości zatrudnienia; - budowaniem tożsamości lokalnej i wzmocnieniem więzi społecznych; - zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie usług np. w obszarze turystyki i handlu , - wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji. 	
<p>Powiązanie projektu z celami społecznymi :</p>	<p>X</p>	<p>zapobieganie zjawisku bezrobocia</p> <hr/> <p>podniesienie bezpieczeństwa</p> <hr/> <p>X</p> <p>walka z patologiami społecznymi</p> <hr/> <p>X</p> <p>przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</p> <hr/> <p>X</p> <p>rozwój zasobów ludzkich</p>
<p>Uzasadnienie KOMPLEMENTARNOŚCI z działaniami infrastrukturalnymi :</p> <p>Kompleksowa rewitalizacja obszaru zdegradowanego w miejscowości Malawa polegać będzie na realizacji projektów wzajemnie uzupełniających się poprzez wdrożenie działań społecznych w dawnym budynku domu ludowego w Malawie.</p> <p>Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych pobudzać będzie aktywność środowisk lokalnych i stymulować współpracę na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przeciwdziałać zjawisku wykluczenia społecznego zdiagnozowanego na obszarze rewitalizacji. Wychodząc naprzeciw opisanym w punkcie DZIAŁANIA problemom planuje w przebudowanym budynku domu ludowym przeprowadzenie działań w ramach EFS, mających na celu zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji i wspierających rozwój przedsiębiorczości w oparciu o zdiagnozowane potencjały obszaru rewitalizacji.</p> <p>Realizacja założonych w niniejszym projekcie celów będzie możliwa tylko w oparciu o przewidziane do rewitalizacji zasoby infrastrukturalne.</p> <p>Projekt pn. „Moja miejscowość moje miejsce pracy” planowany do realizacji w ramach Działania 7.7. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne jest komplementarny z projektem „Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF- Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa prowadząca do jej społeczno-gospodarczego rozwoju”.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach EFS i EFRR wzajemnie się uzupełniają i łącznie oddziałują na zdiagnozowany obszar problemowy, a także są odzwierciedleniem określonych w LPR dla Gminy Krasne celów szczegółowych rewitalizacji przedmiotowego obszaru miejscowości Malawa. Realizacja działań o charakterze infrastrukturalnym jest niezbędna do realizacji działań o charakterze społecznym.</p>		

Uzasadnienie NIEZBĘDNOŚCI PROJEKTU:			
Realizacja projektu jest niezbędna ze względu na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizowanego w tym niski odsetek osób zakładających i prowadzących działalność gospodarczą na własny rachunek, wysokie bezrobocie i duża skala ubóstwa. Rozwój przedsiębiorczości ma bezpośredni wpływ na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej ROF.			
6. WSKAŹNIKI			
6.1. Rezultatu	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt	10
6.2. Produktu	Liczba osób pozostających bez pracy które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.	Os.	10
C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Budżet projektu (w zł);(szacowane koszty)		Kwota projektu – 300 000 zł	
7. Proszę podać nazwę Programu Operacyjnego, jeśli projekt finansowany jest ze źródeł europejskich		Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	
Priorytet w programie		Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna	
Działanie w programie		Działania 7.7. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
8. Wkład własny kwota % dofinansowania		Wkład własny (5%): 15 000 zł.	

PROJEKT SPOŁECZNY UZUPEŁNIAJĄCY

1/PSU/2018	WNIOSEK O UMIESZCZENIE PROJEKTU SPOŁECZNEGO W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY KRASNE NA LATA 2016-2022		
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU			
1. Tytuł projektu	Złota jesień- każdy z nas będzie seniorem		
1.1. Lokalizacja projektu	OBSZAR REWITALIZACJI: Malawa		
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	
	2018	2020	
1.3. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Krasne		
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań			

Cele:

Celem projektu jest zwiększenie dostępności do usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych, teleopieki jak i również poprawa codziennego funkcjonowania niesamodzielnych osób starszych powyżej 60 rż., które ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożliwością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego, zamieszkujących na terenie Gminy Krasne, również w obszarze rewitalizacji w miejscowości Malawa, poprzez utworzenie dziennego domu opieki społecznej (w Krasnem) a także objęcie ich usługami opiekuńczymi w okresie do 2020 r.

Opis projektu:

W ramach projektu realizowane będą działania obejmujące:

- wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia
- wykorzystanie dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariatu opiekuńczego, pomocy sąsiedzkiej i innych form samopomocowych
- wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii

Cel główny projektu przyczyni się do:

- podtrzymania lub poprawy sprawności fizycznej osób starszych/niesamodzielnych
- utrzymania stabilnego stanu zdrowia
- uniknięcia powikłań związanych z hospitalizacją, długotrwałą, przewlekłą chorobą
- uniknięcia powikłań wynikających z długotrwałego unieruchomienia
- poprawy samopoczucia
- zmniejszenia izolacji społecznej
- wykorzystanie terenów rekreacyjnych do zajęć integracyjnych (m. in. szachy plenerowe)

Grupa docelowa	Grupą docelową jest są osoby starsze/niesamodzielne powyżej 60 r.ż. Będą to osoby zamieszkujące w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego na obszarze Gminy Krasne a szczególnie obszar rewitalizacji w miejscowości Malawa.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Niniejszy projekt przyczyni się do osiągnięcia:</p> <p><u>Cel strategiczny 2</u> Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Tworzenie oferty usług społecznych odpowiadającej na potrzeby mieszkańców,.</p> <p>Cel operacyjny 2.4. Poprawa standardu świadczenia usług społecznych w tym edukacyjnych i kulturalnych.</p> <p>KIERUNKI DZIAŁAŃ</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja projektów społecznych służących integracji różnych środowisk i grup wiekowych (projekty, które zaangażują zarówno młodzież jak i osoby starsze) czego efektem będzie wzrost więzi międzypokoleniowej; - uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej dla mieszkańców;

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie ogólnodostępnych centrów aktywności (kultura, dialog, integracja) na bazie istniejącego zasobu: Dom Ludowy w Malawie; - wzbogacenie oferty zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze oraz dzieci i młodzież; - zapewnienie możliwości udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym. 		
Powiązanie projektu z celami społecznymi :		zapobieganie zjawisku bezrobocia	
		podniesienie bezpieczeństwa	
		walka z patologiami społecznymi	
	X	przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	
	X	rozwój zasobów ludzkich	
6. WSKAŹNIKI			
6.1. Rezultatu	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	szt	1
6.2. Produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	Os.	30
C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Budżet projektu (w zł);(szacowane koszty)		Kwota projektu – 3 117 872,86 zł	
7. Proszę podać nazwę Programu Operacyjnego, jeśli projekt finansowany jest ze źródeł europejskich		Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	
Priorytet w programie		Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna	
Działanie w programie		Działania 8.3. Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych	
8. Wkład własny kwota % dofinansowania		Wkład własny (5%): 155 893,60 zł.	

Spis tabel, rysunków, map.

MAPA 1.GMINA KRASNE	10
MAPA 2. GMINA KRASNE NA TLE POWIATU RZESZOWSKIEGO	11
MAPA 3.ROZKŁAD STĘŻENIA ROCZNEGO PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W 2015 ROKU	35
MAPA 4. ROZKŁAD STĘŻENIA ROCZNEGO BENZO(A)PIRENU W PYLE PM10 NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W 2015 ROKU	36
MAPA 5.OBSZAR REWITALIZACJI W SOŁECTWIE MALAWA	56
MAPA 6. LOKALIZACJA PROJEKTU INWESTYCYJNEGO NA OBSZARZE REWITALIZACJI	75
RYSUNEK 1. POWIERZCHNIA GMINY KRASNE Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI[%]	10
RYSUNEK 2.PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W GMINY KRASNE W LATACH 2012-2015	20
RYSUNEK 3.OGŁOSZENIE O ROZPOCZĘCIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W SPRAWIE PROGRAMU REWITALIZACJI	91
RYSUNEK 4.OGŁOSZENIE O KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH W SPRAWIE PROGRAMU REWITALIZACJI	92
RYSUNEK 5.OGŁOSZENIE O KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH W SPRAWIE PROGRAMU REWITALIZACJI	97
TABELA 1. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY KRASNE (2014-2016)	12
TABELA 2. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W GMINIE KRASNE (2016 R.)	13
TABELA 3.PRZYROST NATURALNY W GMINIE KRASNE	13
TABELA 4.URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB (DANE NA ROK 2014)	13
TABELA 5. STRUKTURA WIEKOWA WG EKONOMICZNYCH KATEGORII WIEKU W GMINIE KRASNE W LATACH 2014-2016	14
TABELA 6.LICZBA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM, POPRODUKCYJNYM ORAZ LUDNOŚĆ W WIEKU POPRODUKCYJNYM W STOSUNKU DO LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM WG FAKTYCZNEGO MIEJSCA ZAMIESZKANIA (DANE NA ROK 2014)	15
TABELA 7.LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE KRASNE	16
TABELA 8. STRUKTURA BEZROBOTNYCH (2014)	16
TABELA 9.UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM (2014.)	17
TABELA 10.POMOC SPOŁECZNA W GMINIE KRASNE W LATACH 2014 – 2016	18
TABELA 11. OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE KRASNE	18
TABELA 12.OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE KRASNE (2014)	19
TABELA 13.PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE (OSZACOWANE) W GMINIE KRASNE W LATACH 2014 – 2016	20
TABELA 14.ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ZAREJESTROWANE W REJESTRZE KRS, W 2015 R. NA TERENIE GMINY KRASNE	21
TABELA 15. UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM W GMINIE KRASNE (2014).	21
TABELA 16. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ (2014 – 2016)	22
TABELA 17. ILOŚĆ NOWYCH PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ REJESTROWANYCH W REGON (2014 -2015)	22
TABELA 18.ILOŚĆ WYREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ Z REGON W LATACH 2014-2015	23
TABELA 19.PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ NA 100 MIESZKAŃCÓW	23
TABELA 20 LICZBA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKAŃ W GMINIE KRASNE, POWIECIE RZESZOWSKIM I WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM (2014-2016)	24
TABELA 21 ZASOBY MIESZKANIOWE I ICH INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE W LATACH 2014-2016 - GMINA KRASNE	24
TABELA 22.LICZBA BUDYNKÓW W SOŁECTWACH GMINY KRASNE , W KTÓRYCH ZAMELDOWANE SĄ OSOBY NA POBYT STAŁY (2014)	25
TABELA 23.BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WYMAGAJĄCE INTERWENCJI W GMINIE KRASNE (2017 R.)	25
TABELA 24.OBIEKTY ZABYTKOWE W GMINIE KRASNE (2017 R.)	26
TABELA 25.DANE DOTYCZĄCE SIECI WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE GMINY KRASNE W LATACH 2014-2016	27
TABELA 26.SIEĆ WODOCIĄGOWA (2014)	27
TABELA 27 DANE Z ZAKRESU KANALIZACJI NA TERENIE GMINY KRASNE W LATACH 2014-2016	28

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Krasne na lata 2016-2022

TABELA 28. SIEĆ KANALIZACYJNA (2014)	28
TABELA 29.SIEĆ GAZOWA W GMINIE KRASNE [2014-2016]	29
TABELA 30.LICZBA PRZYŁĄCZY GAZOWYCH W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W SOŁECTWACH W GMINIE KRASNE (2014)	29
TABELA 31.LICZBA PRZYŁĄCZY GAZOWYCH W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W GMINIE KRASNE -LATA 2014 - 2016.	30
TABELA 32. BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W GMINIE KRASNE (2017 R.)	30
TABELA 33.STAN DRÓG PUBLICZNYCH W GMINIE KRASNE (2016)	31
TABELA 34.DŁUGOŚĆ CHODNIKÓW W CIĄGU DRÓG PUBLICZNYCH GMINA KRASNE (2016)	32
TABELA 35.DOSTĘPNOŚĆ DO KOMUNIKACJI ZBIOROWEGO TRANSPORTU MIERZONA ILOŚCIĄ PRZYSTANKÓW AUTOBUSOWYCH Z PRZYPADAJĄCA NA LICZBĘ MIESZKAŃCÓW (STAN 31.12.2017)	32
TABELA 36. ZBIORCZE ZESTAWIENIE KLAS STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ – OCHRONA ZDROWIA	35
TABELA 37.ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH RODZAJACH BUDYNKÓW ORAZ AZBEST MAGAZYNOWANY (2014)	37
TABELA 38. ILOŚĆ AZBESTU NA TERENIE GMINY KRASNE [M2] W 2016 R.	37
TABELA 39.WYKAZ WYBRANYCH KRYTERIÓW OCENY I WSKAŹNIKÓW ZJAWISK SPOŁECZNYCH DO WYZNACZANIA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH.	38
TABELA 40.WYKAZ WYBRANYCH KRYTERIÓW OCENY I WSKAŹNIKÓW ZJAWISK GOSPODARCZYCH, TECHNICZNYCH PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNYCH ŚRODOWISKOWYCH DO WYZNACZANIA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH.	40
TABELA 41. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WSKAŹNIKÓW Z ZAKRESU SFERA SPOŁECZNA – DEMOGRAFIA	42
TABELA 42. ANALIZA PORÓWNAWCZA WSKAŹNIKÓW SFERA SPOŁECZNA RYNEK PRACY I POMOC SPOŁECZNA	43
TABELA 43. ANALIZA PORÓWNAWCZA WSKAŹNIKÓW SFERA SPOŁECZNA BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE INTEGRACJA SPOŁECZNA	44
TABELA 44. ANALIZA PORÓWNAWCZA WSKAŹNIKÓW SFERA GOSPODARCZA	44
TABELA 45. ANALIZA PORÓWNAWCZA WSKAŹNIKÓW SFERA TECHNICZNA	45
TABELA 46. ANALIZA PORÓWNAWCZA WSKAŹNIKÓW SFERA TECHNICZNA	47
TABELA 47. ANALIZA PORÓWNAWCZA WSKAŹNIKÓW SFERA GOSPODARCZA	47
TABELA 48.ZBIORCZO WARTOŚCI WSKAŹNIKA DEGRADACJI DLA ZJAWISK SPOŁECZNYCH	48
TABELA 49.ZBIORCZO WARTOŚCI WSKAŹNIKA DEGRADACJI DLA SFER GOSPODARCZA, TECHNICZNA ,PRZESTRZENNO FUNKcjONALNA ORAZ ŚRODOWISKOWA	49
TABELA 50. WSKAŹNIKI DEGRADACJI POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW	50
TABELA 51.PRZESŁANKI WYBORU OBSZARU REWITALIZACJI- GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE CHARAKTERYZUJĄCE OBSZAR PODLEGAJĄCY REWITALIZACJI.	54
TABELA 52. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ LPR	66
TABELA 53. PROJEKT SPOŁECZNY	74
TABELA 54. PROJEKT INWESTYCYJNY	74
TABELA 55.INWESTYCJE(WYBRANE) ZREALIZOWANE W GMINIE KRASNE PRZY UDZIALE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH(WYBRANE INWESTYCJE REALIZOWANE NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI MALAWA)	83